

Serie nouă
MAI 2019

5
(CCXIV)

48 pagini
ISSN
1220-742X

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

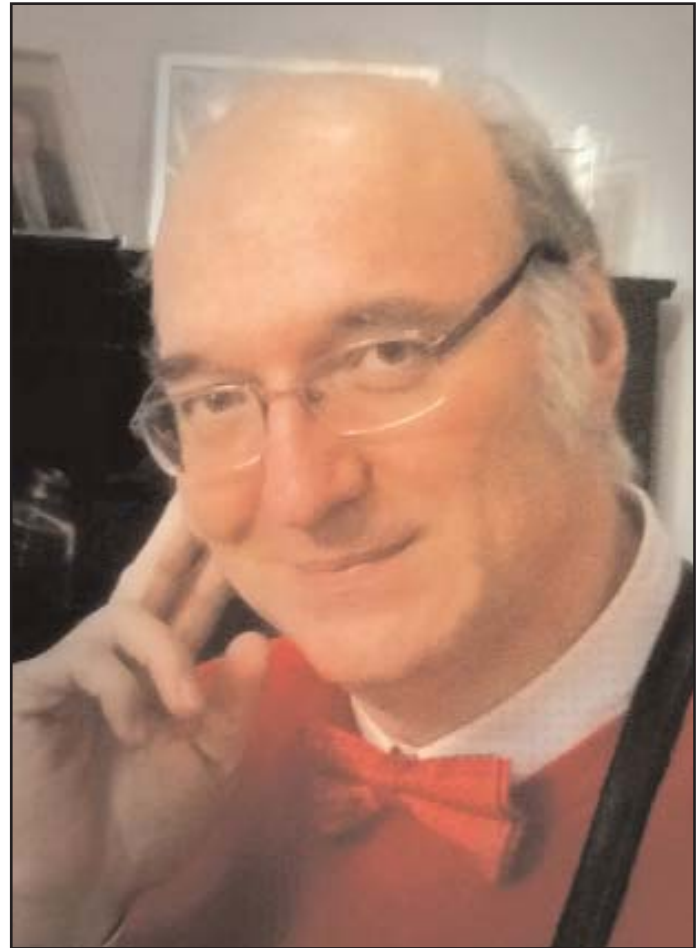
Din s u m a r:

- ✓ Premiile revistei "Actualitatea Muzicală" pe 2018
- ✓ Avianpremieră SIMN 2019
- ✓ Festivalul CLUJ MODERN (I)
- ✓ Sanremo 2019
- ✓ Recordurile lui Marius Țeicu
- ✓ Seniori de 5 stele

În imagine:
Laureați și invitați la premiile A.M.
(foto: Cristina Ardelean)

Pălăvrăgeala ca acordaj pentru posibilitatea înțeleșului

Dacă reclama e sufletul comerțului, prin corespondență, am putea spune că pălăvrăgeala este acordajul înțeleșului. Dar ce înseamnă a pălăvrăgi în beneficiul înțeleșului? De exemplu, a vorbi vrute și nevrute cu prietenii la un *drink*, după un concert la care au fost mai toți convorbitorii (unii poate că au cântat chiar ei). De regulă, conotăm pălăvrăgelii un fel de a pierde timpul fără o finalitate anume, pur și simplu ca stare. E adevărat că timpul de ordin lucrativ se pierde. Se potențează, însă, timpul de caracter reflexiv, ca răgaz de aducere laolaltă sub intuiția unui înțeleș comun, fără valențe de rit academic, dar savuros. De cele mai multe ori, nimicul de disipare formulativ-verbală cu care rămâi după răgazul pălăvrăgelii de după un concert are o funcție atât coezivă, cât și primenitoare igienizând multitudinea impresiilor neexprimate încă, în vederea acordării unor înțeleșuri de substanță, din care propria reflecție să poată nutri edificator. Pălăvrăgeala ne apare astfel ca un fel de rău necesar. Nu este o stare de compromis, ci de necesitate asumată activ, deliberat, într-un registru social de tip familiar și mod colocvial. Din păcate, la noi, mai ales după concertele cu accent pe evenimentul repertorial (în special de ultimă oră), se pleacă steril, insular, interogația reflexivă fiind inhibată prin absența oricărui dialog pălăvrăgitor cu un altul asemenea ție ca anvergură intelectuală și/sau chip profesional. Aproape se fuge aiurea (incluzând și înțeleșul de acasă) motivat de teme de gânduri străine de cele audiate. Mai degrabă tresar din memorie cele văzute: o ținută, un accesoriu vestimentar, o anume figură sau un anumit gest. Mai apoi, dacă se pune problema, totul se reduce la impresii de ordin senzorial (plăcut/neplăcut) sau emoțional (frumos/urât) și, în cel mai bun caz, la o evaluare rațională frustrată (corect/incorect, coerent/incoerent, simplu/ simplist, echilibrat/excesiv, interesant/ banal ș.a.m.d.). Cu alte cuvinte, posibilitatea reflecției este anihilată de încremenirea etichetărilor de tot felul. Dinamica gândului șlefuit începând cu faza inițială a dezbaterii ca/prin pălăvrăgeală este anihilată de schema unor prejudecăți denotând o percepție superficială. Este modul intens practicat de a rămâne cu un ceva de valoarea nimicului, propria devenire de conștiință neaflându-și resort. Altfel zis, fără pălăvrăgeală conștiința nu-și capătă suflu de reflecție, iar fără elanul conștiinței reflexive spiritul nu-și poate manifesta zborul de anvergură creativă. E bine, deci, să putem pălăvrăgi puțin după un eveniment repertorial concertat în spațiul public. Desigur, nu se cuvine să rămânem doar cu experiența acestui stadiu. Eclectismului pălăvrăgelii trebuie să îi urmeze tematismul dezbaterii, la fel de colocvială, dar mult mai disciplinată formal spre a putea fi etalată percepției generale. Pe undeva între pălăvrăgeală și dezbateri se află critica, în formatul cronicii de concert. Ea poate stimula sensul și

amplitudinea unei posibile dezbaterii. Prospectarea muzicologică de ordin analitic survine abia după aceea, prin expertiza celor avizați. Acordat și îndrumat astfel, ultimul cuvânt reflexiv îl va avea publicul, dar la nivel de persoană lăuntrică, inaspectuală și totuși prezentă activ. Privind din afară este o reflecție inefabilă verbal, dar întru totul făuritoare de adevăr, ca valoare de sens al propriei deveniri interfațată de un înțeleș autentic, nedefinit și permanent deschizător.

George BALINT

DIN SUMAR

Premiile AM pe anul 2018.....	2-6
Avanpremieră SIMN 2019.....	7
Pe scena Ateneului.....	8-14
La Sala Radio.....	15-17
Festival CLUJUL MODERN 2019 (I).....	20-22
Simfonia a IV-a de G. Enescu la Sibiu...	19-20
International Opera Awards.....	28-29
Sanremo 2019.....	33-35
Recordurile lui Marius Țeicu.....	36-37
Seniori de 5 stele.....	38-39
Pop-rock.....	41

Repetabila bucurie

Istoria premiilor revistei noastre (ele vor deveni cândva legendare!) se pierde, ca să spunem așa, în negura veacurilor, mai precis în cea a secolului trecut. Pentru că nici nu se înființase bine revista, în 1990, că în primăvara lui 1991 am și purces la acordarea distincțiilor noastre pe anul anterior, tradiția menținându-se până în ziua de azi, ajungându-se acum, firește, la ediția a 29-a. Ne închipuim cum trece un fior de neliniște, nerăbdare, curiozitate, emoție

onoreze personalități ale vieții muzicale din toate domeniile interpretative, de la academic la divertisment, dar și pentru management artistic – muzical. Este un moment de sărbătoare care se împlinește nu doar prin prezența publicului, ci, mai ales, prin participarea celor chemați să le primească. Fie ca această sărbătoare să necontenească!”.

Nu o dată am întâlnit în mass-media, referitor la premiile revistei noastre, cum că ar fi cele ale Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, confuzie datorată cu siguranță faptului că este vorba de forul nostru tutelar și că spațiul (ah, dacă mai auzim “locație” ne

explodează tastatura!) în care are loc evenimentul este același – aula de mare eleganță a Palatului Cantacuzino, unde ne avem sediul. Dar, atenție, distincțiile, prestigioase și mult mai numeroase, remunerate corespunzător, acordate de UCMR preced cu cel puțin o lună, de fiecare dată, gala “A. M.”, așa cum s-au petrecut lucrurile și anul acesta. În plus, trofeele noastre vizează în special zona interpretativă și de management muzical, având un specific aparte, așa cum a subliniat apăsat președintele UCMR Adrian Iorgulescu în intervenția dânsului, făcută ca de obicei

înainte de a da startul evenimentelor. Președintele Iorgulescu a reiterat independența totală a premiilor revistei, stabilite de colegiul redacțional, ele fiind însă

Octavian Ursulescu, Mihai Cosma, Adrian Iorgulescu, George Balint

în rândul muzicienilor de toate vârstele, dar mai ales tineri, când primăvara se apropie: oare pe fruntea cui se vor așeza laurii la noua ediție a galei “Actualitatea Muzicală”, cine va fi fericitul/a care va intra în istorie? De fapt, cununa de lauri este virtuală, premiul constând și în acest an în consistenta pungă cu cărți de la editura Litera, partenerul nostru tradițional, în diploma ce-și va găsi locul, în ramă, pe peretele laureatului și într-un trandafir, toate înmânate cu grație de campioana la natație Andra Aslam, fiica lui Costin, secretarul nostru de redacție, ajutat în toate cele de colega Oana Georgescu. Suntem o echipă mică, dar viaie, meritul nostru, al fiecăruia, nefiind decât acela de a vă propune lună de lună (întârzierea tipăririi revistelor la început de an datorându-se aceluia care au tot amânat semnarea bugetului, dar mereu reușim să recuperăm) o publicație profesionistă, obiectivă, serioasă, acoperind tot spectrul vieții muzicale autohtone și nu o dată internaționale. Într-un “cuvânt înainte” pilduitor, redactorul-șef George Balint a făcut o necesară punere “în pagină” și în temă, îndeosebi pentru cei care participau pentru întâia oară la festivitate: “Spre deosebire de *a da* și *a lua*, a căror conotație este de ordin lucrativ sau comercial, *a oferi* și *a primi* exprimă o legătură aparte, ținând de trăinicia unei comunități. Așadar, într-o comunitate cum este și aceea a iubitorilor de muzică, suntem bucuroși să putem oferi și primi nu doar valori de cânt, ci și expresii de recunoștință pentru cei care sunt dedicați acestei atât de inefabile și totuși pregnante arte a sunetelor. De aproape trei decenii, revista Actualitatea Muzicală – publicație a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România – oferă în fiecare primăvară o serie de premii menite să

Ciprian Tuțu

aprobate, așa cum este normal, de biroul de conducere al UCMR. Să nu uităm că dânsul a avut rolul decisiv în apariția publicației și mai ales în trecerea de la ediția tipărită pe hârtie de ziar (ehe, așa cum era ea, cu fotografiile care adesea arătau jalnic, s-a vândut și la Sala Palatului, și la Teatrul de revistă "Constantin Tănase", chestie greu de crezut azi!) la cea actuală, color, în țiplă, pe hârtie velină, la nivelul oricărei tipărituri de peste hotare. Doamna Venera Stîngă, de la casa de discuri Eurostar, ne relatează că într-o bună zi o reputată artistă care în prezent locuiește în SUA

Oltea Șerban-Pârâu

a văzut pe o masă, la sediul firmei, câteva exemplare din "Actualitatea Muzicală", pe care le-a frunzărit surprinsă și încântată, declarând că suntem la nivelul oricărei publicații americane! Este vorba de Carmen Mureșan, cunoscută interpretă de muzică ușoară (a condus ani buni, pe când era încă în țară, Trio Expres), devenită celebră sub numele de Carmen Harra, mai întâi dincolo de Ocean. Carmen, gata, ți-ai asigurat un amplu articol elogios în paginile noastre!

Conform tradiției, au fost anunțate și înmânate mai întâi distincțiile ținând de zona cultă. **CIPRIAN ȚUȚU**, câștigătorul "Premiului pentru interpretarea și promovarea repertoriului muzical românesc contemporan de creație corală", a beneficiat de un laudatio din partea lui George Balint, care, între altele, a spus: "Ciprian Țuțu - doctor în muzică - este astăzi cunoscut celor mai mulți dintre noi datorită posturii de dirijor al Corului Academic Radio, la pupitrul căruia se află din 2016. Activitatea sa ca maestru de cor este bogată atât prin varietate, cât și prin repertoriu. Bunăoară, încă din 2000 a devenit dirijorul Corului Gheorghe Dima din Brașov. Apoi, din 2012 ocupă funcția de maestru de cor la Opera Brașov în cadrul căreia a participat la realizarea a peste 100 de spectacole de operă și operetă, precum și la susținerea a numeroase gale de concert. Totodată,

Ciprian Țuțu desfășoară și o intensă activitate în sfera învățământului academic, în calitate de lector la Facultatea de Muzică Brașov, instituție unde este titular încă din 2004. Ca dirijor al clasei de operă, dar și al orchestrei Facultății, a coordonat numeroase proiecte de lucrări vocal-simfonice și de operă. În anul 2011 devine membru al cvintetului vocal *Anatoly*, alături de care participă la concerte, recitaluri, festivaluri și concursuri în țară și străinătate. Împreună cu ceilalți membri ai formației a realizat două compact discuri - *Tainica grădină* (2012) și *Poveste de Crăciun* (2013), precum și un DVD intitulat *Ninge iar* (2015), pe care le semnează în calitate de interpret (bariton) și aranjour. Cu câțiva ani în urmă (2015), în baza unei burse acordate de Universitatea Transilvania din Brașov, a participat la *Masterclass-ul Internațional de Dirijat și Cânt Coral de la Sarteano*, Italia, unde a avut posibilitatea să studieze cu doi reputați maestri americani: Simon Carrington (Yale University SUA, fondator al sextetului vocal *The King's Singers*) și Brian O'Connell (Boston University din SUA), dar și cu Bronisława Falinska (Padua Music Conservatory, Italia). Premiul pe care i-l oferim astăzi aduce un salut faptului că, dincolo de profesionalismul prestațiilor sale dirijorale, Ciprian Țuțu caută constant să promoveze în viața de concert creații inedite din bogatul repertoriu românesc dedicat corului în ipostazele de a cappella sau cu acompaniament instrumental (pian/ orchestră)". A preluat ostilitățile Mihai Cosma, care a recomandat călduros, în aplauzele asistenței, pe ceilalți doi laureați, cu consistente detalii în cazul fiecăruia. "Premiul pentru proiecte media dedicate muzicii românești" a fost înmănat reputatului om de radio **OLTEA ȘERBAN PÂRĂU** pentru "COOLsound 100". COOLsound 100 - Scena virtuală a muzicii clasice românești - www.coolsound.ro - reprezintă deschiderea unei porți virtuale pentru publicul zilelor noastre către istoria muzicii clasice și contemporane românești, văzută prin cheia aniversării Centenarului României. Proiectul, coordonat de doctor în muzicologie Oltea Șerban-Pârâu, pune în valoare în primul rând diversitatea acestei muzici, din punct de vedere componistic, al abordărilor interpretative și al genurilor muzicale. Componenta principală este *Monografia virtuală a muzicii românești*, care se

Răzvan Ioan Dincă, Mihai Cosma

deschide cu 20 de pagini biografice ce conțin acele elemente pe care le caută în primul rând un amator de cultură al zilelor noastre – video, imagine și text, atât în română, cât și în engleză. Elementul de unicitate și modernitate este dat de prezența unor videoclipuri ilustrative pentru creația respectivilor muzicieni, special realizate în acest proiect. O altă componentă este cea de muzicologie, care va prinde viață și în *Simpozionul național* special organizat și care conține pagini importante de cercetare și lexicografie privitoare la fenomenul componistic românesc de-a lungul istoriei. O a treia componentă, *Turneul virtual*, depășește zona exclusivă a muzicii românești și cuprinde filmări live

dar și în toate marile orașe ale țării? Evident, muzica aparține celor doi compozitori de la ABBA, Benny Anderson și Björn Ulvaeus, iar libretul este semnat de Catherine Johnson. Trofeul “Spectacolul anului” a fost înmănat regizorului Răzvan Ioan Dincă, ale cărui merite nu țin doar de calitatea montării și de selecția protagoniștilor, ci și, să recunoaștem, de convocarea lor la festivitate! Fiecare dintre ei, cântăreți, instrumentiști, balerini, coregrafi, corepetitori, scenografi, autori ai costumelor, membri ai echipei tehnice de sunet și lumini (este o montare impresionantă, de mari dimensiuni) a primit câte o diplomă (au fost vreo 40, n-am avut însă cărți și trandafiri pentru toți!), finalul galei la-

de recitaluri integrale ale unor muzicieni români din diferite generații, desfășurate în diferite săli și orașe ale țării, care poziționează muzica românească în contextul muzicii universale, tot prin intermediul unei percepții pornind de la imaginea în mișcare. *COOLsound 100 – Scena virtuală a muzicii clasice românești* este o platformă deschisă. Dacă în 2018 motivul pentru a o construi a fost Centenarul României, inițiatorii și coordonatorii acesteia vor continua să caute noi motivații și mijloace pentru a o extinde în anii următori și pentru a duce mai departe monografia virtuală începută în 2019, monografie care are încă multe pagini interesante de completat.

Ca de fiecare dată, cu mare interes a fost așteptată anunțarea premiului “Spectacolul anului”, sala fiind ticsită de cameramani de la toate posturile de televiziune (TVR, ProTV, Antena 1, Kanal D, Antena Stars, Senso TV, ș.a.), de jurnaliști și de fotoreporteri. Asta n-ar fi nimic, dar într-un colț al sălii, bine pitit după coloane, se afla un grup gălăgios (când vorbește Horia Brenciu nu se mai aude nimic!), al cărui entuziasm, datorat nerăbdării, a trebuit temperat de câteva ori. Și cum să nu fie volubili protagoniștii muzicalului “MAMMA MIA”, cu zeci de spectacole “sold out” la Sala Palatului,

deoarece am programat la sfârșit acest moment, fiind apoteotic: toți au urcat pe scenă și au cântat celebrul “Mamma mia” împreună cu cei peste o sută de invitați prezenți! Dintre vedetele din “Mamma mia” n-au lipsit Horia Brenciu, Anca Țurcașiu, Mirela Boureanu Vaida (deși însărcinată!), Adrian Nour, Cornel Ilie (de la Vunk), Jazzy Jo (fostă la “Școala vedetelor 2” de la TVR a lui Titus Munteanu), Anca Sigartău, Violeta Dincă, Ernest Fazekaș, Daniel

Klinger, Daniel Jinga, Cristina Danu, pianistul Sorin Zlat (distins acum câțiva ani cu “Premiul muzicii de jazz”, iată că el a revenit pe podiumul nostru!).

Și dacă tot am amintit de premiul muzicii de jazz, el a fost acordat de această dată compozitorului, saxofonistului și șefului de orchestră **GARBIS DEDEIAN**, al cărui laudatio a fost făcut, așa cum este firesc, de titularul paginii de specialitate a revistei, Florian Lungu, care a subliniat atât valoarea muzicianului, cât și a albumului

O. Ursulescu, Garbis Dedeian, Florian Lungu

discografic editat anul trecut. Cum Garbis Dedeian aparține, așa cum indică și numele, minorității armenе, Televiziunea Română a trimis o echipă specială de filmare de la redacția emisiunilor pentru minorități, iar din sală l-a urmărit încântat fratele său, chitaristul și compozitorul

O. Ursulescu, Delia

Capriel Dedeian, care ne-a mărturisit mândru că el vorbește mai bine armenеște! Ca de obicei cu o apariție, inclusiv vestimentară, care nu poate trece neobservată, Delia a fost încununată cu premiul intitulat "Vedeta anului". **DELIA**

MATACHE a studiat flautul (pe care-l folosește nu o dată în show-urile sale) la liceul de muzică și își compune majoritatea pieselor, dintre care au ocupat primele locuri în topuri anul trecut "Rămâi cu bine", "Du-te-mă", "Despablito", "Acadele", "Trăiește frumos", toate cu zeci de milioane de vizualizări pe you tube. Anul 2018 a mai însemnat pentru ea cele trei reprezentații extraordinare cu "Acadelia" la Sala Palatului, show-ul fiind repetat și la Londra. Telespectatorii o adoră și în postura de jurat la "X Factor" (este cel mai vechi membru în juriu) și "iUmor", popularele emisiuni de la Antena 1. Extrem de aplaudată a fost Diploma de excelență acordată "televiziunii artelor", **SENSO TV**, pentru consecvența susținerii și oglindire în programele sale ale muzicienilor și evenimentelor din toate genurile muzicale. Nu există

eveniment muzical important de unde Senso TV să lipsească! Otilia Ostrofki și Corina Voicu au subliniat că în felul acesta se respectă întocmai principiile care au stat la baza înființării postului de către doamna Anca Vlad, protectoare a culturii și mare prietenă a muzicii și a revistei noastre. De altfel, Senso TV este singurul post care n-a lipsit niciodată de la gala premiilor AM, difuzând ulterior filmele realizate de Oana Georgescu.

Mulți au fost cei care au susținut că dacă la finala Eurovision de la Tel-Aviv am fi fost reprezentați de Laura Bretan sau de formația Trooper, clasați în această ordine pe primele locuri în aprecierea publicului, soarta noastră ar fi fost cu totul alta... "Premiul muzicii rock" a recompensat meritele indiscutabile ale formației târgoviștene **TROOPER**, ale cărei realizări au fost evidențiate de cronicarul nostru de specialitate Florin-Silviu Ursulescu: "Formațiile rock autohtone apar de obicei în centre universitare, dar astăzi avem o formație dintr-un oraș mic, 80.000 de locuitori, fostă capitală, Târgoviște. A fost înființată în 1995 de frații Alin și Aurelian Dincă împreună cu Ionuț Rădulescu pentru a cânta heavy metal. Înregistrează discuri demo în engleză, dau concerte în toată țara, iar în 2002 este lansat primul album de studio, cu versuri în română, intitulat "1". Vor urma alte 8 discuri de studio, remarcabile fiind albumele conceptuale ("operă" rock) intitulate "Vlad Țepeș - Poemele Valahiei" și "Ștefan cel Mare - Poemele Moldovei". Impresarii străini aleg formația să cânte în deschiderea concertelor unor titlaturi faimoase ca: Sepultura, Nazareth, Manowar, Scorpions, Judas Priest, Whitesnake. În toate topurile autohtone anuale, Trooper este votată în ultimul timp pe locul 1 la multe categorii: cea mai bună lansare, cea mai bună formație de rock, cel mai bun album, cel mai bun concert aniversar. Componență: Alin „Coiotu” Dincă - voce, Aurelian „Balauru” Dincă - chitară, Cristian „Ofți” Oftez - chitară, Laurențiu Popa - chitară, Ionuț „Oscar” Rădulescu - chitară. bas, Ionuț „John” Covalciuc - baterie."

Trooper, Florin-Silviu Ursulescu

Cum premiile nu erau secrete, fiind anunțate prin comunicatul nostru de presă, reprezentanții presei l-au

așteptat cu nerăbdare pe atât de popularul **PAUL SURUGIU-FUEGO**, care tocmai se întorsese de la Chișinău, unde fusese sărbătorit cu mare fast pe scena Palatului Național "Nicolae Sulac" cu ocazia împlinirii a 25 de ani de carieră. În ciuda succesului, Fuego a rămas un om simplu, modest, un profesionist desăvârșit, dovadă că și-a pregătit cu maximă seriozitate un discurs care a sunat ca o profesiune de credință. Premiul ce i s-a conferit s-a intitulat "Șlagăre fără vârstă" și i-a fost acordat pentru spectacolele

60 de ani și se joacă deja de aproape doi ani, iar "Tu ești primăvara mea" a fost prezentat într-un turneu național în 40 de orașe. În ambele le am alături pe admirabilele mele colege, pe care le salut, Stela Enache și Marina Florea, cu care m-am întâlnit pe coordonatele dragostei și respectului pentru tezaurul genului. În încheiere doresc să spun doar atât: să iubim muzica ușoară românească!"

Paul Surugiu-Fuego a amintit de prezența în sală a lui Jolt Kerestely, George Natsis, Stela Enache, Marina Florea, în text i-am pomenit și pe alții, dar numărul personalităților care au făcut neîncăpătoare aula Palatului Cantacuzino și apoi sufrageria în care ne-am delectat la cocktail-ul oferit de sponsorul nostru "Candy Cat" a fost mult mai mare. Astfel, au ținut să fie alături de noi compozitorii Viorel Covaci și Marin Voican Ghioroiu, interpreta Ioana Sandu, poezii Rodica Elena Lupu și Narcis Avădănei, promotorii Livia și Ioan Gauzin, criticul muzical Alexandru Șipa, Alexandra Cepraga, reputat regizor muzical, doi jazmen de seamă, Nicolas Simion și Capriel Dedeian, cunoscutul meloman Doru Chiriacescu, iar de la Ploiești a ținut să vină, ca de obicei, deși nu mai este deloc foarte tânăr, prof. Al. I. Bădulescu. Dacă am uitat pe cineva, faceți identificarea în fotografia de pe copertă! Pentru că ordinea "mișcărilor de trupe" a fost așa: gala de acordare a premiilor, după care toată lumea a încercat (greu, fiind foarte mulți) să ocupe cât mai judicios spațiul de pe trepte, străjuiți de cei doi celebri lei. Iar în final, descătușarea, prin "asaltul" declanșat asupra bunătăților de tot felul pregătite de cei de la "Candy Cat", stropite din abundență cu licorile dăruite de o altă mare iubitoare a muzicii, doamna Elena Stoica din Panciu. Încet-încet sala s-a golit, invitații părăsind cu regret

Paul Surugiu-Fuego

"Gramofonul cu amintiri" și "Tu ești primăvara mea", precum și pentru emisiunea de uriașă audiență de pe TVR2, "Drag de România mea". Spicuim din emoționanta și atât de impresionantă sa declarație: "Am venit de la Turda și am crescut în spiritul muzicii ușoare românești. Îi datorez imens mentorului meu, George Grigoriu, așa cum datorez imens, indirect, tuturor aceluia care au edificat monumentul nepieritor al muzicii noastre ușoare și pe care-i evoc în spectacolele pe care le-ați premiat aici: Temistocle Popa, Anton Șuteu, Ion Cristinoiu, Cornel Fugaru, Florin Bogardo, Jolt Kerestely (care are 85 de ani și compune în continuare excepțional), Marcel Dragomir, Marius Țeicu, Marian Nistor... Cu Jolt Kerestely am făcut două albume strălucite, premiate de Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România, ambele beneficiind de orchestrațiile remarcabile ale lui George Natsis, aflat și el aici în sală. Revoluția nu trebuia să însemne aruncarea la gunoi a marilor valori, a creațiilor nepieritoare și nici condamnarea la uitare a artiștilor de vază, de aceea de-a lungul timpului am ținut să aduc un omagiu tuturor celor care mi-au marcat cariera, mai întâi cu un spectacol închinat Ilenei Sărăroiu, apoi cu "Serenadă pentru Dan Spătaru" - turneu național, ocazie cu care am lansat și un CD omonim. Muzica ușoară românească nu va muri niciodată, marele public apreciază melodia și versul de calitate. Spectacolele mele să nu vă închipuiți că înseamnă doar nostalgie și că se adresează publicului în vârstă, nici vorbă de așa ceva! "Gramofonul cu amintiri" a avut premiera la Teatrul "Alexandru Davila" din Pitești, spectatorii sunt de la 15 la

Otilia Ostroțki, Corina Voicu

incinta, care cu premiile la subsuoară, care cu impresii de la una dintre cele mai reușite gale ale premiilor revistei "Actualitatea Muzicală". Deja am început să ne gândim ce vom face anul viitor, când la a 30-a ediție va trebui să ne autodepășim! (foto: Cristina Ardelelan) (Red.)

Comunicat de presă

Ediția din 2019 a festivalului *Săptămâna Internațională a Muzicii Noi* (19-26 mai) va pune accentul pe muzica franceză contemporană și pe promovarea tinerilor interpreți și compozitori români. Organizatorilor tradiționali precum Ministerul Culturii și Identității Naționale, Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România, Societatea Română de Radio și Universitatea Națională de Muzică din București li se vor alătura Institutul Francez și Ministerul Afacerilor Externe, prin Sezonul România-Franța 2019.

În acest sens, compozitori francezi de vârf sunt invitați și lucrările lor sunt prezentate în cadrul concertelor din *Săptămâna Internațională a Muzicii Noi 2019*. De asemenea, cercetători francezi și români au prilejul să dialogheze în cadrul simpozionului de muzicologie cu tema *Gândirea muzicală de avangardă în Franța și România. Perspective și interacțiuni*, sub coordonarea prof. univ. dr. Valentina Sandu-Dediu.

Totodată, o lucrare simfonică inovatoare a compozitorului francez Bernard Cavanna, notoriu discipol al lui Aurel Stroe, aduce în prim-plan un cor de smartphone-uri și o tehnologie de vârf dezvoltată la centrul *Grame* din Lyon, ce va fi

**Săptămâna
Internațională a
Muzicii Noi**

**International
Week of
New Music**

prezentată pe scena sălii Radio, în compania Orchestrei de Cameră Radio și a unor studenți ai Universității Naționale de Muzică din București. De asemenea, un film documentar despre Aurel Stroe, realizat în Franța în 2002, este proiectat în cadrul festivalului.

Pe de altă parte, *eutopia sonoră* este un alt concept central al acestui proiect. El se referă la o zonă sonoră ideală, bine aleasă și bine plasată în mentalul nostru, dincolo de epiderma obișnuinței. Eutopia se manifestă prin patru tematici: 1. *Ullise* (dincolo de cultură); 2. *Matrix* (dincolo de natură); 3. *Gulliver* (dincolo de istorie); 4. *Nirvana* (dincolo de sine). Fiecare dintre aceste patru tematici se diversifică în programe și proiecte, cuprinzând concerte simfonice, camerale, solistice și experimentale.

Concerte simfonice și vocal-simfonice vor fi susținute de Orchestra Națională Radio, Orchestra de Cameră Radio, Corul Academic Radio, orchestra Filarmonicii "George Enescu", orchestra "Concerto" și corul *Ricerca* ale Universității Naționale de Muzică din București.

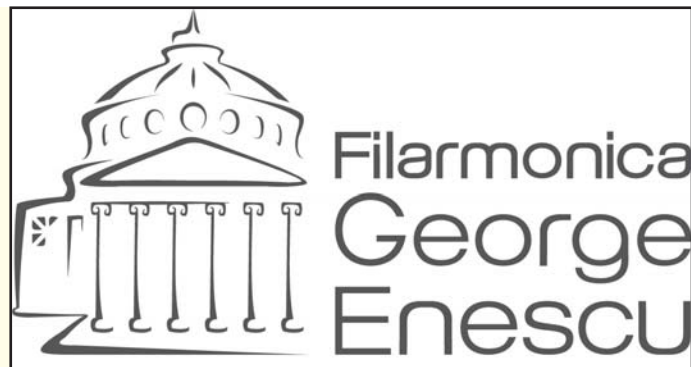
Alte manifestări concertante vor reuni ansambluri din București, din țară și din străinătate, precum Profil, Archaeus, Contraste, Clarino, Game, Atem, SonoMania, devotioModerna, Wahnsinn, PercussionEscu, 2x2, cvartetul de coarde *Gaudeamus*.

Dirijori precum Marijn Simons, Martin Malatray, Gheorghe Costin, Camil Marinescu, Tiberiu Soare, Bogdan Vodă, Mircea Pădurariu, Carmen Maria Cârnelci, Simona Strungaru, Emil Vișenescu, Ciprian Țuțu, Florian Costea și soliști precum Barrie Webb, Marius Ungureanu, Ion Bogdan Ștefănescu, Mihai Măniceanu, Mircea Marian, Andreea Iftimescu, Iustinian Zetea, Horia Maxim, Evelina Andrieș, Claudia Codreanu, Diana Dembinski Vodă, performeri ca Irinel Anghel, Cătălin Crețu și Fernando Mihalache, - vor prezenta un program atractiv, divers și incitant.

Horia Andreescu / Ragnhild Hemsing

Sub bagheta maestrului **Horia Andreescu**, în 4 și 5 aprilie, **Filarmonica George Enescu** a susținut două concerte simfonice cu lucrări din repertoriul muzicii romantice. În postură solistică a evoluat tânăra violonistă norvegiană **Ragnhild Hemsing** care a interpretat *Concertul nr. 1, în sol minor, opus 26* de **Max Bruch**. În deschiderea programului a fost prezentată *Uvertura* operei *Oberon* de **Carl Maria Von Weber**, creație reprezentativă a compozitorului german, care se bucură și astăzi de mult succes pe scenele de concert de pretutindeni. Miniatura simfonică unanim apreciată, constituie nu doar o preferință a spectatorilor, ci și o probă de încercare pentru sensibilitatea și măiestria dirijorilor. La pupitrul FGE, maestrul **Horia Andreescu** a impresionat publicul prin capacitatea excepțională de a întruchipa original sentimentele, situațiile și ambiantele scenice evocate de compozitor. Împreună cu orchestra a realizat un discurs

impetuoșitate, în concordanță cu caracterul muzicii. Se cuvine să menționăm acompaniamentul consistent, deosebit de expresiv realizat de orchestra aflată sub atenta coordonare a dirijorului. La bis, violonista a interpretat pe un instrument tradițional, cu mai multe coarde, o lucrare selectată din muzica populară norvegiană, care a fost apreciată de spectatori prezenți în sala de concert.

În partea doua a programului, sub bagheta maestrului **Horia Andreescu**, orchestra Filarmonică a prezentat o versiune de excepție a *Simfoniei a III-a, opus 90 în Fa major* de **Johannes Brahms**, creație de maturitate a compozitorului german (scrisă la vârsta de 50 de ani), remarcabilă prin originalitatea și complexitatea arhitecturii, prin bogăția expresivă și profunzimea semantică. Primele acorduri din debutul lucrării, au sintetizat magistral tematica eroică a primei mișcări *Allegro con brio* (elaborată în formă de sonată). Am admirat elanul sentimentelor și pregnanța ritmică a temei întâi, atmosfera nostalgică, interiorizată - cu elemente originale de stilizare a dansurilor vieneze - din tema a doua.

simfonic fascinant, cu un colorit insolit, reușind să redea atmosfera fantastică și trăsăturile psihologice ale personajelor creației lui Weber. Demersul său artistic a avut o sferă de cuprindere generoasă, în care am perceput emoționantul imn dedicat iubirii, precum și mesajul moralizator al muzicii - care evocă convingător victoria binelui asupra răului.

În continuare, alături de orchestră și dirijor a evoluat în postură solistică violonista norvegiană **Ragnhild Hemsing**, care a interpretat *Concertul nr. 1, în sol minor, opus 26* de **Max Bruch** (considerat drept cea mai valoroasă lucrare concertantă a compozitorului). Din primele sunete ale cadenței introductive a primei mișcări, *Allegro moderato*, violonista a evidențiat preocuparea pentru proeminența expresiei asupra efectelor de virtuoșitate. Cu toate acestea, am sesizat unele imperfecțiuni legate de emisia sonoră, de intonație, ori de executarea pasajelor de virtuoșitate. Având în permanență suportul sensibil și eficient al orchestrei, solista a reușit să confere cantabilitate și noblețe expresivă temelor lirice și să depășească emoțiile. În mișcarea a doua, *Adagio*, remarcabilă prin lirismul și elanul sentimentelor pe care le transmite, publicul a fost impresionat de frumusețea dialogului cu orchestra, dar și de momentele cantabile realizate de solistă (chiar dacă au existat fragmente în care sonoritatea instrumentului solist a fost timidă). Finalul strălucitor, *Allegro energico*, a fost realizat cu vervă și

Muzicienii au evidențiat cu măiestrie caracterul ciclic al construcției brahmsiene, originalitatea procedeelelor componistice utilizate, precum și îngemănarea elementelor epice, cu cele lirice, în cadrul discursului muzical de mare noblețe sufletească. Mișcarea a doua, *Andante* (în Do major), a adus schimbări majore în cadrul atmosferei, al tempo-ului, al formei și al expresiei. Spectatorii au fost profund impresionați de varietatea imaginilor muzicale evocate cu fantezie și sensibilitate, de modul în care dirijorul a surprins unitatea gândirii întregului și a dezvăluit travaliul variațional dezvoltător al compozitorului. În mișcarea a treia, *Poco allegretto* (în do minor, elaborată în formă de lied), artiștii au reliefat cu multă emoție, cu fantezie și rafinament

melodismul sincer, cu accente melancolice al discursului simfonic. Am admirat tema expresivă a violoncelului, preluată apoi de viori și de instrumentele de suflat. În mișcarea a patra, *Allegro*, autorul realizează un contrast expresiv tranșant față de mișcările precedente. Maestrul Horia Andreescu a evidențiat cu măiestrie acțiunea tensionată, de un dramatism fără egal, precum și metamorfoza de la eroism și împăcare și pace interioară, realizată în *Coda*. Supranumită "eroica lui Brahms", de către dirijorul Hans Richter și alți cercetători, lucrarea se distanțează de eroismul beethovenian prin originalitatea construcției și prin caracterul introspectiv, pe alocuri autobiografic al muzicii. La pupitrul Filarmonicii bucureștene, maestrul Horia Andreescu a realizat o variantă reprezentativă a creației brahmsiene, situată la cote artistice foarte înalte. Domnia sa a conferit un suflu amplu muzicii, a încadrat detaliile într-o ordine stilistică desăvârșită, a pus în valoare timbralitatea specifică a diferitelor partide orchestrale. Cu gestică elegantă, sugestivă și entuziasmantă, dirijorul a reușit să polarizeze atenția membrilor ansamblului (și a publicului) și să evoce profunzimea, elanul, sensibilitatea și mesajul acestei simfonii atât de frumoase și de originale. Se mai poate vorbi despre actualitatea repertoriului romantic și de miracolul săvârșit de interpretarea lui? Răspunsul pe care l-au oferit concertele de la Ateneul Român este afirmativ, dătător de speranțe pentru proiecte viitoare de succes.

Carmen MANEA

Primăvara lui Christian Badea la Ateneu (I)

A doua jumătate a stagiunii Filarmonicii l-a programat pe Christian Badea cu patru apariții pe scena Ateneului Român. După excelentul concert cu *Simfonia nr. 5* de Șostakovici și *Concertul pentru vioară* de Korngold, cu Ioana Sorina Goicea (28 Februarie și 1 Martie), timp de două săptămâni consecutive, dirijorul a condus orchestra FGE în repertoriul clasic și romantic, acompaniind soliști deosebiți.

Pe 11-12 Aprilie, concertele au început cu uvertura *Leonora 3*, atât de frumoasă și de inspiratoare încât Mahler a creat o tradiție la Opera din Viena, re-introducând-o în opera

Christian Badea

By Roza Zah

Fidelio, în partea a doua, în așteptarea eliberării lui Florestan, deși Beethoven renunșase la ea. Ca de fiecare dată când Christian Badea apelează la repertoriul de operă, cota dramatică a concertului tinde să crească. Și acum, simțul său

teatral l-a făcut să plaseze trompetele pe scările care duceau din foaier spre Sala Mare, creând un efect teatral suficient de puternic încât, la finalul lucrării, te-ai fi așteptat să înceapă să cânte soliști de operă.

Dintr-o perspectivă extramuzicală, dat fiind contextul scandalului de la Ateneu legat de evaluarea sub standard a managerului general pentru activitatea din 2018, când Filarmonica a avut o stagiune excelentă, populată cu mulți invitați de valoare (câteva nume: Mischa Maisky, Dana Ciocărlie, Christian Zacharias, Vasily Petrenko, sau tinerii Andrei Ioniță și Daniel Ciobanu), muzica lui Beethoven se potrivea foarte bine cu idealismul petiției care protesta față de măsurile ministerului culturii.

Daniel Podlovski

foto: Artografica

Însă momentul emoționant al serii a venit din partea solistului invitat: Daniel Podlovski, venit sub cupola Ateneului la venerabila vârstă de 80 de ani, cu *Concertul nr. 7 pentru vioară* de Mozart. Altădată un cal de bătaie al violoniștilor (să ne amintim numai de emoționantul disc înregistrat de Yehudi Menuhin și George Enescu în era gramofonului), această lucrare a dispărut treptat din repertoriu, ca urmare a dezbaterii legate de autenticitatea sa. Că e sau nu un apocrif e mai puțin important, căci *Concertul* își păstrează frumusețea și astăzi.

O cronică tehnică ar fi nepotrivită pentru acest mare violonist, contemporan cu Ștefan Ruha (și din aceeași clasă valorică), însă expresivitatea lui Podlovski a rămas intactă și astăzi, partea a doua a concertului fiind un moment în sine. Desigur, brațul drept nu mai are vigoarea de altădată, această fragilitate fiind compensată de Christian Badea, cu o intuiție dată și de propria sa experiență de violonist, care a coborât nivelul sonor al orchestrei până acolo unde violonistul și acompaniatorii săi se aflau într-o stare de complicitate rafinată, discursul muzical având o iluminare spirituală neobișnuită. Un frumos omagiu adus muzicii lui Mozart (sau unui iscusit epigon al său), dar și unui artist care a studiat mereu (cu cei mai mari: Dorothy DeLay, Itzak Perlmann) și a transmis mai departe arta sa studenților, Podlovski fiind și unul dintre ultimii mari profesori de vioară de la Conservator. Un artist care și-a încheiat acest moment la Ateneu printr-un *encore* cu muzica lui Bach, de o poezie delicată, accentuând starea de sublimare instalată în timpul concertului.

După pauză, *Simfonia* pastorală a lui Brahms (nr.2, adică) a readus energia robustă pe scenă. Foarte încheagată, prima parte (*Allegro non troppo*) a fost o construcție sonoră

solidă, cu ritmul interior redus la nivel de pulsație, însă vibrantă și alertă, un discurs favorizat și de o anumită afinitate a Orchestrei Filarmonicii „George Enescu” pentru compozitorul german. Într-adevăr, textura granulată și întunecată a corzilor „grele” (violoncele, contrabași), specifică în acustica Ateneului, a dat o tentă funebră părții a doua (*Adagio*), de un bun efect. Contrastul a fost vizibil între ultimele două părți. După *Grazioso* din partea a treia, moderat ca durată, de un romantism temperat, ultima parte (*Allegro con spirito*) a pus foarte bine în valoare acel *spirito*, prin culori instrumentale prezente și ritm susținut. Un favorit al abonaților de la Ateneu, Brahms și *Simfonia nr. 2* au avut un indiscutabil succes de public.

În săptămâna următoare, filosofia senectuții a lăsat locul exuberanței tinereții, Christian Badea avându-i ca parteneri muzicali pe Alexandra Conunova și Andrei Ioniță, doi ucenici vrăjitori, câștigători de concursuri internaționale.

Din nou, o scurtă lucrare simfonică a prefațat concertul instrumental, de data aceasta a fost *Uvertura Carnival* de Dvořák, o lucrare care, chiar dacă făcea parte dintr-o trilogie despre natură, viață și dragoste, e utilizată de industria discografică în completarea unor înregistrări având ca subiect simfoniile sau *Dansurile slave* ale compozitorului, însă e o excelentă piesă de concert. Or viața, sau poate chiar bucuria vieții este ceea ce a urmărit dirijorul în lectura sa. Uvertura a fost alertă și bine articulată, însă cu mare atenție pentru părțile lirice, de o finețe admirabilă, în contrast cu vivacitatea celorlalte teme, dar care nu a avut nevoie de sublinieri speciale.

Dacă Brahms a scris *Dublul concert* sub semnul împăcării cu violonistul Joseph Joachim, parteneriatul dintre Alexandra Conunova și Andrei Ioniță nu a făcut nici o aluzie la metapovestea din spatele compoziției. A fost o complicitate, uneori jucăușă, între cei doi soliști, abandonându-se muzicii și uneori punându-l la încercare pe dirijor. Christian Badea a abordat primul *Allegro* favorizând fluiditatea melodică, manevrând expert multiplele teme, în cele mai mici detalii. Așa cum era de așteptat, Andrei Ioniță

langoare, reducând concertul la dimensiuni camerale. Final cu *Vivace non troppo*, în care soliștii au accentuat *Vivace*, prin contrast cu viziunea lor asupra celei de-a doua părți. O interpretare în care fiecare solist a încercat să-și imprime personalitatea în părțile care îi reveneau a făcut ca un *encore* să fie cerut insistent, așa cum se întâmplă mereu în urma unui concert reușit. A fost transcripția pentru vioară și violoncel a *Passacagliei* lui Haendel, care a prelungit momentul de conectare emoțională a publicului cu scena.

Poemul extazului de Scriabin i-a revenit apoi lui Christian Badea, care a rezolvat cu maximă competență acest fluviu muzical, organizându-l ritmic, dar construind permanent progresia dramatică a lucrării, până la sfârșit. Latura orgiastică a compoziției a fost tradusă mai degrabă printr-o lectură analitică. E o partitură grea, prin masa sonoră

Alexandra Conunova

impozantă, ce pune la încercare dirijorul, constrâns să o ordoneze. Drept urmare, Badea a tratat-o simfonic, rolul trompetei rămânând în ansamblu, de exemplu, controlând autoritar latura istică a lucrării. Un stil urgent, cu cele două crescendo finale bine separate, au condus firul sonor către un epilog crepuscular.

Din păcate, concertul de Joi a fost umbrat de reverberațiile unui concert pop din Piața Palatului, ai cărui bași făceau să zăngăne geamurile Ateneului, interferând cu percuția orchestrei. Abia a doua zi publicul a putut savura lucrarea lui Scriabin în toată splendoarea ei nereștinută.

Alexandru PĂTRAȘCU

Händel și Mozart în Săptămâna Luminată

Filarmonica bucureșteană a programat în Săptămâna Patimilor o selecție de opere emblematice pentru spiritualitatea creștină. Publicul a receptat mesajul în mod adecvat, fapt confirmat de freamătul deosebit al sălii care se așeza, pregătindu-și participarea la eveniment. Concertul s-a deschis cu *Muzica apelor*, capodoperă creată de Georg Friedrich Händel la comanda regelui George I al Angliei. În concepția monarhului, muzica era menită să acompanieze serbările „marine” organizate într-un spectacol strălucitor realizat cu efecte mărețe și mijloace simple. Era un festival de mare impact sonor, vizual, de regie, de mișcare pe fluviul Tamisa și pe malurile acestuia, rezultând, în final, o

Andrei Ioniță

a etalat acel sunet *dolce*, atât de caracteristic lui, în timp ce Conunova deborda de virtuozitate în jurul lui. În a doua parte însă, cei doi soliști au livrat un *Andante* impregnat de poezie, coborând nivelul sonor până la imperceptibil, forțând și acompaniamentul orchestral să-i urmeze. Succes imediat, punctat și de posturi de abandon ale soliștilor, totuși un mare moment de romantism interiorizat. Multă expresivitate, chiar

copleșitoare demonstrație. În cadrul complexului festiv, lui Händel i-a revenit îndatorirea ilustrației muzicale, de care s-a achitat magistral, iar succesul epocal de care s-a bucurat a făcut ca *Muzica apelor* să rămână în patrimoniul de aur al artelor și al culturii universale. Sub cupola Ateneului ea a sunat energic, cu jocuri subtile de ecouri și imitații, sublinieri surprinzătoare și, deopotrivă, prin momente de grație, sulețe, episoade de dans elegant, comod, cumpătat. Întreaga lucrare, alcătuită din trei suite punând laolaltă cele mai variate forme de dans și cânt din epocă, a sunat cu solemnitate imperială. Dirijorul Adrian Petrescu a condus cu măiestrie ansamblul, în cadrul căruia rolul principal l-au avut instrumentele de suflat. O mențiune specială pentru acuratețea, calitatea și armonia desăvârșită a trompetelor.

A urmat *Concertul pentru orgă și orchestră în si bemol major*, al treilea din seria celor șase opusuri haendeliene care erau destinate să servească drept interludii în timpul reprezentării oratoriilor. Pentru a da autenticitate evocării,

Adrian Petrescu

reproducem mărturia unei participante directe, o spectatoare privilegiată, care-i scria lui Voltaire: „...oratoriul sau concertul spiritual ne place foarte mult... Haendel este sufletul lor. Când își face intrarea i se aduc înaintea două lumânări care sunt puse pe orgă. Sub ropotul puternic de aplauze, el se așează și, în aceeași clipă, întreaga orchestră începe să cânte. Ca intermezzi oferă concerte de orgă compuse chiar de el și pe care le cântă fie singur, fie acompaniat de orchestră. Aceste concerte sunt minunate, atât ca armonie, cât și ca execuție.” (Mircea Nicolescu, Haendel, Ed. Muzicală, București, 1959, p. 269.) Solista concertului de astă seară a fost prestigioasa organistă Ursula Philippi, o demnă reprezentantă a școlii de orgă din țara noastră, elevă a neuitatei Lidia Sumnevici, la rândul său, produs pedagogic al marelui maestru Horst Gehan. Am admirat tonul solemn, bogăția de combinații timbrale, desfășurarea dramatică a discursului sonor, arta improvizatorică ilustrată prin prelucrări motivice cu diverse procedee. Am remarcat o simultaneitate admirabilă în coordonarea solistei cu ansamblul. Un moment inspirat am reținut la începutul mișcării lente în tonalitate minoră, cu tema expusă de sunete joase executate prin jocul pedalelor. La cererea entuziastă a publicului, Ursula Philippi a acordat ca supliment *Allegro moderato* de Felix Mendelssohn Bartholdy, o piesă melodică în genul romantic intens cromatizat, construită pe o succesiune dezvoltătoare de secvențe. A impresionat și de această dată siguranța, autoritatea cu care solista dispune de cele mai tainice posibilități ale acestui instrument atât de complex.

Partea a doua a concertului a fost consacrată monumentalei *Simfonii nr. 41* de Wolfgang Amadeus Mozart. Compusă în anul 1788, încheind triumfal marea trilogie finală, *Simfonia în Do major*, denumită *Jupiter* mai târziu, la sfârșitul secolului al XVIII-lea, confirmă realizarea supremă a ascensiunii geniului salsburghez. Discursul frazelor se desfășoară cu amploare, așezarea lor e simetrică, iar elementul diatonic prevalează asupra celui cromatic. Această muzică dovedește puterea lui Mozart de a se fi ridicat deasupra condiției dramatice de viață în care se găsea în acea perioadă, exprimând seninătate, sentimentul trăinicie și al grandorii. Tonalitatea do major aleasă vorbește și ea despre năzuința către stabilitate, echilibru și măreție sonoră. Încă de la început ne este indusă atmosfera olimpică, gândirea cumpănită care arată că autorul a ieșit victorios din lupta cu propriile furtuni interioare și suferințe. Evocarea zeului Jupiter, „șeful” zeilor din Olimp, atestă voința de dominare, de transcendere nobilă a obstacolelor aflate în cale. Monumentalitatea e creată prin episoadele contrapunctice, intens prezente în paginile operei și evidențiate corespunzător prin interpretare. Tensiunile disonante se rezolvă în consonanțe perfecte, stabile, echilibrate. Am admirat îndeosebi fugatul din prima temă a mișcării finale, precum și coda, a cărei realizare sonoră a exploatat la maximum, cu strălucire, resursele nesecate ale artei contrapunctice mozartiene. Filarmonica bucureșteană, condusă de Alexandru Petrescu, dirijorul și totodată primul oboist al marelui ansamblu, a conferit energie lucrării, o viață intens exprimată, însă, cu înțelegerea adâncă a sensurilor, ilustrând odată mai mult ideea că întreaga operă mozartiană e un zâmbet printre lacrimi. Am prețuit cu deosebire alternanța dintre episoadele energice, senine și momentele de accentuare tragică, reliefate puternic ca un fel de amenințare

Ursula Philippi

a destinului, o neliniște, o tulburare a cerului senin prin fulgere rău prevestitoare sau un strigăt de alarmă, momente furtunoase urmate de trecătoare acalmii, toate acestea culminând cu verva incandescentă a finalului.

La capătul unui concert care a produs momente de asemenea înălțare spirituală, se cuvine să mulțumim cu recunoștință Filarmonicii *George Enescu* din București, tuturor membrilor acestei instituții culturale de elită, pentru mesajul de forță, pentru ideea că spiritul iese întotdeauna învingător în luptă cu materia ostilă. E un mesaj reconfortant și încurajator cu deosebire în împrejurările de viață pe care le traversăm.

Lavinia COMAN

Recital „Dirijori-Compozitori V”

Miercuri 3 aprilie 2019, Sala mare a Ateneului Român a găzduit cea de-a cincea ediție a seriei de recitaluri „Dirijori-compozitori” menite a face cunoscute lucrări din creația unora dintre cei mai cunoscuți dirijori ce au avut și semnificativă activitate componistică de-a lungul istoriei muzicii. Avându-l ca amfitrion pe flautistul Nicolae Maxim, seara petrecută în compania muzicii de cameră ne-a oferit prilejul reîntâlnirii cu opusuri ce ne-au reamintit câteva crâmpie din marea artă sonoră universală în care își găesc

Ion Prunner au realizat o variantă interpretativă de înaltă ținută a *Sonatei op. 19 nr. 1* în care am remarcat calitatea intonațională, dexteritatea tehnică și capacitatea lui Nicolae Maxim de a reliefa melodică modernă dar încărcată de aluzii sonore la folclorul autohton, devenită un veritabil pattern al stilului componistic al lui Silvestri. Seara a continuat apoi cu prima audiție românească a *Sonatei per Assisi* pentru doi flauți de Antal Doráti, interpretată de Nicolae Maxim alături de Boldizsár Szabolcs, fostul său student din cadrul Facultății de Muzică a Universității „Transilvania” din Brașov, într-o versiune de o foarte bună calitate artistică și de o deosebită expresivitate. Dirijor de

marcă al secolului trecut, Antal Doráti creează în *Sonata per Assisi* un discurs muzical construit pe două planuri contrastante: cel al vieții line din interiorul celebrei mănăstiri din Assisi și cel al tumultului vieții cotidiene în care omul întâlnește diverse obstacole; acestea au fost foarte bine reliefate de Nicolae Maxim și Boldizsár Szabolcs care au subliniat și fluiditatea liniilor melodice în care sunt utilizate cele mai variate aspecte ale tehnicii flautistice moderne și contemporane.

Același Boldizsár Szabolcs ne-a introdus în lumea muzicii românești contemporane prin intermediul lucrării *Flori în fereastră* de George Balint prezentată în versiunea pentru flaut bas. Compozitor cu o bogată activitate desfășurată în ultimele decenii, George Balint, care este și un remarcabil dirijor, realizează și în *Flori în fereastră*, ce se înscrie în stilistica specifică muzicianului,

acea tipică adaptare a melodiilor de sorginte folclorică la rigorile limbajului modern fără a pierde caracterul acestora, subliniată cu inteligență de Boldizsár Szabolcs, care a surprins și aspectul complex al structurii melodico-

Boldizsár Szabolcs, Ștefan Gheorghiu, Veronica Anușca, Nicolae Maxim, Iosif Ion Prunner

cu onoare locul și unii dintre cei mai valoroși artiști și creatori români din secolul trecut și din prezent.

Inițiată de flautistul Nicolae Maxim, unul dintre muzicienii de vârf ce au activat de-a lungul timpului în cadrul Orchestrei Filarmonicii George Enescu seria de recitaluri dedicate unora dintre cei mai importanți dirijori cu o bogată activitate creatoare precum Constantin Silvestri, Theodor Rogalski, Mihail Andricu, Doru Popovici, Constantin Arvinte, Mircea Basarab, Mihai Brediceanu, Emanuel Elenescu, Corneliu Dumbrăveanu, Cristian Brâncuși, Sabin Păutza ș.a. a continuat să fie și prin recitalul de miercuri o veritabilă sărbătoare a celebrării unora dintre importanții dirijori-compozitori consemnați de istoria muzicii.

Având aceste repere din edițiile anterioare, programul propus a debutat cu *Sonata pentru flaut și pian op. 19 nr. 1* de Constantin Silvestri, interpretată de Nicolae Maxim alături de unul dintre prietenii și colegii săi, dirijorul și pianistul Iosif Ion Prunner. Alegând un opus compus de poate cel mai remarcabil compozitor-dirijor român de după Enescu, de la a cărui dispariție se împlinesc în acest an cinci decenii, Nicolae Maxim și Iosif

Iosif Ion Prunner, Nicolae Maxim, Veronica Anușca

armonice a opusului ce capătă noi valențe timbrale prin apelul la registrul grav. Rămânând în zona lucrărilor pentru instrument solo, programul a continuat cu *Suita românească*

pentru pian de Tiberiu Brediceanu interpretată de Iosif Ion Prunner, cel care ne-a reamintit astfel de seninătatea și spiritul ludic specifice lucrărilor lui Brediceanu care însă nu a uitat nici în acest opus să facă apel la sonoritățile provenite din folclorul autohton ce imprimă paginii muzicale un fin aspect rapsodic.

După evocarea de către Nicolae Maxim (intervențiile sale au adus informații prețioase pentru publicul spectator) a eseului lui Doru Popovici, *Eternitatea unor capodopere*, precum și a *Doinei* de Ion Machidon, scriitor și președinte al cenaclului Amurg sentimental, căreia compozitorul dorea să-i ofere o înveșmântare muzicală în spirit național, seara

„Flori de pe Șomuz” Petia-Bunești, coordonator Ioan Ștefan

de muzică de cameră a propus apoi o frumoasă incursiune în lumea cântului vocal prin intermediul a două lucrări ale muzicianului amintit anterior în care am putut să o aplaudăm pe soprana Veronica Anușca. Prezență grațioasă și rafinată, Veronica Anușca a interpretat mai întâi liedul *Sus* pe versuri de Lucian Blaga, alături de pianistul Iosif Ion Prunner, într-o versiune în care am remarcat căldura glasului său, acuratețea intonațională inclusiv în registrul acut, tehnica vocală de bun nivel și logica frazării. Celor doi li s-a alăturat apoi chiar amfitrionul serii, Nicolae Maxim, toți cei trei muzicieni oferindu-ne o variantă interpretativă de înalt nivel a lucrării *Meditație lirică* pe versuri de Valeriu Bucuroiu pentru soprană, pian și flaut op. 53. În cadrul acestui opus, am putut să rememorăm câteva dintre caracteristicile stilului componistic al celui trecut la cele veșnice chiar în ceastă primăvară, printre cele mai interesante fiind melodica modernă în care însă se regăsesc ecouri ale tradiției bizantine și ale folclorului autohton, construcția formală clară, țesătura armonică echilibrată, etc. Sublinate de cei trei muzicieni, aceste particularități au fost potențate și de calitatea intonațională a vocii sopranei, rigurozitatea acompaniamentului pianistic și expresivitatea flautului. După un succint excurs în lirismul mozartian prin *Adagio*-ul pentru pian interpretat de Iosif Ion Prunner, seara a continuat cu prezentarea în primă audiere românească a *Duo-ului I* pentru violă și flaut de Franz Anton Hoffmeister de către Nicolae Maxim și Ștefan Gheorghiu, într-o versiune în care siguranța și agilitatea tehnică a flautistului au fost completate de intervențiile discrete ale violistului, și o nouă apariție pe scena Ateneului a sopranei Veronica Anușca convingătoare și în interpretarea liedului *Salcia* de Theodor Rogalski.

Precedat de un moment de virtuozitate realizat de Nicolae Maxim și Boldizar Szabolcs în lucrarea *Rondeau brilliant* de Anton Benhard Furstenu în care cei doi au fost însoțiți și de pianistul Iosif Ion Prunner, finalul serii s-a desfășurat în sonoritățile folclorului moldovesc adus pe scenă de membrii formației „Flori de pe Șomuz” din Petia-Bunești, condusă cu iscusință în spiritul vechii tradiții a fanfarelor populare de Ioan Ștefan, care l-au omagiat astfel pe Nicolae Maxim, originar din frumoasele ținuturi ale Moldovei care au dat nume de referință ale culturii române de-a lungul istoriei. De asemenea, momentul a fost întregit vizual de prezența pe scenă a unui grup de tinere studente iubitoare de folclor din cadrul Universității de Medicină din București, însoțite de Ana Țuțu, coordonator al SSMB și asist. univ. dr. Mihaela Pană, care au adus în atenția spectatorilor și frumosul port popular românesc.

Încheiat așadar într-o atmosferă sărbătorească, cel de-al cincelea recital inclus în seria „Dirijori-compozitori” s-a constituit într-o nouă pledoarie pentru valoarea muzicii românești din ultimele două secole ce poate sta la loc de cinste în același program cu pagini din arta universală, dar în același timp și într-un nou argument adus în sprijinul ideii că muzicienii noștri se pot afla la un înalt nivel artistic, unul dintre cele mai frumoase exemple fiind cel al maestrului Nicolae Maxim, aniversat câteva zile mai târziu, care mai bine de cinci decenii a onorat arta interpretativă românească atât ca membru al orchestrei Filarmonicii bucureștene cât și ca solist, ipostază în care a susținut constant promovarea muzicii contemporane românești.

Mădălin Alexandru STĂNESCU

Pe aripile cântului vocal

Devenite deja repere în agenda melomanilor, seriile de marți de la Ateneu oferă șansa celor interesați să asculte recitalurile susținute de tineri muzicieni în cadrul seriei Stagiunea de marți seara dar și nume consacrate ale arte interpretative românești și internaționale ce urcă entuziaști pe scena Sălii Mari a templului muzicii de la București. Așa s-a întâmplat și pe 16 aprilie 2019, când începând cu orele 19 i-am putut aplauda într-un recital de înaltă ținută artistică pe soprana Irina Iordăchescu, tenorul Lucian Corchiș și pianista și compozitoarea Livia Teodorescu-Ciocănea.

Consacrați ca foarte buni cântăreți de operă, Irina Iordăchescu și Lucian Corchiș ne-au invitat pe aripile cântului vocal sub soarele Italiei, într-o călătorie sonoră în care, însoțiți de Livia Teodorescu-Ciocănea, ne-au fascinat cu versatilitatea lor stilistic-interpretativă ce le-a permis să ne înfățișeze deopotrivă strălucitoarele acorduri ale cântonelor dar și sonorile atât de specifice operei veriste, într-un excurs bine articulat și pigmentat cu câteva evadări în spații creatoare de sorginte latină ce au reliefat acele puncte comune între culturile ce își trag rădăcinile din vechiul Imperiu Roman.

Într-un prim moment distinct al recitalului, tenorul Lucian Corchiș ne-a propus o frumoasă incursiune în lumea plină de patos a cântonetei italiene ilustrată de lucrările *L'alba separa dalla luce l'ombra*, *Non t'amo più* și *Ideale* de Paolo Tosti. În cadrul acestora, Lucian Corchiș, solist al Operei bucureștene, a demonstrat încă o dată că este unul dintre cei mai remarcabili tenori români din generația sa, vocea sa caldă, impostația bine dozată și atenția acordată culorii timbrale a frazelor și sublinierii accentelor textului literar, reprezentând atributele unei evoluții de un foarte bun nivel artistic. De altfel, acompaniat cu eleganță și rafinament de Livia Teodorescu-Ciocănea, Lucian Corchiș și-a potențat acest prim moment din cadrul recitalului și cu o expresivitate aparte ce l-a ajutat să illustreze ipostazele îndrăgostitului evocate de serenadele lui Tosti: visător și

fața publicului în dublă ipostază, de interpret și de compozitor, alături de Irina Iordăchescu și Lucian Corchiș realizând o frumoasă versiune camerală a uneia dintre scene din opera sa *Doamna cu câțelul*, după A.P. Cehov (primă audiere la Ateneul Român). Ascultând duetul și ariile Annei Sergheevna și a lui Dmitri Gurov din actul I în varianta celor trei muzicieni protagoniști ai serii, am remarcat complexitatea scriiturii ce propune o abordare neolirică, neodramatică a elementelor caracteristice unui spectacol de operă, precum și liniile melodice moderne dar suficient de generoase din punct de vedere tehnic pentru ca cei doi soliști vocali să-și reconfirme calitățile și să dovedească o foarte bună adaptabilitate la rigorile unei partituri contemporane. De altfel, Irina Iordăchescu și Lucian Corchiș au lăsat să se întrevadă în jocul lor scenic experiența reprezentațiilor de

operă, reușind să imprime versiunii camerale a celor trei momente din opera Lievei Teodorescu-Ciocănea și o alură teatrală bine proporționată în contextul dat. Dacă extrasele din *Doamna cu câțelul* ne-au familiarizat o dată în plus cu latura creatoare a Lievei Teodorescu-Ciocănea, următoarele două momente muzicale ne-au adus în prim-plan calitățile interpretative ale acesteia. Astfel, atât în *Consolation III* de Franz Liszt, de esență chopiniană, cât și în celebra *Nocturnă op. 9 nr. 1* de Frédéric Chopin, Livia Teodorescu-Ciocănea s-a dovedit din nou a fi o pianistă de un remarcabil rafi-

Livia Teodorescu-Ciocănea, Irina Iordăchescu, Lucian Corchiș

într-o oarecare măsură naiv în *Ideale*, dezamăgit dar în același timp încrezător în *Non t'amo più* și romantic în *L'alba separa dalla luce l'ombra*.

După l-am revăzut pe Lucian Corchiș, un fin interpret al rolurilor de îndrăgostit iremediabil precum Lenski, Rodolfo sau Alfredo, am avut plăcerea de a o aplauda într-o apariție de înaltă ținută pe soprana Irina Iordăchescu, ce ne-a oferit ocazia de a-i asculta glasul ferm dar plin de armonice în cadrul a trei miniaturi compuse de Francesco Paolo Frontini ce surprind ca și cântonetele lui Tosti diverse ipostaze și fațete ale iubirii. Însoțită la rândul său de pianista Livia Teodorescu-Ciocănea, Irina Iordăchescu a fost mai întâi tulburătoare în *Lauda di Soura* unde a reușit să evidențieze amestecul de senzualitate și pioșenie al liniilor melodice și culoarea timbrală tipic meridională potențată de momentele de crescendo din final ce au reprezentat punctul culminant al piesei, exuberantă în dansanta *Marinaresca*, unde strălucirea glasului său în registrul acut a subliniat cantabilitatea melodiilor siciliene și liric-dramatică în *Baci mortali* unde acuratețea intonațională dublată de vibrato-ul de calitate și siguranța atacurilor sunetelor în registrul acut au reprezentat atributele unei versiuni interpretative valoroase a miniaturii ce evocă momentul dureros și dramatic al despărțirii de ființa iubită aflată în suferință.

În programul recitalului a urmat apoi un moment aparte în care Livia Teodorescu-Ciocănea s-a înfățișat în

nament, sensibilitatea și eleganța frazării caracterizând un moment pianistic de înaltă ținută.

Finalul recitalului ne-a propus o fascinantă incursiune în lumea operei romantice și veriste, mai întâi prin duetul Micaela-Don José din actul I din *Carmen* de Georges Bizet, realizat cu patos și în spiritul temperamentului iberic de către Irina Iordăchescu și Lucian Corchiș, și apoi prin scena dintre Mimi și Rodolfo din *La Boheme* de Puccini. În cadrul acestui ultim moment al serii, cei doi soliști au reușit să transforme scena Ateneului într-o scenă de teatru liric, dialogurile muzicale dintre ei și jocul actoricesc făcându-ne să ne imaginăm că avem în față toate elementele unui spectacol de operă. Din punct de vedere muzical, am remarcat calitatea vocală a ambilor protagoniști, căldura glasului, sensibilitatea și luminozitatea sunetului dovedite de Lucian Corchiș și grația, senzualitatea și rafinamentul ce au caracterizat intervențiile Irinei Iordăchescu ce au culminat cu celebrissima arie *Si. Mi chiamano Mimi*.

Încheiat cu un encore, *Non ti scordar di me*, ce ne-a purtat pe aripile cântecului napoletan, recitalul de marți a reprezentat o bună ocazie de a-i revedea cu plăcere pe trei dintre muzicienii români cu o intensă activitate interpretativă, dar și de a asculta în cea mai parte a serii fragmente din muzica vocală romantică, ale cărei veleități ne încântă de fiecare dată când o ascultăm.

Mădălin Alexandru STĂNESCU

Feranec / Azoïței

Interpreții români aparținători ca an de naștere perioadei cuprinse aproximativ 1969- 1976 se află acum la apogeul carierei, prin acesta înțelegând că după o animată activitate competițională încununată de mari succese, concertează acum pe marile scene europene, fără a ocoli nicidecum țara în care s-au născut și s-au format. Trebuie spus că au fost niște ani deosebit de rodnici, atât ca număr de talente cât și aducători de oportunități, în sensul că s-a beneficiat de un învățământ care era gândit să optimizeze înzestrarea cât și de o deschidere istorică ce a permis ca ei să poată circula fără restricții și să primească recunoașterea cuvenită. Mai frumos este faptul că acești artiști, indiferent de meridianul pe care viețuiesc, nu renunță să stimuleze viața spirituală a conaționalilor. O prezență din ce în ce mai activă pe podiumul de concert o desfășoară Remus Azoïței care, mai nou, conduce Cvartetul *Ad libitum*, continuator al tradiției *Voces*-ului de pe plaiurile Moldovei. Cei patru interpreți au inițiat un fel de suită de concerte în cadrul Stagiunii Muzicale

Peter Feranec

Radio manifestându-se atât în calitate de concertiști (violinistul Șerban Mereuță alături de Bujor Prelipceanu *Concertone pentru două vioară și orchestră în Do KV190* de Mozart și violoncelistul Filip Papa cu Ceaikovski - *Variațiunile rococo*, ambii în compania Orchestrei de camera Radio) cât și în postura de slujitori ai nobilului domeniu cameral. Concertul din 4 aprilie susținut de cvartetul amintit i-a alăturat pe violinistul/altistul Bogdan Bișoc și pe prim violinistul Remus Azoïței. Se pare că este prima apariție a lui Azoïței pe scena bucureșteană în calitate de conducător de cvartet de coarde. Și acesta nu este puțin lucru fiindcă sudarea unei asemenea formații este una dintre cele mai dificile. Conținutul programului prezentat a fost unul dintre cele mai interesante, reunind clasici ai genului cu prime opusuri (Haydn – Cvartetul "*La Chasse*"/*Vânătoarea*, în Si b, care aparține de ciclul op.1,nr.1, FHE No.52, Hob. No. III:1, aparținând unei perioade timpurii (1762-64), dar care re-evaluează de pildă ideea palindromului : *Presto, Minuetto&Trio, Adagio, Minuetto&Trio, Presto* într-un context cu foarte multe idei interesante și Mozart – *Cvartetul nr.1 KV 80 în Sol, "Lodi"* - după numele localității italiene unde a fost scris în 1770 la vârsta de numai 14 ani) ca, spre final să aducă în prim plan tot un op.1 aparținând unei perioade târzii a creației lui Johannes Brahms, *Cvartetul nr. 1 op. 51*. Dacă în prima parte a seriei s-au remarcat finețea, omogenitatea sonorității, un perfect echilibru în susținerea materialului tematic, puritatea stilului și mai ales efortul de a-și adapta vibrato-ul contextului general, în partea a doua s-a dezlănțuit tumultul brahmsian în toată splendoarea lui. Finalizat la 40 de ani (1873) după o lungă perioadă de

"gestație" lucrarea este un exemplu al unității organice, susținută de un plan armonic sofisticat, al alurei vădit orchestrale, generate de măiestria tehnicii variaționale care la Brahms atinge apogeul. Cvartetul *Ad libitum* a susținut cu multă dăruire acest opus relevând patosul desfășurării continue propriu travaliului motivic considerat a fi ciclic, tratat totuși cu o extremă rigoare. Gândirea simfonică a scriiturii, marcată de trăiri intense și multă neliniștite, care plasează această lucrare în sfera *Simfoniei I*, ambele fiind scrise în do minor, a fost admirabil susținută de cei patru artiști care s-au implicat artistic, extrem de participativ din punct de vedere emoțional. A doua zi, pe 5 aprilie a venit "seara cea mare", cum se exprimă violoniștii atunci când este vorba despre interpretarea olimpienului *Concert pentru vioară și orchestră op.61* de Beethoven. Remarcabila calitate a violinistului Remus Azoïței, solistul concertului, este aceea că de fiecare dată vine cu altă inspirație care aduce ceva nou în interpretarea acestei capodopere, constant însă în finețea sunetului și a frazării, alături de mult îndrăgita sa vioară Gagliano. Mai riguros în prima mișcare, *Allegro ma non troppo* – caracter impus și de viziunea ceva mai "așezată" a dirijorului slovac Peter Feranec, emoționant meditativ în *Larghetto* și plin de vervă în finalul *Rondo-Allegro*, Azoïței a strălucit în cadențele de Kreisler (de fapt cele mai cântate dintre toate cele 34 scrise de-a lungul timpului pentru acest concert). După aproape 45 de minute de baie sonoră beethoveniană au urmat două bisuri excelente: Paganini – *Capriciul nr.13* supranumit și "Surâsul diavolului", și superbul *Recitativo&Scherzo Capriccio* de Kreisler...minute de aplauze ale unei săli arhipline!

Concertul din 5 aprilie de la Sala Radio s-a terminat în atmosfera unui spectacol de balet, *scènes burlesques*, mai exact *Petrușka* de Igor Stravinski. Asupra a cestei lucrări dirijorul

Remus Azoïței

Peter Feranec a insistat mult în ce privește cizelarea, ne referim la ritmica deosebit de complexă în desfășurare și la sudarea diferitelor episoade sonore al căror potențial teatral a fost imediat sesizat de către Diaghilev. Orchestrația a impus un ansamblu numeros a cărui coordonare a necesitat o concentrare specială pe "subiect". Muzica este arhicunoscută și foarte particulară; fiind sugestivă și pronunțat ilustrativă, personajele-temă au fost conturate prin intervențiile solistice ale instrumentelor de suflat deosebit de reușite și ale unei percuții active, Stravinski fiind cel care a emancipat cu totul

acest compartiment al orchestrei simfonice. A fost o execuție care s-a desfășurat după toate regulile artei, explicate și prin faptul că Peter Feranec a fost bursier al Conservatorului de Stat din Sankt Petersburg și este actualmente cel mai tânăr și primul dirijor străin angajat la Teatrul Bolșoi din Moscova, toate acestea pe lângă activitatea pe care o desfășoară și o sprijină în țara sa de origine. Artistul este foarte familiarizat cu genul dramatic, fiind apreciat pentru realizările deosebite de la Teatrul Mihailovski din Sankt Petersburg. În tot acest context *Petrușka* nu putea fi altfel decât o mare reușită, la care sala a reacționat cu aceleași aplauze prelungite la scenă deschisă.

Corina BURA

Recviemul brahmsian în Joia Mare

În mod tradițional, am putea spune, marile orchestre bucureștene își adaptează programul muzical în perioada Sărbătorii Învierii Domnului astfel încât melomanii să intre în atmosfera specifică zilelor cu o deosebită încărcătură spirituală ce preced cel mai important praznic al creștinătății. Dacă Filarmonica a invitat de această dată iubitorii artei sunetelor în lumea barocă și clasică a lucrărilor lui Händel și Mozart, Orchestra Națională Radio ne-a propus în concertul programat joi, 25 aprilie 2019, o frumoasă întâlnire cu muzica lui Johannes Brahms și cu unul dintre cele mai tulburătoare recviemuri din istoria muzicii: *Recviemul german*.

Aflat printre lucrările de gen preferate de public alături de *Recviemul* de Mozart, *Recviemul* de Verdi, *Recviemul* de Faure sau *War Requiem*-ul de Britten, *Recviemul* brahmsian, compus pentru cor, orchestră și soliști (soprană și bariton) ilustrează calitățile de simfonist ale lui Brahms și, deși inspirat de textul biblic tradus de Martin Luther în limba germană, reprezintă o reflectare muzicală a dorinței de introspecție a compozitorului puternic marcat în perioada elaborării acestei lucrări de dispariția mamei sale dar și a bunului prieten Robert Schumann care a contribuit decisiv la consacrarea sa. De asemenea, Brahms, aflat la deplina maturitate artistică, reușește în *Recviemul german* să sintetizeze cu echilibru elementele tipice ritualului bisericesc și intenția sa de a puncta mai degrabă latura umană a unei întâmplări nefericite așa cum este pierderea cuiva drag și sentimentul de compasiune și încurajare pe care ceilalți îl pot transmite celor aflați într-o astfel de situație.

Prezentat în primă audiție absolută în varianta integrală cu 150 de ani în urmă, *Recviemul german* de Brahms, alcătuit din șapte secțiuni grupate în două mari părți, ne-a fost înfățișat în Joia Mare pe scena Sălii Radio într-o versiune valoroasă de către Orchestra Națională Radio, Corul Academic Radio, soprana Bianca Mărgean și bas-baritonul Cătălin Toropoc, întreg ansamblul interpretativ fiind coordonat de la pupitrul dirijoral de către Kaspar Zehnder. Propunând două mari tablouri expresive ce zugrăvesc mai întâi dramatismul apropierei morții și spaima provocată de

neputința stăvilirii finalului implacabil, iar apoi sentimentul consolator față de cei marcați de suferința pierderii ce se întrepătrunde cu speranța că cei trecuți dincolo sunt bine așa cum sugerează textele de sorginte biblică, *Recviemul* brahmsian ne-a fost construit de Kaspar Zehnder într-o variantă ce l-a dezvăluit pe Brahms simfonistul, dar și Brahms „ultimul clasic german” adept al unui echilibru desăvârșit în ceea ce privește forma și structura unei lucrări, în acest sens muzicianul elvețian asigurând continuitatea, cursivitatea discursului muzical precum și o bună îngemănare a sonorităților orchestrei cu cele ale corului. De asemenea, cu o gestică elegantă și bine aleasă, Kaspar Zehnder a punctat și diferențele agogice dintre secțiunile lucrării, momentele de maxim dramatism și pe cele cu caracter meditativ, precum și aspectul ciclic al lucrării evidențiat de prezența unor veritabile leit-motive ce capătă noi sensuri semantice la fiecare nouă apariție, și de revenirea în finalul discursului muzical a ideii tematice inițiale. Nu în ultimul rând, Kaspar Zehnder a construit cu inteligență dialogul dintre soliști, orchestră și cor, punând în valoare potențialul fiecărui element interpretativ inclus în dramaturgia lucrării, un punct forte al versiunii ascultate constituindu-l chiar intervențiile Corului Radio, pregătit de Ciprian Țuțu, ce s-au evidențiat prin acuratețea intonațională și mai ales prin sonoritatea lor plină, armoniile rezultate din suprapunerea vocilor fiind potențate de

implicarea fiecărui grup din ansamblul coral în realizarea unei variante de un foarte bun nivel artistic.

Chiar dacă partitura nu oferă soliștilor un cadru generos de desfășurare, soprana Bianca Mărgean și bas-baritonul Cătălin Toropoc ne-au confirmat calitățile artistice pe care le au în intervenții echilibrate și construite în spiritul lucrării. Intrat primul în firul dramaturgic al *Recviemului*, bas-baritonul Cătălin Toropoc mi-a atras atenția tocmai prin echilibrul cu care a construit cele două apariții ale sale ce

propun tot atâtea ipostaze expresive. Prima, cu caracter dramatic a adus în prim-plan fermitatea glasului bas-baritonului precum și profunzimea registrului grav abordat de melodica lucrării, aceste atribute fiind completate de siguranța atacurilor și sugestia spaimei în fața morții prin anumite punctări în registrul mediu-acut, această oscilație între registre punând în valoare acuratețea intonațională și tehnica vocală de bun nivel pe care le posedă Cătălin Toropoc. În schimb a doua apariție a pus accent pe latura lirică, sensibilă a vocii bas-baritonului, mai familiară acestuia, speranța ce domină expresia acestui moment contribuind la evidențierea căldurii glasului lui Cătălin Toropoc dublată de eleganța frazării și de luminozitatea vocii sale în registrul mediu-acut.

Chiar dacă mai redusă ca durată, apariția sopranei Bianca Mărgean m-a impresionat prin rafinamentul său și prin firescul cu care s-a integrat desfășurării dramaturgice de până la acel moment. Cu un glas cald, un vibrato bine conturat și intensități bine alese în context, Bianca Mărgean ne-a înfățișat într-o suavă ipostază blândețea și mângâierea maternă sugerate de semnificațiile textului, noblețea

Kaspar Zehnder

sentimentelor transmise atingând latura sensibilă a celor aflați în sală. De asemenea, deși încă tânără, Bianca Mărgean, care impresionează deja pe scena Operei bucureștene, a demonstrat și în *Recviemul german* de Brahms o remarcabilă maturitate artistică, ce i-a oferit posibilitatea construirii unui moment profund a cărui importanță în discursul muzical rezidă din semantica acestuia care face trecerea de la dramatismul inițial la speranța finalului.

Audiat chiar în Joia Mare a Paștelui ortodox, *Recviemul german* de Brahms ne-a reamintit prin mesajul transmis și de versiunea realizată de muzicienii prezenți pe scena Sălii

Radio, de esența ideologiei creștine care ne spune că sufletul omului își continuă existența și după moartea trupului precum și de faptul că în existența lor pământească oamenii vor rămâne în amintirea celorlalți prin realizările lor și prin acțiunile întreprinse aici cu voie sau fără de voie. Din perspectivă muzicală, *Recviemul* brahmsian ne-a reamintit geniul compozitorului german precum și echilibrul pe care acesta îl căuta între tradiție și modernitate într-o vreme când cele două moduri de a privi viitorul artei sunetelor se antagonizau tot mai mult.

Mădălin Alexandru STĂNESCU

Pe scena Aulei Palatului Cantacuzino

Grădina cu flaute

Superba Aulă a Palatului Cantacuzino are o acustică ce pare destinată sunetului transparent de flaut. Iată că în seara zilei de 16 aprilie 2019 am avut bucuria să o vedem umplută de ghirlande sonore, prin cântul a nu mai puțin de 13 flautiști: ansamblul de studenți **Flaut Power**, coordonat de profesorul și mentorul lor, **Ion Bogdan Ștefănescu**. Ziua de marți, cifra 13, aproape 3 ore de muzică românească de flaut și un strop de magie întrupat în Ionuț Ștefănescu au plămădit un eveniment care a demonstrat ceva foarte important (și care acum un deceniu și ceva mi s-ar fi părut o vrăjitorie): că tinerii interpreți se simt din ce în ce mai aproape de muzica nouă românească și că falia (dureroasă) compozitor-interpret are mari șanse să devină din ce în ce mai mică, dacă profesorul este nu numai un reputat tălmăcitor al aventurilor de sunete din ultimele două secole, dar și un pasionat promovator al acesteia. Așadar îi felicit din toată inima pe Ionuț Ștefănescu, organizatorul acestui concert-maraton, pe compozitoarea Carmen Cârnelci pentru includerea sa în stagiunea Muzeului Național "George Enescu" și, nu în ultimul rând, pe toți cei 13 tineri și foarte tineri flautiști pentru seriozitate, deschidere și hărnicie: Daria Tofănescu, Carina

Boanță, Salomeea Bodea, Iulia Lupaș, Elena Greciuc, Dávid Borzási, Carla-Maria Stoleru, Mihai Vaida, Lorena Palade, Vincențiu Mantu, Teodora Iliescu, Anca Cristescu și Ludovic Mihalca.

Titlul *Akes samenos* înseamnă în limba tracă "grădină înflorită" și a fost împrumutat de la piesa cu același nume a lui Vasile Herman. Sigur, ca orice grădină, a avut și zone mai "sălbatic", care cu siguranță vor înflori în timp. Important este că a fost plantată atracția pentru sonoritățile moderne și contemporane. Este a treia ediție a acestui atelier de flaut contemporan și poate viitoarea ediție - îi dorim cât mai multe! - va tunde puțin, cu ochiul acerb al unui grădinar mai meticolos, din numărul de lucrări din program, nu numai din motive de lungime (structura de maraton a fost foarte obositoare pentru toți cei implicați), dar și de focalizare asupra unor muzici cu adevărat interesante și merituose. Mi-aș fi dorit și includerea unui repertoriu internațional, pentru varierea expresivității cantabile atât de tipice compozitorilor români care, cu câteva excepții, a riscat să

devină monotonă. Poate o mai mare atenție la potrivirea temperamentului interpretului cu cel al compozitorului, sau a piesei interpretate. Cu toate acestea, subliniez încă o dată importanța și necesitatea unui asemenea proiect, precum și seriozitatea tuturor celor implicați.

I-am remarcat în mod special pe câțiva dintre tinerii flautiști, despre care voi vorbi în ordinea intrării în scenă. Daria Tofănescu a avut un sunet foarte frumos în "Invocatio" de Șerban Nichifor și în tânguitorul și sensibilul "Flauros" de Gabriel Mălăncioiu, unul din cei mai talentați - și productivi! - compozitori ai tinerei generații. Carla-Maria Stoleru a interpretat cu energie și convingere la flaut bas minunata lucrare a lui Carmen Cârnelci, "...qui rêve. GIACOMETTI-Szene", o muzică delicată dar cu zvâc, a cărei aparentă imprevizibilitate "colțuroasă" rafinată cu măiestrie i-am apreciat-o cu atât mai mult cu cât a spart omogenitatea stilistică a programului. Mihai Vaida s-a aruncat temerar în cinci dintre cei șase "Naufragi" expresivi și solicițanți tehnic ai lui Dan Dediu, precum și în dramatica lucrare a lui Cornel Țăranu, "Cadenze pr Antiphona". Salomeea Bodea a interpretat cu sensibilitate "Legenda" Doinei Rotaru, pentru flaut și rezonator, o piesă deja cu statut "legendar", precum și "Akes samenos" de Vasile Herman. Anca Cristescu a interpretat foarte expresiv frumoasa lucrare "Improvițații" de Carmen Petra Basacopol, o lucrare care i s-a potrivit mănășă. Dávid Borzási a interpretat cu maturitate și muzicalitate mica bijuterie sonoră ludică și colorată care este "Rezonanțe Bacovia" a marelui Anatol Vieru. Am apreciat prezența scenică a Iuliei Lupaș în incisiva și energică "Mozaic II" de Dan Buciu, precum și siguranța și expresivitatea Teodorei Iliescu, solistă în impresionanta "Modalis IV" pentru ansamblu de flaute a compozitorului Sorin Lerescu, care a și primit un bine meritat Premiu al UCMR pentru anul 2017. Programul a fost completat de Sonata pentru flaut a Lianeii Alexandra (Carina Boanță), onirica "Miró en miroir" de Irinel Anghel (Lorena Palade), o lucrare inspirată de cea mai celebră **grădină de pietre** din Japonia, Ryōan-ji, ca și de lucrarea dedicată acestei grădini de John Cage, complexul "Homage" al Laurei Manolache (Elena Greciuc), "Doru" (Lorena Palade) și "Immaginabile" (Vincențiu Mantu) de Violeta Dinescu, Sonata VII de Dan Voiculescu (Dávid Borzási), "Tempio di fumo" de Doina Rotaru (Carla-Maria Stoleru) și "Concerto breve III" de Cornel Țăranu pentru ansamblu.

În așteptarea următorului atelier-grădină de flaut contemporan!

Diana ROTARU

“Sfinxul din noi” – o carte în schimbul unui trandafir

În Catalunya, sărbătoarea Sant Jordi este sinonimă cu începutul primăverii, acea zi însemnată în care cei ce se întâlnesc își dăruiesc unul altuia o carte sau un trandafir roșu. Transformată, de către UNESCO, în Ziua Mondială a Cărții și a Dreptului de autor, ziua Sfântului Gheorghe – protectorul spiritual al regiunii din nordul Spaniei și, în mod special, a Barcelonei – cu întregul ei cortegiu de semnificații a patronat anul acesta, simbolic, una din manifestările de suflet găzduite în Aula Palatului Cantacuzino.

Apreciată, deja, pentru traducerea sa (versiunile, în română, ale romanelor lui Ramon Solsona – *Ceasuri oprite* și Joan Francesc Mira – *Eu, papa Borgia*, adăugate prozei scurte semnate de același Ramon Solsona – *Cimitir de buzunar*, a cărei variantă a fost realizată în colaborare cu Jana Balacciu Matei), și recompensată, în 2018, cu premiul “Josep Maria Batista i Roca – Memorial Enric Garriga Trullols” acordat promotorilor culturii catalane la nivel universal, profesorul și muzicologul Lavinia Coman ne-a invitat, în 18 aprilie, să “degustăm” câteva mostre din arsenalul acestui tip de spiritualitate cu totul aparte.

Centrată asupra revelării multiplelor aspecte ale personalității de excepție a medicului-poet și compozitor Mărius Torres, concepția programului seriei, echilibrat structurată în două părți distincte, a cuprins, pentru început, lansarea antologiei poetice bilingve sugestiv intitulată *Sfinxul din noi*. Apărut la Editura Meronia în ciclul “Biblioteca de cultură catalană”, volumul a prilejuit profesorului Joan Ramon Veny – director al Catedrei Mărius Torres a Universității din Lleida – și specialistei în Mărius Torres, Margarida Prats – profesor la Universitatea din Barcelona, dar și Janei Balacciu Matei – traducător și editor al respectivului volum, expuneri succinte ale caracteristicilor stilului poetic specific autorului catalan. Fragmente bilingve extrase din lirica lui Torres (rostite de Margarida Prats și Jana Balacciu Matei) au copertat rafinat serata în ansamblu, punând în valoare similitudinile vizibile dintre vocabularele și fonetica celor două limbi.

Cum era și firesc, “miezul” întregului eveniment – microrecitalul susținut de soprana Eulàlia Ara acompaniată la pian, cu o cuceritoare naturalitate, de către

Lavinia Coman – a concentrat interesul tuturor celor aflați în sală, conturând imaginea unui om de cultură pentru care poezia și muzica sunt destinate să se întrepătrundă în mod creator. Pentru început, expresivele miniaturi *A tantes bonas Chansons*, *Lanquan li jorn son lonc en may* și *Chanson d’automne*, în primă audiție românească, au putut fi asemănați unor *haiku*-uri sonore, carnația romantică a muzicii lui Marius Torres (datată 1942) amprentând delicat parfumul medieval al textelor cavalierești (pentru primele două piese) și simboliste (pentru cea de-a treia, pe versuri). Au urmat, pe versurile aceluiași Marius Torres, trei compoziții semnate de autori contemporani: Maria Rosa Ribas – *Ara que em torna el foc de viure*, Manuel García Morante – *Això és la joia* și Jordi Vilaprinyó – *Així un núvol es fon!* (primă audiție absolută), în decursul cărora timbrul cald, cu nuanțe senzuale, al Eulàliei Ara a interacționat constructiv cu vobelele acompaniamentului pianistic, insistând, pe rând, asupra valențelor expresioniste, impresioniste și modal-descriptive ale celor trei repere de scriitură muzicală amintite.

Abordat cu vizibilă plăcere și deschidere sensibilă de către soprana catalană, cântecul popular românesc – *Pe sub flori mă legănai* – a prefațat, cu mult farmec, suita

de piese care a încheiat microrecitalul, toate trei – *Cum totul trece* (tatonând sonor substratul poeziei lui Rainer Maria Rilke), *Culorile toamnei* și *Cântec* (pe versuri de George Călinescu și, respectiv, Nichita Stănescu) schițând câteva din coordonatele stilistice ale unei personalități de o inteligență creatoare remarcabilă – Nicolae Coman. Secondând cu nedisimulată emoție partida vocală, intervențiile Laviniei Coman au introdus în creuzetul fonetic un plus de culoare melodică ce, odată cu sfârșitul propriu-zis al programului – recenta piesă semnată de Jordi Vilaprinyó, *Cancion por Mahalta*, pe texte de Marius Torres – a completat, discret, portretul romantic al unui virtual trandafir roșu, oferit ca dar muzical fascinantului univers reflexiv al poeziei catalane.

Loredana BALTAZAR

Suprarealism 50 – sau 5:0

Sunt niște ani de când observam cu interes, chiar cu uimire uneori, cum din crisalida academică bine înfășurată în studii aprofundate de compoziție și muzicologie ieșea, după o gestație parcă indecisă, un fluture matur din specia 'Peter Pan&Tinkerbelle', aceea cu neobosită dorință de joacă, de carambol, de iluzionare și evadare din obișnuit: un fluture colorat puternic, mai degrabă nocturn, dedicat zonelor de interferență: sonoră/ stilistică/ scenică etc.; un fluture mignon, agitat, nepotolit, creativ până la auto-consumare. Reinventându-se, Irinel Anghel s-a și identificat cu rolul pe care și l-a compus cu perseverență în toate detaliile: out-fit/costum, machiaj(-mască), nonșalanță scenică, preferința pentru un underground-elitist, căutat ... și aflat în cum sună (*sound*) muzica ei electronică, cu decibeli și distorsiuni adesea agresive, departe de zona clasicului oricât de modern.

Compozitoarea-performeră s-a gândit să-și marcheze prima jumătate de veac pornind de la o idee-provocare adresată prietenilor-colaboratori dintre care cincizeci s-au și găsit spre a o pune în faptă. În decorul alb-negru al spațiului scenic de la Centrul Național al Dansului, Irinel, în costum-schelet tot alb-negru, tronează (cum altfel?) dar se și supune supliciului de a sta cu ochii acoperiți spre a nu râvni decât la impresiile auditive ale desfășurării/defilării de roluri. Pentru că asta a urmat: o defilare de roluri delimitate de cronometru la durata de un minut! Cei cincizeci de performeri au expus în 'momentele' lor reflexe ale n-fațetelor sărbătoritei sau ale muncii lor împreună, știut fiind că mulți din cei care s-au exprimat scenic întrupând scenariul aniversar sunt coechipierii ei apropiați la realizarea spectacolelor care-i poartă 'marca'.

Histrionic, hyper-ludic, pe alocuri șocant, morbid, suav-inocent, bizar, comic, caraghios - până la râs cu poftă în public (aici incluzându-mă), dizgrațios, repulsiv, subversiv - stări nuanțate în expresii personalizate într-o alternare liberă, aleatorie, caleidoscopică. M-am întrebat la un moment dacă succesiunea celor cincizeci de mini-solouri ar fi fost cât de cât schițată ca să nu fie prea multe *minute* de-o anume tentă? dar cel mai probabil nu; cu atât mai autentic s-a instalat sentimentul unei improvizații-cu-surprize care înșira personaje mereu altfel... Nota de *altfel* se

regăsea și în costumarea multora din cei cincizeci - 'nota-Irinel' ... Dar ce se întâmplă concret în spațiul scenic? Mostre de cântat, expresie vocală/vorbe avalanșă, mimă, toate exprimând relativitatea/(non-)consistența momentului

limitat la un minut de rol în fața publicului; secvențe contrastante de mișcare/ nemișcare, de gest minimal simbolic sau doar posturi neobișnuite - 'pauze' între momente mai pregnante sonor sau vizual. Menționez din cazuistică - asta și pentru că protagoniștii îmi sunt bine cunoscuți - momentele Șeherezada cu fața-de-aur zornăind la claviatură (Diana Rotaru), violoncelistul care nu ajunge să scoată un sunet din instrument (Bogdan Popa), vampa făcându-și un selfie (Diana Gheorghiu), dedicația acustică a scorului 5:0 (Cătălin Crețu - bravo!), desigur, finalul cu snopul de (presupun...) 50 de baloane roșii în formă de inimă (Elena Apostol). Am asistat cu încântare la un eveniment aniversar cu totul inedit: o declarație de prietenie și apreciere, o înconjurare multiplu-artistică a acestei artiste-nucleu, cu o specială forță magnetică, pe nume Irinel Anghel.

Carmen CÂRNECI-CAVASSI

ACADEMIA DE MUZICĂ
„CHEORGHE DIMA”

festivalul de muzică contemporană CLUJ MODERN

6-12 aprilie
ediția a XIII-a
amgd@100.ro

Avataruri ale muzicii moderne

Discret dar consecvent, festivalul dedicat muzicii contemporane Cluj Modern a ajuns în acest an la cea de-a treisprezecea ediție, desfășurată în perioada 6-12 aprilie. Din doi în doi ani, el oferă publicului interesat (atâta cât mai există) porții consistente și, totodată, reprezentative pentru muzica de tradiție cultă scrisă în ultimele decenii. În acest an, festivalul a fost deschis de ansamblul francez *2e2m* (*études et expressions des modes musicaux*), înființat la Paris în anul 1972 de compozitorul Paul Méfano, unul dintre cele mai vechi și mai apreciate ansambluri specializate în interpretarea muzicii noi. În concertul de la Cluj au urcat pe scenă Léo Marillier (vioară), Claire Merlet (violă), David Simpson (violoncel), Jean-Philippe Grometto (flaut), Véronique Fèvre (clarinet), Yannick Le Gall (regie tehnică), conduși de la pupitrul dirijoral de Pierre Roullier.

Programul ales pentru seara de 6 aprilie a fost, cu o singură excepție, unul omogen din punct de vedere stilistic și estetic, chiar dacă compozitorii incluși au aparținut unor țări și generații diferite. Punctul de intersecție l-a reprezentat celebrul IRCAM, acolo unde au activat, în diferite momente și ipostaze, Francesca Verunelli, Aurélien Dumont și Tristan Murail. Coordonatele acestei omogenități au fost trasate de o scriitură instrumentală aparte (axată pe explorarea limitelor tehnicilor de interpretare instrumentală, concretizată prin efecte neconvenționale) și de un registru afectiv ce a pendulat între nevroză, anxietate și o sensibilitate lirică translucidă, distantă.

Prima lucrare din program, *Tremurcutremur*, i-a aparținut compozitoarei **Diana Rotaru** și a fost piesa care a sintetizat, prin articulație și expresie, poate cel mai bine trăsăturile dominante ale muzicii acestui concert. Pornind cu un joc liber de efecte instrumentale ce creează senzația unei așteptări nervoase, muzica se coagulează treptat în jurul unor formule ritmice a căror pregnanță a adus culminația lucrării. Simțul echilibrului și ingeniozitatea au caracterizat întreaga lucrare, atât în ceea ce privește construcția formei, cât și utilizarea efectelor instrumentale cu care autoarea reușește să aducă și tușe de ironie.

A urmat compoziția lui **Aurélien Dumont**, *Berceuse et des poussières*, o lucrare complexă, cu mai multe secțiuni,

în care sunt puse în contrast o scriitură austeră desfășurată prin jocuri de accente (asemănătoare unui cod Morse format din icnete și respirații), un desen ritmic ostinat cu un profil tăios și incisiv și un spațiu sonor mediativ format prin suprapunerea posibilităților acustice și electronice de producere a sunetelor.

Următoarea lucrare a aparținut lui **Tristan Murail**, unul dintre cei mai importanți compozitori ai avangardei și

Ansamblul 2e2m

foto: Festivalul Internațional de muzică contemporană „Cluj Modern”

unul dintre pionierii muzicii spectrale. *Paludes*, din 2011, reprezintă o prelungire și o detașare totodată de spectralism, în care fragmente melodice (primele din acest concert) sunt intercalate cu pasaje quasi-aleatorii de efecte și incizii disonante, sau chiar cu momente de monodie acompaniată într-o manieră ce amintește de creația lui Berg.

Compoziția semnată de **Francesca Verunelli**, *Cinemaolio*, pornește de la un complex joc de poliritmii și polimetrii repetitive ce sugerează ascultătorului un decor format din jucării muzicale stricate, desincronizate. Prin aglomerarea treptată a texturilor și printr-o dinamică amplificată permanent este creat un climax dens și asincron; după acest moment, lucrarea își pierde din contur, lipsită fiind de articulații formale convingătoare.

Spuneam la început că programul concertului a fost omogen din punct de vedere stilistic și estetic, cu o singură excepție; această excepție a fost lucrarea lui **Matei Pop**, *Nostalgia* (p.a.a.). Ea a propus o altă variantă de modernism, cea a începutului de secol XX, cu influențele sale neoclasice și folclorice. Compusă pe baza unui contrast între o linie melodică cantabilă, de inspirație modală cu trimiteri spre

Respighi sau Enescu și pasaje incisive atât prin ritmul pregnant, cât și prin disonanțele folosite, lucrarea păstrează un bun echilibru între cele două componente și reușește să integreze toate sugestiile stilistice într-un mod discret și personal.

Putem spune, așadar, că ediția din acest an a festivalului Cluj Modern a debutat cu un program temerar, axat pe compoziții ce au preluat moștenirea celui mai radical curent al modernității, cel al avangardei (în cazul de față una ne-serială) și pe care au extins-o în diferite forme și maniere. Pe acest teritoriu, ansamblul francez *2e2m* s-a dovedit a fi un „ghid” extrem de competent, capabil să pună în lumină reliefulurile complexe și multifacetate, precum și întreg registrul de emoții specifice acestei muzici.

Muzica contemporană românească: trecut și prezent

Itinerarul muzicii noi propus de festivalul Cluj Modern a adus, în cea de-a doua zi, pe scena Academiei de Muzică din Cluj, ansamblul *Profil* al Universității Naționale de Muzică din București, condus de Dan Dediu, acum în calitate de dirijor și nu de compozitor. Având ca nucleu un cvartet de coarde compus din Diana Moș și Petru Nemțeanu la vioară, Marian Movileanu la violă și Mircea Marian la

violoncel, din ansamblu au mai făcut parte fagotistul Cristian Buciumaș și contrabasistul Săndel Smărăndescu.

În program s-au aflat, cu o singură excepție, compozitori români, însă de generații și orientări diferite, fapt ce a asigurat diversitatea muzicii interpretate. Prima lucrare a fost *Cvartetul nr. 2* (1989) semnat de **Nicolae Teodoreanu**, etnomuzicologul și compozitorul a cărui dispariție prematură, anul trecut, a lăsat un gol în muzica românească. De o sensibilitate aparte, eficient în folosirea tehnicilor de scriitură, acest cvartet se înscrie într-o anumită filiație a avangardei românești care pornește, în cazul lui Teodoreanu, de la Ștefan Niculescu, filiație vizibilă mai ales în texturile heterofonice plutitoare din prima parte. Partea a doua este construită omofon, în structuri acordice modale, sugestive prin ritmul și forța care le-au fost imprimare, ultima parte

fiind alcătuită pe baza unor texturi dense pentru a căror aglomerare sunt folosite tehnici de interpretare precum *tremolo* sau *con legno*.

A urmat *Măguri III* pentru fagot solo (1982), de **Liviu Comes**, lucrare ce exploatează eficient întreg ambitusul instrumentului solist, fie că avem de-a face cu o linie melodică quasi-improvizată (ce trimite spre genurile improvizate ale folclorului românesc precum doina), glumeață și cursivă, fie cu un dialog între două voci, una plasată în grav, iar cealaltă în acut. Fagotistul Marian Movileanu a reușit să surprindă toate nuanțele expresive ale lucrării, atât de bine redade de sonoritatea aparte a instrumentului său.

Necântec, lucrarea semnată de **Șerban Marcu** și inspirată de trei poeme de Nichita Stănescu a fost interpretată în primă audiție absolută în cadrul festivalului. Scrisă pentru cvintet de coarde și fagot, compoziția a fost construită pornind de la un nucleu de patru sunete, din care a fost generat materialul melodic și armonic. Cu un pregnant caracter dramatic, *Necântec* poate fi considerată un exemplu de echilibru și organizare judicioasă a diferiților parametri muzicali (material melodic, agogică, dinamică).

Cu lucrarea lui **Joerg Widmann**, *Jagdquartett* (2003), registrul estetic s-a mutat dinspre modern spre postmodern. Cvartetul începe prin citarea primelor măsuri din Finalul ciclului *Papillons* op. 2 de Robert Schumann, iar acest scurt pasaj va continua să apară, în diferite momente, pe tot parcursul lucrării. Nu este vorba însă de variațiuni sau de

procedee de dezvoltare, ci mai degrabă de o deconstrucție a originalului schumannian printr-o serie de tehnici de interpretare instrumentală specifice muzicii de avangardă. Lucrarea a funcționat însă tocmai împotriva propriilor intenții, momentele consistente ale sale fiind nu cele în care se suprapun limbaje diferite, ci cele de omogenitate stilistică, construite în afara citatului sau ale pasișei, alcătuite exclusiv în idiomul modern al muzicii postbelice.

Seara s-a încheiat cu *Concentric concerto* (2018), de **Mihai Măniceanu** pentru cvintet de coarde și fagot. Pornind de la scordatura diferită a instrumentelor de coarde (mai puțin contrabasul), lucrarea creează texturi acordice aerate peste care este amplasată o linie melodică încredințată fagotului.

Dedicat aproape în exclusivitate muzicii românești, concertul ansamblului *Profil* a reprezentat o bună ocazie de a ne familiariza cu compoziții rareori interpretate, sau cu lucrări recente în primă audiție. În acest fel au putut fi observate linii de continuitate sau procese de distanțare în muzica diferitelor generații. Este meritul ansamblului bucureștean de a se fi preocupat de alcătuirea unui repertoriu cât mai reprezentativ pentru muzica autohtonă, dar și de o redare cât mai fidelă a acestuia.

Școala clujeană de compoziție la moment aniversar

În cea de-a cincea zi a festivalului Cluj Modern, a urcat pe scenă ansamblul *AdHoc*, condus de dirijorul și compozitorul Matei Pop. Concertul a fost conceput pentru a

marca un important moment festiv, anume centenarul Academiei Naționale de Muzică "Gheorghe Dima". Intitulat amgd@100.ro, programul propus pentru această seară a inclus lucrările compozitorilor clujeni Adrian Borza, Ciprian Pop, Valentin Timaru, Cristian Bence-Muk și Dan Variu, la care s-a adăugat o compoziție semnată de Ghenadie Ciobanu. Aparentând unor compozitori de generații și orientări diferite, lucrările propuse au reușit să traseze o parte din coordonatele pe care s-a dezvoltat școala clujeană de-a lungul timpului. Pentru acest concert, componența ansamblului *AdHoc* a fost următoarea: Raluca Ilovan (flaut), Adrian Cioban (oboi), Aurelian Băcan (clarinet), Rareș Sângeorzan (fagot), Ion Marina-Uifălean (corn), Emil Simion (percuție), Eva Butean (pian), Vlad Răceu (vioară), Diana Man (vioară), Ovidiu Costea (violă), Attila Fábíán (violoncel), și Róbert György (contrabas).

Concertul a fost deschis de *Fractus III* (2017), de **Adrian Borza**, compozitor bine cunoscut pentru interesul său față de posibilitățile electronice de generare a sunetului (interes care a fost prezent, într-o măsură mai mică, la compozitori din generațiile precedente precum Constantin Rîpă sau Dan Voiculescu). *Fractus III* a fost scrisă pentru percuție și bandă și are un caracter oarecum pedagogic, vrând parcă să demonstreze posibilitățile de manipulare a diferiților parametri muzicali: pe un fundal acustic difuz, instrumentele de percuție sunt folosite pentru a expune mai întâi o serie de timbruri distincte, apoi o serie de scurte formule ritmice, pentru ca în final să fie inserate intervale melodice.

A urmat lucrarea lui **Ciprian Pop**, *Ludus cvintetix*, scrisă în anul 2012, dar a cărei prime audiții a avut loc cu ocazia acestui concert. Pentru clarinet și cvartet de coarde, acest opus pornește de la o formulă ritmico-melodică ostinată a corzilor, puternic conturată, peste care este suprapusă melodia clarinetului, tratat aici în manieră solistică. Cu o paletă expresivă bogată, desfășurată pe parcursul a trei secțiuni contrastante ca mișcare și afect, lucrarea își găsește unitatea în folosirea consecventă, la nivelul microstructurii, a unor celule melodice.

Punctul culminant al serii l-a reprezentat *Sonata per viola solo* (2012), de **Valentin Timaru**, în interpretarea deosebită a violistei Aida Carmen Soanea. Construită tripartit (Fantasia, Intermezzo sempre pizzicato și Finale sempre ostinato), sonata se distinge prin subtilitatea intonațiilor și a scriiturii instrumentale. Spațiul sonor folosit este cel al modalismului, cu permanente întrepătrunderi între diatonic și cromatic, în descendența limbajului enescian, cel mai bine puse în valoare în prima parte, unde liniile melodice se succed liber, în contururi mereu surprinzătoare. Jocul dintre diatonic și cromatic persistă și în părțile II și III, expus acum sugestiv prin exploatarea unor resurse diferite ale instrumentului solist – pizzicato ori construcții acordice – sau ale unor tehnici de scriitură de inspirație barocă - variațiunile pe ostinato.

Pe Aida Carmen Soanea am putut-o admira ca solistă și în următoarea lucrare din program, *Song for the Children*

of Men (2019), pentru violă și ansamblu, de **Cristian Bence-Muk**, o altă primă audiție absolută. Concepută ca o meditație asupra Holocaustului, lucrarea a încercat o redare cât mai convingătoare a fenomenului, folosind în acest scop o serie de resurse, unele strict muzicale (melopee lirică cu microintervale în partitura solistică, diferite scriituri folosite pentru ansamblu), unele inter-muzicale (aluzii la muzica klezmer) și unele extra-muzicale (sirene). Încercând să fie cât mai sugestivă, lucrarea a fost, prin naturalismul său pronunțat, mai degrabă descriptivă.

Au urmat apoi *Deux chansons*, de **Ghenadie Ciobanu** (2018), pentru voce și ansamblu, în interpretarea sopranei Apollonia Egyed. Primul cântec, *Ma maison à grand air*, pe versuri de Valeriu Matei, îmbină texturi armonice și heterofonice într-un peisaj colorat și delicat de inspirație impresionistă. Al doilea cântec, *Après chaque seconde*, pe versuri de Matei Vișniec, atribuie ansamblului un rol important, atât în momente exclusiv instrumentale, cât și

printr-o scriitură capabilă să sugereze, în acord cu textul poetic, curgerea timpului măsurată mecanic de bătaia unei pendule.

Recitalul s-a încheiat cu lucrarea *Suomisaundi* (2017) a compozitorului **Dan Variu**, compoziție scurtă dar concentrată, care a mutat spectrul stilistic spre teritoriile mai radicale ale aleatorismului și muzicii improvizate. Tehnici folosite anterior doar sporadic de compozitorii clujeni (un exemplu ar fi Vasile Herman), folosirea lor de către Dan Variu a apropiat lucrarea de experimentele de free jazz din anii '70 ale AACM (Association for the Advancement of Creative Musicians) sau The Sun Ra Arkestra. Mizând inițial pe o anumită violență a exprimării și pe contraste puternice, lucrarea aduce treptat și note de ironie postmodernă care au ca efect relativizarea „extremelor” prezentate inițial.

Ales pentru a marca un moment important din istoria învățământului muzical superior din Cluj, recitalul ansamblului *AdHoc* a propus lucrări diverse, dar recente, cu o vechime nu mai mare de șapte ani, fapt ce a facilitat o privire sincronică asupra muzicii contemporane în sensul cel mai strict, în toate formele sale de manifestare, unde coexistă diferite tehnici și modele de expresie.

Cronici de **Theodor CONSTANTINIU**

(va urma)

Simfonia IV-a de Enescu, răvășitoare mărturisire

Programul Concertului Simfonic din 4 aprilie de la sala Thalia, s-a asortat cum nu se poate mai bine cu orașul și cu Filarmonica sa, care de-a lungul timpului au devenit familiare, până la contopire, cu tot ceea ce a fost insolit, exotic, excentric și de excepție, dacă ar fi să amintesc doar pe talentatul și carismaticul dirijor cu o singură mână Henry Selbing sau pe marele organist F. X. Dressler care, singur, prin faimoasele-i improvizații a adus în Sibiu mai mulți oameni de cultură consacrați sau în devenire, străini și români de toate vârstele, decât festivalurile gastronomice, târgurile și megaconcertele de acum.

Spun asta pentru că ambele lucrări incluse în seara simfonică de joi au avut în comun, pe lângă un mister biografic - care le așează confortabil în contextul menționat - pe însuși Enescu.

Astfel, în prima parte am ascultat *Concertul pentru vioară și orchestră nr. 7 in Re Major* de Mozart, partitură asupra căreia planează incertitudinea autenticității ei, "amănunt" supraaccentuat de unii, neîmpărtașit de alții, care însă, pe lângă eleganța tipic mozartiană, din punctul meu de vedere, mai cuprinde și semnătura compozitorului român, pe cele patru cadențe de virtuozitate. Lucru deloc banal. Interpretat de legendarul deja Daniel Podlovschi, în maniera-i bine cunoscută, "îmbogățită" acum cu o oarecare neliniște dinamică și care, în pofida unor falsuri, aproape inerente emoției, efortului și vârstei, a condus arcușul poveștii cu liniștite accente reflexive în *Andante* și cu o fulguranță sprintenă în *Rondo*. Și împreună cu partenerii săi: Orchestra Filarmonicii din Sibiu, respectuos acompaniator și dirijorul viitorului, cum îmi place să-l numesc pe Cristian Lupeș, au oferit publicului un Mozart, cum spuneam, mai reflexiv, mai pastelat, cu scânteii catifelate, dar în stil.

În total contrast, partea a doua a serii, așteptată de toată lumea cu nerăbdare, interes și curiozitate, respectiv *Simfonia a IV-a* de Enescu, în primă audiție la Sibiu și în a zecea din lume, de la "învierea" ei, a venit ca un tăvălug, ca o forță a naturii, care pur și simplu m-a năucit. Misterioasă și ea, bine ascunsă, apoi descoperită aproape arheologic, decodificată și orchestrată după indicațiile amănunțite ale creatorului ei, de către compozitorul Pascal Bentoiu - căruia atât muzicienii cât și melomanii

de pretutindeni îi datorează infinită recunoștință pentru asta - *Simfonia* s-a relevat ca o confesiune tulburătoare, neliniștită pe care am ascultat-o înmărmurită. Și asta, cu toate că prima dată când am auzit-o cu Filarmonica bucureșteană m-am alăturat corului care a catalogat malițios lucrarea cu spusa: ce interesanta *Simfonie* de Enescu a scris Bentoiu! ...E drept că a doua oară, "văzând-o", în baletul Enesciana de la Constanța - 2015, m-am apropiat mai mult de esența ei, captivându-mă prin insolit.

Acum însă, nu am cuvinte să descriu ce am simțit ascultând-o în talmăcirea Filarmonicii sibiene - deținătoarea unor calități de rară consistență: omogenitate, virtuozitate, suplețe, vigoare, un nelimitat evantai de timbruri și nuanțe, expresivitate, acuratețe, și a dirijorului vizionar Cristian Lupeș, care aude cu sufletul și vede cu mintea ceea ce scapă altora, dar care pare să fi găsit cheia de acces în simfonie, deschizând astfel larg ușa spre universul bulversant și tulburător al

lui Enescu. Iar compatibilitatea dintre ei, ca și dintre el și compozitor, au făcut din aceasta simfonie, ceea ce este de fapt, o cutremurătoare confesiune ca o forță a naturii, cum spuneam. Am auzit în ea o lume de idei suprapuse într-un aglomerat desen arhitectonic-polifonic, dar logic și foarte colorat emoțional; o bogăție de senzații și sentimente dizolvate în armonii moderne; un preaplin de muzică de o măreție și vigoare surprinzătoare; un amalgam de culori timbrale profunde, dar și multă poezie, visare și liniște solară. În fine, personal, am perceput-o ca pe o mărturisire în care a fost prezent și copilul Jurjac și maturul Jurjac și geniul Enescu cu întregul traseu artistic, dar și omul Enescu cu inepuizabila-i gamă de trăiri necenzurate: războaie sufletești, răzvrățiri, bucurii, tristeți, îndoieli, victorii, suferințe, mărturisire spusă când cu umor, când cu tăios cinism, când cu blândețe și seninătate, când cu tresăriri ghiduse, dar toate cumva încifrat. S-a jucat cu el, cu viața, cu lumea, cu destinul pe care l-a respectat dar l-a și provocat, rămânând fidel credinței în biruința omului asupra lui.

Simfonia a IV-a de Enescu cu Filarmonica din Sibiu și Cristian Lupeș la pupitru... iată un trio menit să cucerească orice festival internațional, orice podium de renume, un trio care ni-l arată pe Enescu, compozitorul veșnic universal, veșnic contemporan, indiferent de cifrele care indică anul sau secolul când e ascultat. Tulburător concert. Ceea ce mi se pare de-a dreptul fascinant - ca să rămân în nota începutului - este faptul că, după concert, gândurile mi-au rămas lipite de picturile lui Picasso, așa cum privind casa pictorului de la Malaga am fost învăluită de atmosfera muzicii lui Enescu. Să fie doar anul comun de naștere al celor doi (1881) sau îmbrățișarea universului?...

Doina MOGA

Cristian Lupeș

Concursului Internațional de Interpretare Pianistică „Clara Peia”, ediția a VII-a

Inițiat, la Lugoj, de subsemnatul, în primăvara anului 2013, sub auspiciile Școlii Gimnaziale de Muzică „Filaret Barbu”, Concursului Internațional de Interpretare Pianistică i-a fost atribuit numele Clarei Peia, o muziciană care a întruchipat opulența vieții muzicale locale în prima jumătate a secolului XX, charismatic pedagog (dintre strălucirii săi învățăcei îi amintim doar pe Ernest Földvári-Paldi și György Kurtág), dar și virtuoz pianist-concertist în compania Orchestrei Societății Filarmonice lugojene. Strălucită absolventă a Academiei de Muzică din Budapesta, Clara Peia a marcat, prin devoțiune și profesionalism, destinul unui burg binecuvântat cu harul vocației muzicale (stema cetății poartă inscripția orficeii lire), exersată cu obstinație de-a lungul secolelor. Concepută ca o competiție adresată în exclusivitate micilor pianști – preșcolari și din învățământul primar –, începând cu ediția a II-a (2014) organizatorii au inclus în regulamentul concursului o nouă secțiune, cu adresabilitate ciclului gimnazial, ce a avut darul să-i confere prestigiu și unicitate: muzică de cameră cu trei componente – pian la patru și șase mâini, pian-acompaniament și ansamblu cameral cu pian.

În decursul celor șapte ediții (2013-2019), micii competitori (din România, Republica Serbia, Republica Moldova, Franța, Elveția și Statele Unite ale Americii) au oferit publicului meloman momente de sublimă satisfacție spirituală și emoție artistică. Juriul a fost alcătuit, de-a lungul timpului, din personalități ale artei pedagogice și interpretative naționale și internaționale: Vanda Albotă (Academia de Muzică din Berlin și Universitatea din Essen) – președintele juriului –, Dana-Paul Giovaninetti (Conservatorul din Argenteuil-Paris), Sorin Dogariu (Facultatea de Muzică și Teatru a Universității de Vest din Timișoara), Laura Smărăndescu (Universitatea Națională de Muzică din București).

Cea de-a VII-a ediție a debutat, vineri, 19 aprilie a.c., pe scena Studioului de Concerte „Elisabeta Toth” al Școlii Gimnaziale de Muzică „Filaret Barbu”. Întrecerea a reunit aproape 150 de pianști, de la preșcolari până la ultima clasă

Martina MEOLA (Chișinău), câștigătoarea Premiului special "György Kurtág"

gimnazială, din România, Republica Moldova (Chișinău) și Republica Serbia (Vârșeț). Seara, pe aceeași scenă, melomanii au auzit un select recital cameral instrumental,

oferit de doi consacrați artiști bucureșteni: violonistul Liviu Ailincăi (Filarmonica „George Enescu”) și pianista Luminița Berariu (Opera Națională Română), cu opusuri de J. Brahms, C. Franck, A. Dvořák și R. Strauss.

A doua zi, sub cupola istoricului teatru „Traian Grozăvescu” (înnobilat în interbelic de prezența

concertistică a lui George Enescu și Béla Bartók), au avut loc Festivitatea de premiere și Gala laureaților. În preludiul Galei, câștigătorul Marelui Premiu și al Trofeului de Cristal „Clara Peia” la ediția precedentă, timișoreanul Alexandru-Mihai Piroi (care, în prezent, se pregătește pentru examenul de admitere la Conservatorul din Paris), a susținut un microrecital. Membrii comisiei de jurizare (conf. univ. dr. Carmen Manea, de la Universitatea Națională de Muzică din București – președinte –, prof. Tatjana Mrđa, de la Școala de Muzică „Josif Marinkovic” din Vârșeț, prof. Carmen Schöner și subsemnatul – director artistic și organizator) au acordat Marele Premiu (sponsorizat de Rotary Club Lugoj) și Trofeul de Cristal „Clara Peia” (Protopopiatul Ortodox Român), în premieră, unui pianist lugojean: Patricia Roșca. Mica pianistă a confirmat excelența evoluție din iarna acestui an (13 februarie) la cea de-a XIII-a ediție a Concursului Internațional de Pian din Lagny-sur-Marne, unde a obținut o onorantă mențiune la categoria „junior”. Cu excepția clasicelelor premii, au conferit premii speciale instituții media („Actualitatea muzicală”, Radio Timișoara ș.a.), Editio Musica Budapest și pianista Luiza Borac. Într-un sublim demers ecumenic, consistente daruri au fost înmânate laureaților din partea unor instituții de cult (Biserica Reformată – un premiu special „György Kurtág” –, Biserica Romano-Catolică, Biserica Baptistă), dar și ONG-uri și multinaționale (Honeywell). Un rol important în logistica evenimentului au avut instituțiile administrației locale, Primăria și Consiliul Local. Mulțumiri tuturor!

Constantin-T. STAN

Workshop internațional de compoziție la Sofia

Între 11-13 aprilie 2019 a avut loc la Sofia, în organizarea Departamentului de Compoziție al Academiei Naționale de Muzică „Prof. Pancio Vladigherov” o nouă ediție, a treia, a Workshop-ului internațional pentru studenții de la compoziție din conservatoare, academii și universități din: Italia, Bulgaria, România și Brazilia.

Cu acest prilej m-am reîntâlnit în capitala bulgară cu profesorul, compozitorul și pianistul Krassimir Taskov, șeful Departamentului de Compoziție din Academia Națională de Muzică „Prof. Pancio Vladigherov”,

Sorin Lerescu, Mihaela Vosganian

compozitorul și profesorul Velislav Zaimov, fost președinte al Uniunii Compozitorilor din Bulgaria și al Secțiunii bulgare a Societății Internaționale de Muzică Contemporană, compozitorul, pianistul și organistul Atanas Atanasov și pianista Galina Apostolova.

Interpreții din cele trei concerte din programul workshop-ului de compoziție de la Sofia, au fost atât studenți de la Facultatea de interpretare a Academiei de Muzică, cât și interpreți bulgari consacrați.

Concertul de joi, 11 aprilie, a inclus în program opusuri camerale, unele în primă audiție, semnate de profesori de compoziție de la Academia de Muzică din Sofia: Andrey Diamandiev – *Sonata per violino e Pianoforte* (p.a.), Krassimir Taskov – *Balatta per Viola/Violino e Pianoforte*, Atanas Atanasov – „*De profundis*” (p.a.), Velislav Zaimov – *Quartetto per Violino, Viola, Violoncello ed Organo* (p.a.) și *Quartetto per Violino, Viola, Violoncello ed Organo* de Vassil Kazandhiev (p.a.). Lucrări valoroase ca și interpreții, de altfel: Alexander Al. Ilchev (vioară), Alexander Lialios (pian), Elena Ganova (violă/vioară), Galina Apostolova (pian), Atanas

Atanasov (orgă), Milena Valeva (vioară), Vladislav Andonov (violă), Magdalena Dalcheva (violoncel), Stefan Dalchev (orgă).

Organizatorii au programat vineri, 12 aprilie o „Masă Rotundă” cu tema: „*A preda compoziția în secolul 21*”. S-au ascultat lucrări ale profesorilor de compoziție invitați la Sofia: Mario Gagliani – Conservatorul de Muzică „Francesco Morlacchi” din Perugia, Giuseppe Colardo, Sonia Bo – Conservatorul de Muzică „Giuseppe Verdi” din Milano, Mihaela Vosganian – Universitatea Națională de Muzică din București și Sorin Lerescu – Universitatea Spiru Haret din București.

Fiecare compozitor invitat a făcut o prezentare a creației sale, a ideilor estetice care se regăsesc, într-un fel sau altul, în diversele sale opusuri camerale sau simfonice.

Am discutat, în acest context, despre direcțiile stilistice din muzica contemporană, despre modalități de construcție sonoră inedite, despre modele de interpretare a discursului muzical.

Concertul din seara de vineri a propus publicului, din sala de concerte a Academiei Naționale de Muzică din Sofia, piese compuse de studenți de la compoziție sau masteranzi din câteva centre universitare muzicale importante: Milano, București, Sofia, Perugia și Curitiba (capitala Statului Parana, Brazilia).

În program: Lorenzo Polipo (Italia) – *Sator* pentru flaut, clarinet/clarinet bas, pian, vioară violoncel, Theodoros Popa (România) – *Cvintima* pentru oboi fagot și marimbă, Simone Cernuschi (Italia) – *Trio* pentru două viori și violoncel, Fabrizio Volpi (Italia) – *Dusk* pentru clarinet, vioară și violoncel, Fernando Berwig (Brazilia) – *Pater Noster* pentru cvartet de coarde, Bogdan Tudorancea (România) – *Cvartet de coarde Nr. 1* și Pietro Brenna (Italia) – *Quintetto* pentru flaut, oboi, clarinet, fagot, corn.

S-au străduit să redea partiturile încredințate: Damian Apostolov (flaut), Pavel Vaklinoff (clarinet/clarinet bas), Svetlin Hristov (pian), Boris Kossovski (vioară), Vassil Varbanov (violoncel), Syana Keremedchieva (oboi), Kiril Lalov (fagot), Dorotea Dimitrova (marimbafon), Teodor Dobrev (vioară), Neda Kovacheva (vioară), Radoslab Nenchev (violoncel), Ioan

Pietro Brenna, Lorenzo Polipo, Velislav Zaimov, Mihaela Vosganian, Giuseppe Colardo, Krassimir Taskov, Bogdan Tudorancea, Sorin Lerescu, Sonia Bo, Mario Gagliani, Fabrizio Volpi

La Aula Palatului Cantacuzino

Latrovaliev (vioară), Stilian Dermendzhiev (vioară), Ioana Tsaneva (violă), Momchil Pandev (violoncel), Filip Filipov (vioară), Kiril Minchev (vioară), Iliana Ilieva (violă), Uon Min Liy (violoncel), Teodor Dimitrov (corn).

Ultimul concert din Workshop-ul de compoziție de la Sofia a avut loc sâmbătă, 13 aprilie, și a cuprins piese semnate de tineri compozitori bulgari, studenți, masteranzi sau doctoranzi: Svetlin Hristov – *Sonata* pentru vibrafon și pian, Mihaela Koteva – *Sonatina* pentru vibrafon și pian, Teofil Stoev – *Allegro* pentru trombon și pian, Peter Dimov – *Triptic vocal* pe versuri de Damian Damianov, Elissaveta Bagriana, Blaga Dimitrova, Lin Tin (student din China la Academia de Muzică din Sofia) – „*Quingdao Impression*” pentru saxofon sopran, pian, vioară și violoncel, Pavel Vaklinoff – „...regards impossibles...” pentru cvintet de coarde.

De remarcat sensibilitatea și aplombul interpreților: Margarita Ilieva (pian), Zdravka Atanasova (vibrafon), Svetlin Hristov (pian), Nadezhda McCune (soprană), David McCune (bas), Peter Dimov (pian), Syu Nin (saxofon sopran), Yan Si (pian), Boris Kossovski (vioară), Vu Yuemey (violoncel), Bozhidar Rahnev (vioară), Stilian Dermendzhiev (vioară), Krista Petkova (violă), Radoslav Nenchev (violoncel), Atanas Petkov (contrabas).

Cred că astfel de întâlniri – cum a fost și workshop-ul de la Sofia din acest an – sunt benefice pentru compozitori, muzicologi, interpreți, pentru melomani, în general. Se cultivă un dialog intens între muzicieni din diferite țări, avându-se în vedere atât evoluțiile componistice cât și cele interpretative din zona expresiei artistice contemporane.

Sorin LERESCU

Sonia Bo, Giuseppe Colardo, Velislav Zaimov, Krassimir Taskov, Sorin Lerescu, Mario Gagliani, Mihaela Vosganian

Recenzii

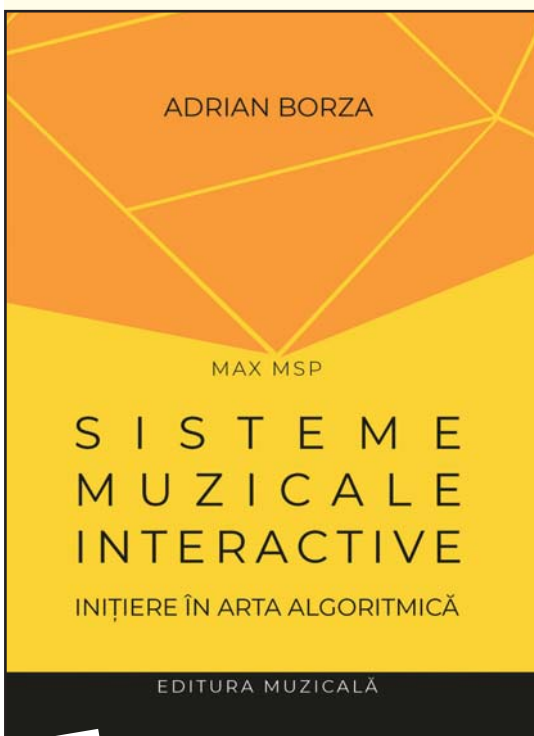
Adrian Borza

Sisteme Muzicale interactive- inițiere în arta algoritmică

În aprilie 2019 a apărut la Editura Muzicală o carte de maximă importanță pentru iubitorii muzicii și ai computerelor. Cea mai nouă carte a conf. univ. dr. Adrian Borza de la Academia Națională de Muzică Gh Dima din Cluj Napoca, intitulată *Sisteme muzical interactive- inițiere in arta algoritmică*, reprezintă un important demers științific în definirea, cunoașterea și mai ales aplicarea programelor de calculator în arta componistică. Este vorba despre sistemele interactive ce generează un tip de artă muzicală care se desfășoară *în timp real*, ca rezultat al unui complex proces de programare în limbaje specifice, respectiv în limbajul de „programare vizuală *Max*”. Cartea se adresează atât muzicienilor cât și programatorilor precum și oricărui pasionat de arta muzicală, și calculatoare, având de asemenea și un obiectiv didactic, acela de a face cunoscut studenților masteranzi, doctoranzi și cercetătorilor postdoctoranzi de la specializarea Compoziție muzicală, teoria și practica de programare „centrată pe comunicația MIDI și MAX”.

Cele peste 273 de pagini conțin mai multe capitole a căror structurare se bazează pe însușirea treptată a noțiunilor care definesc și descriu sistemele muzicale interactive conținând și studii de caz, analize, exemplificări concrete, chestionare, precum și subcapitole consistente de aplicații practice. După cum ne informează autorul în *Introducere*, în urma studierii acestei cărți, cititorul „ar trebui să fie capabil de a utiliza noțiuni, termeni și concepte specifice domeniilor interdisciplinare, a evalua și rezolva probleme și cerințe de natură componistică și interpretativă, prin soluții de programare, în general de a conștientiza bazele matematice ale muzicii, a înțelege metodologia dezvoltării de programe Max și funcționarea unor sisteme muzicale interactive de compoziție și interpretare” (pg. 17).

Fiind cea mai avansată „baricadă” a artei contemporane, cercetarea potențialității interacțiunii dintre compozitor – computer – interpret este una dintre cele mai interesante și fascinante aventuri în lumea artei contemporane care atrage compozitori, programatori, regizori și dansatori, interpreți, actori sau artiști vizuali de pretutindeni. Instalațiile multimedia, dansul tehnologic, sau alte tipuri de spectacol pe care artiștii contemporani le cultivă, nu sunt posibile fără a cunoaște aceste tipuri de limbaje care sunt în ultimă instanță niște „unelte” eficiente în realizarea

actului artistic original al cărui sincretism particular rezidă tocmai din această posibilă interacțiune om-computer. Studiate la toate universitățile de prestigiu din lume, aceste sisteme de programare își găsesc drum și către cititorii din țara noastră, grație muncii pasionate a conf. univ. dr. Adrian Borza concretizată în această importantă carte. Încă o carte de autor care se alătură cu succes celorlalte studii științifice, compoziții, spectacole reprezentative pentru arta de avangardă românească ce poartă semnătura originală a lui Adrian Borza. Sunt doar câteva dintre argumentele pentru care vă recomand cu căldură să pătrundeți în acest fascinant laborator de alchimie muzico- matematică, de compoziție algoritmică, în care veți fi inițiați de către un „Magister Magnus” al domeniului care vă poate deschide căi nebatătorite către sonorități virtuale unice. O aventură temerară, o „incursiune în necunoscut” care în final vă poate aduce satisfacția de a fi fost „ printre pionieri”, o necesară punte între arta și știința secolului XXI.

Mirela MERCEAN-TÂRC

Eveniment editorial...

...volumul *MARI PORTRATE VERDIENE* apărut sub semnătura FLORENȚEI NICOLETA MARINESCU. De ce eveniment? Cartea oferă o experiență cum rareori se descoperă (uneori chiar niciodată), venită din trei direcții diferite, chiar contrastante, toate subsumate însă MUZICII: Florența Nicoleta Marinescu este o soprană - prim solistă lirică pe scene naționale și internaționale (școlită de o Arta Florescu, aplaudată de Magda Ianculescu, sir Georg Solti ori Vera Rozsa Nordell), în mediu pedagogic - profesor universitar doctor (elevii ei câștigă concursurile la care se prezintă, sunt solicitați, desfășoară cariere internaționale), muzicolog cu 11 cărți tipărite! Toate cele numite, fiind suficiente în general, fiecare, pentru o viață întreagă... Mai ales fiind profesate, cum este și cazul de față, la superlativ.

Am parcurs multe biografii ale genialului compozitor italian, dar niciuna nu mi-a relevat atât de limpede, de concis, datele de referință, caracteriologice, muzicale ale personalității celui care pentru mine este un UNICAT, deci irepetabil. Autoarea îl consideră pe Verdi - O METAFORĂ!!

„Se va identifica cu Italia și Italia cu el; doritor, în pofida neajunsurilor financiare în care a copilărit, să pășească pe aleea cea mare a sunetelor... cu sentimente fundamentale, legate de independență, de eliberarea națională, de unitate... S-a încadrat perfect în secolul 19, FAUSTIC prin ideea de nemurire și pătrunzător prin intensitatea autodepășirii. Poate să ne contrazică cineva??

Compozitor cu forță care l-a obligat să meargă, din interior, numai pe drumul ales de el însuși”. Considerațiile continuă fastuos, pentru că, dincolo de calitatea muzicologică, a analizelor, de asemenea bazate tot pe experiența proprie, Florența Nicoleta Marinescu are și rara calitate a poeziei în context muzicologic.

După o cercetare desfășurată cu acribie, aflăm (din documente de epocă, din scrisorile compozitorului): preferința lui pentru melodica și frumusețea duetelor lirice, înclinația pentru folclor la Donizetti, abilitatea acestuia de a îmbina *opera seria* cu *opera buffa*; despre prețuirea față de verva comică a lui Rossini, bogăția în sentiment a lui Bellini.

După marele succes al operei *Nabucco*, Verdi a avut acces liber la spectacolele Teatrului *Scala* din Milano (și nu doar acolo), așa încât a avut ocazia, privilegiul de a asculta celebritățile vocale ale epocii - între care, Giuditta Pasta, Orlandi, Galli, Maria Malibran... Este posibil ca și din această constatare, prilejuită de aceeași uimitoare documentare, să se fi născut ideea volumului de față: oricum, portretele celor care au fost cap de serie în lungul, interminabilul drum al celor care au interpretat rolurile lui Verdi, dau o culoare aparte paginilor; totodată și o idee despre epoca în care compozitorul și-a desfășurat talentul, prin fotografiile expuse. Cartea depășește însă o simplă etalare de grafică; pentru că, începând din cel de al treilea capitol, Florența Nicoleta Marinescu începe o prezentare doctă, profundă a fiecărei derulări lirice semnată de Verdi.

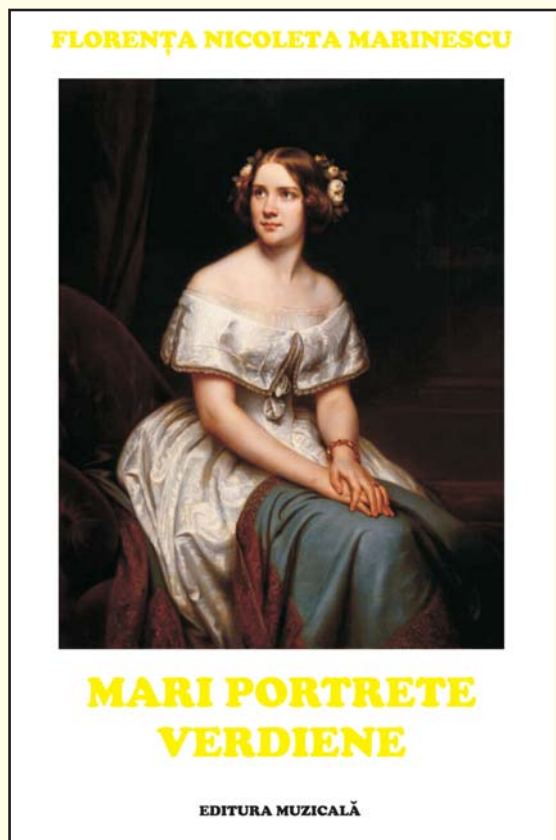
Cu viziune profesională de aplaudat, cu analize asupra relațiilor dintre personaje, nu doar între cele cu rol de soprană, mergând, mă gândesc până la suprapuneri cu gândirea verdiană; argumentez, după ce am ascultat creații vocale ale celebrităților Callas ori Sutherland, ce corespund cu cele citite sub semnătura Florenței Nicoleta Marinescu. Nu trec cu vederea peste catalogarea (și ea inedită), a vocilor, funcție de biologic, de tehnică, de sensibilitate.

Din nou, EDITURA MUZICALĂ a pus în circulație un volum cu valoare de unicat (nu numai în național). Merită din plin o traducere în limbile acreditate mai ales în domeniul liric. Pentru că toți cei care intră în Teatrele de operă au ce descoperi, ce învăța, iar pentru cei care își dedică viața și cariera artei cântului, această carte este OBLIGATORIE!

Volumul este pus în pagină de un alt hăruiat discipol al vocilor alese: **Radu Făgărășan**, și el autor de carte și articole inedite. Finalul cuprinzând lista premierelor (dată, lună, an, distribuție) este o altă urmare a documentării și ea singulară a autoarei.

Este așadar din toate punctele de vedere, o bijuterie a muzicologiei naționale, datorată unor experți în domeniu. Ar merita Premiul Academiei...

Daniela CARAMAN FOTEA

International Opera Awards 2019

Așa cum i-am informat pe cititorii noștri încă din numărul trecut, anul acesta "Oscarurile" rezervate lumii operei au adus premiera absolută a prezenței în juriu a unui român, muzicologul prof. univ. dr. Mihai Cosma, redactor

Charles Castronovo, John Allison

fondator al revistei "Actualitatea muzicală". În acest fel, deținem informații la prima mână, iar pe de altă parte putem spune că, într-o perioadă în care vocea României nu se mai face auzită pe plan european, măcar în sfera operei deciziile pe plan internațional au început să fie luate și cu consultarea unui român, chiar dacă componența juriului este gândită nu pe baze naționale ci prin alegerea de individualități, de specialiști cu prestigiu, dincolo de apartenența lor la o țară sau alta.

Sonya Yoncheva

Cele mai prestigioase premii acordate artiștilor și companiilor de operă, International Opera Awards – gestionate din punct de vedere profesional, artistic și științific de colegii noștri de la revista britanică Opera Magazine –, sunt rezultatul analizelor, observațiilor, gândirii și voturilor unui număr de 42 de experți, de pe toate continentele și din toate sferile artei spectacolului liric: critici muzicali, muzicologi, regizori, cântăreți, directori, impresari, profesori, conducători de programe pentru tineri interpreți etc.

Girează pentru acest juriu și pentru aceste premii personalități de primă mărime ale muzicii internaționale: Plácido Domingo, Mirella Freni, Sir Thomas Allen, Dame Felicity Lott, Dame Janet Baker, Sir John Tomlinson, Dame Anne Evans, din postura de patroni spirituali ai acestei spectaculoase competiții mondiale anuale.

Dintre organizatori mai fac parte 12 filantropiști, 21 de personalități care alcătuiesc Consiliul Consultativ și 17 personalități sau entități executive, conduse de Fondatorul și managerul Harry Hayman și de criticul muzical John Allison.

Iată și rezultatele din acest an, care recompensează cele mai înalte performanțe obținute în 2018 - "Premiile Oscar" ale operei pentru anul 2018: Acțiuni educative și efectul în comunitate: Umculo; Cel mai bun cor: Bolșoi Teatr, Moscova; Cea mai bună orchestră: Royal Opera House "Covent Garden"; Cel mai bun dirijor: Mark Albercht; Cel mai bun designer: Rebecca Ringst; Cel mai bun regizor: Katie Mitchell; Cel mai bun solist (voci feminine): Asmik Grigorian (soprană, Lituania); Cel mai bun solist (voci bărbătești): Charles Castronovo (tenor, SUA); Cel mai bun solist (categoria debutanți și tineri cântăreți): Marina Viotti (mezzosoprană); Cel mai bun debutant: Maxim Emelyanychev (dirijor, Rusia); Cel mai bun teatru de operă: Opera Vlaanderen (Belgia); Cel mai bun festival de operă: Janacek Brno Festival (Cehia)

Cel mai bun lider din domeniu: Waldemar Dabrowski (Polonia); Cea mai bună premieră: *Amintiri din casa morților* de Janacek, Royal Opera House "Covent Garden", în coproducția cu Theatre Royal de La Monnaie și cu Opera din Lyon, regizor Krzysztof Warlikowski; Cea mai bună premieră mondială (primă audiție): Gyorgy Kurtag - *Fin de la partie* (Teatro alla Scala); Cea mai bună operă redescoperită: Hasse - *Artaserse* (Pinchgut Opera); Cel mai bun disc (integrală de operă): Rossini - *Semiramide* (Opera Rara); Cel mai bun disc (recital de operă): Stephane Degout (bariton) - *Enfer* (Harmonia mundi); Cel mai important sponsor: Fondation Bru; Premiul publicului: Sonya Yoncheva (soprană, Bulgaria); Premiul pentru întreaga carieră: Leontyne Price (soprană, SUA)

Am fost extrem de mulțumit să remarc nu puține legături artistice între premianți și țara noastră, și am să încep cu

Mark Albercht, Petroc Trelawney

cea mai spectaculoasă dintre ele: compozitorul operei care a fost declarată Cea mai bună premieră mondială absolută a anului, *Fin de la partie*, reprezentată la Teatro alla Scala din Milano, este lugojeanul Gyorgy Kurtag, membru de onoare al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România.

Apoi, cel mai bun dirijor a fost ales Mark Albrecht, maestrul care a condus reprezentațiile cu *Oedipe-ul enescian* la Opera Națională Olandeză din Amsterdam, în luna decembrie.

Și am putea continua: intendantul celei mai bune companii de

operă, cea din Antwerp (Belgia), a fost membru al juriului prestigioasei competiții internaționale Le Grand Prix d'Opéra, derulată timp de câțiva ani în România. La fel ca și Președintele Juriului, John Allison, prezent de 3 ori până acum în acest juriu și participant la Simpozionul Internațional de Muzicologie "George Enescu", oaspete al Festivalului Internațional cu același nume și nu în ultimul rând colaborator al revistei "Actualitatea muzicală"!

Și, ca să revin la aserțiunea de la început, am avut și noi, pentru prima oară în istorie, un român în juriu. Dar români au fost și în sală, la fastuoasa Gală de decernare de la teatrul Sadler's Wells, unde printre oaspeți s-au aflat compozitoarea și pianista Luminița Spînu și impresara Maria Moț (ambele londoneze prin adopție, de mulți ani). Pentru că deja TVR a preluat toate informațiile direct de la sursa românească, iar postul BBC3 a redifuzat Gala, nu voi mai intra în amănunte, reținând totuși amploarea, profesionalismul, eleganța, ținuta artistică și anvergura acestui eveniment, la care au participat cei mai importanți oameni ai lumii din sfera operii: directorii marilor teatre, Președintele organizației Opera Europa, laureați din trecut, mari cântăreți ai scenelor

contemporane, dirijori, regizori, scenografi, impresari.

Merită observat și faptul că juriul a fost deosebit de exigent și nu s-a lăsat impresionat de "cartea de vizită" a nominalizaților ori de realizările lor din trecut, judecând exclusiv propunerea de anul acesta, statutul mondial de vedetă nefiind deci o garanție a succesului. A fost și cazul pentru Anna Netrebko, Federica von Stade, Daniela Barcelona, Max Emanuel Cencic, John Eliot Gardiner, Festivalurilor de la Glyndebourne și Bayreuth, al corurilor de la Covent Garden, Scala din Milano și Semperoper Dresda, al regizorului David Pountney, al dirijorului Myung-Whun Chung, al Operei din Paris... (!).

O prezentare impecabilă i s-a datorat muzicologului Petroc

Trelawney, plină de vervă, extrem de bogată în informații, pigmentată cu umor și ironie, derulată cu ritm și nerv. Cornwallezul Petroc Trelawney este poate cea mai cunoscută figură dintre muzicologii britanici, om de radio și televiziune și prezentator al celor mai importante evenimente.

Am fost impresionat de volumul publicat special pentru această ocazie, de Cartea Galei, o publicație de peste 100 de pagini, care redă tot ceea ce l-ar putea interesa pe spectatorul din sală, dar și pe orice iubitor de operă, doritor să se informeze. Carte cu juriul, cu nominalizații, cu reclame privitoare la evenimentele stagiunii mondiale și, desigur, cu reclame comerciale comandate de firmele care au înțeles anvergura și importanța acestor Premii internaționale și care nu au putut

concepe să nu fie asociate cu acest Everest al evenimentelor din zona operii. De altfel, strălucirea și eleganța de pe scenă au continuat să existe nu doar în sală, dar și la cocktailul de după, oferit la Primăria de vizavi de Sadler's Wells Theatre (gazda manifestării, un modern teatru de circa 1500 de locuri, Centrul mondial al baletului - cum sună sloganul de prezentare al clădirii, scenă care a purtat de multe ori pașii magici ai Alinei Cojocarului).

Nu pot să închei fără să adaug că Gala a fost totodată și un concert foarte atractiv, la care au fost invitați 5 soliști, o orchestră simfonică, Corul London Philharmonic, un cor comunitar de copii și tineret cu dirijorul lor și alți doi șefi de orchestră. Dintre toți, vocea amplă și pasiunea în cânt a tenorului David Butt Philip și uluitoarele agilități ale mezzosopranei Vivica Genaux m-au impresionat cel mai tare, mai ales că a fost pentru prima oară când i-am auzit pe viu, înțelegând o dată în plus cât de departe suntem în România, în acest moment, de marea performanță și de ceea ce se întâmplă pe plan mondial.

Poate, nu peste mult timp, profesionalismul și ambiția unora dintre tinerii noștri cântăreți vor prevala în fața drumului prea bătătorit spre mediocritate și spre simplism, și îi vom vedea pe unii dintre ei, cei mai de viitor, printre nominalizați, la edițiile următoare ale Premiilor Internaționale, alături de ruși, englezi, americani,

lituanieni, polonezi, belgieni, italieni, cehi, bulgari, sud-africani, georgieni, principalii laureați ai "Oscarurilor" din această primăvară.

C. MIHAI

Din nou Târgu Mureș

Șaptezeci de participanți efectivi (muzicieni în gale, competitori, juriu, prezentare) din nouă țări – iată pentru început recolta *cifrică* a celui dintâi, pe 2019, Concurs și Festival important de Jazz în areal mioritic. Perioada: 10 - 13 aprilie. Locația geografică: Târgu Mureș. Și desigur, genericul, nu lipsit de măreție: **11-th INTERNATIONAL YOUTH JAZZ COMPETITION & FESTIVAL**

A fost pentru a unsprezecea oară când harnicii demiurgi târgmureșeni „au recidivat” – în cea mai benefică accepțiune a verbului – în a pune în față lucrare o veritabilă *sărbătoare a jazzului*. Ne referim la **Asociația Culturală „Partitura”, la Casa de Cultură a Studenților** din Târgu Mureș, dar mai ales la „**Jazz&Blues Club**”, gazdă primitoare a manifestării. Al său neobosit responsabil/ manager/coordonator, *factotum* și *sine qua non* a fost și în anul curent **Demeter Jozsef** – pe numele de alint cu care-l apelează toți, fără excepție, **Döme** – ajutat de atoateștiutoarea, *charismatica* **Dana Matic** și de o echipă ce s-a revelat prin eficiență maximă. Era suficient să te afli într-una dintre cele trei ample încăperi ale Clubului **Jazz&Blues** (Main Hall, Piano Hall, The Bunker) și să constăți că aceia care îl deservesc, îl reprezintă își împlinesc imperturbabili menirea, invariabil amabili, politicoși, bine dispuși, îndatoritori. Căci parametrul organizatoric s-a dovedit a fi, în toate complicatale sale articulații, impecabil și de această dată. Dincolo de orice umbră de nemulțumire! Se pare că ne minunăm în privința unui „normal” care de fapt ar trebui să guverneze firesc, necesarmente obligatoriu în relațiile interumane – numai că din păcate, o atare „normalitate” se manifestă la noi arareori și doar pe alocuri... De ce n-am vorbi mai curând despre anvergura internațională a Concursului – Festival? Despre valoarea participanților la confruntare. Despre calitatea și receptivitatea publicului – ca o dovadă în plus de civilitate și bun gust...

Dar înainte de toate dorim să evidențiem acele trăsături proprii doar evenimentului de la Târgu Mureș, particularități ce s-ar cuveni preluate și de alte competiții similare. În această ordine de idei considerăm întru totul oportună întâlnirea zilnică succedând concursului în sine, între membrii juriului și aspiranții la premii, fiecare jurat exprimând aprecieri și recomandări raportate la prestațiile tinerilor muzicieni.

De consemnat de asemenea, ca fapt reliefabil, implicarea multiplă a membrilor juriului în workshopuri, în jam sessions și chiar în recitalurile din galele consacrațiilor. De pildă, cei trei ghitatiști din juriu, **Alex Man** (România), **Mike Nielsen** din Irlanda și **Gyárfás István** din Ungaria au susținut laolaltă un remarcabil workshop despre virtuțile în jazz ale instrumentului lor. La rândul-mi, pe lângă ipostaza de președinte al juriului, am argumentat și am ilustrat cu secvențe video, în workshop, subiectul „*Brazilia: miracolul Bossanova – fenomen muzical periplanetar*”. Doctorul în muzică **Romeo Cosma** a fructificat îndelungata sa experiență didactică în sfătuirea competitorilor. Dintre ghitariștii înainte numiți, **Alex Man** a cântat și în recitalul grupului condus de pianistul compozitor **Sorin Zlat**, iar irlandezul a oferit publicului programul „*Mike Nielsen – Solo Guitar Tour*”. Fiecare dintre cei trei ghitariști și pianistul **Ion Baciu Jr.** au reușit momente muzical-creative memorabile în întâlnirile nocturne, evoluând nepremeditat împreună cu concurenții în jam sessions. Iată considerente favorizând instaurarea aceluiași ambient de binevenită frățietate, grație căruia tinerii muzicieni au avut numai de câștigat.

Apropo de acea colocvială comuniune „în cuget și simțiri” statuată la Târgu Mureș, – amplasarea în aceeași clădire atât a Clubului cât și a sălii de mese iar a hotelului la

patru minute de mers pe jos (un minut cu taxiul) a făcut ca, volens-nolens, toți invitații să coexiste în chip confortabil & profitabil – de aici, pe lângă bucuria reîntâlnirilor, interminabile dialoguri pe teme diverse... de jazz! Ar mai fi de subliniat, tot ca element pozitiv, flexibilitatea conferită juriului de a decide eventuala neacordare a unor premii și, în funcție de calitățile competitorilor, redistribuirea sumelor aferente. La prezenta ediție a XI-a, întrucât nici un concurent nu a întrunit nivelul calitativ care să justifice obținerea **Premiului pentru cel mai bun vocalist**, s-a renunțat la decernarea lui, juriul înmânând în schimb câteva distincții speciale.

Acestea fiind spuse – iată **Palmaresul** ediției a XI-a: **Premiul pentru cel mai bun grup** a revenit Quartetului condus de ghtaristul italian **Enrico Le Noci**, cu conaționalul percuționist **Gentile Egidio**, cu olandezul **Matheus Geerts** (pian) și sudcoreeanul **Jackson Sang-Geum** (contrabas), tânărul protagonist etalând un nivel valoric apropiat de cel al

profioniștilor; **Premiul pentru cea mai bună performanță solo** a mers spre târgmureșeanul **Pethő Csaba**, înzestrat ghtarist și vocalist, care s-a remarcat și prin acceptarea acompanierii în concurs „la prima vedere” a altor doi tineri competitori; juriul a atribuit un **Premiu special Quartetului Molnár Tamás**, grup de notabilă perspectivă care studiază la Viena, cu liderul originar din Serbia cântând la saxofon alto, cu germanul **Luca Zambito** - pian, austrieicii **Thomas Milacher** - contrabas, **Stefan Kemminger** - baterie; au mai fost acordate două **Premii speciale** de încurajare ghtaristului **Csiki Ágoston** din Miercurea Ciuc și naistei **Denis Gagi** (Piatra Neamț), studentă la Universitatea Națională de Muzică din București.

De apreciat inițiativa organizatorilor de a desemna apariția pe scenă, în seara de deschidere, a unor tineri discipoli și a profesorilor lor de la trei instituții de învățământ artistic din municipiul gazdă, **Școala de Rock, Școala Populară de Artă** și **Școala de Artă Vocațională**, toți pregătind pentru acest prilej programe speciale de jazz. Astfel că numărul prezențelor scenice din Târgu Mureș la eveniment s-a ridicat la optsprezece – bravo!

Cât privește concertele (de fapt recitalurile) desfășurate în zilele a doua, a treia, a patra, spectatorii au aplaudat șase evoluții pe podium cu artiști din România, Ungaria și Irlanda, după cum urmează: în seara a doua „**Bari Lacika Trio**” (premiat la ediția trecută), avându-i în componență pe **Bari Lacika (László) Marcell**, înzestrat pianist și vocalist, mare admirator al lui **Stevie Wonder**, pe **Szentpétery Mózes** - contrabas și pe **Szombati Máté** - baterie, au regalat publicul

cu un alert program de cover-uri (dintre care n-au lipsit hiturile „Isn't She Lovely”, „Superstition” „Close To You”) tĂlmăcite cu exuberanță și vitalitate; „**Petra Acker and the Band**”, solista vocală **Petra Acker**, autoare a majorității pieselor („Back To You”, „Sky”, „Fairy Tale”, „Maybe Baby”) cântând cu fratele său, excelentul ghitarist bas **Michael Acker**, ambii originari din Brașov, cu admirabilul pianist **Albert Tajti** din Piatra Neamț și cu bateristul **Gabi Matei** din Giurgiu; în seara a treia – „**Zolbert Duo**” din Ungaria, protagonistul saxofonist estimat drept „ambasadorul stilului *smooth jazz* în țara sa”, producându-se secondat de pianistul **Marcell Toth**; apoi **Sextetul „Groove Garden”** al compozitorului pianist (de loc din Bacău) **Sorin Zlat**, cel mai premiat jazzman român în ultimii ani în țară și străinătate prezentându-și câteva dintre reușitele sale creații, precum cele numite „Jackpot”, „On Time”, „Song For My Lion”, „Wake Up”, „The Land Of Dreams”, „Sparkling Water”, „Roxane”, „Groove Garden” plus trei teme standard, piese interpretate cu mult *drive*, cu pregnant aport inovativ – admirabile contribuții improvizatorice, pianistul lider diriguindu-și cu aplomb coechipierii **Robert Patai** - vocal, **Răzvan Trifan** - saxofon alto, **Alex Man** - ghitară, **Răzvan Cojanu** - ghitară bas și **Laurențiu Ștefan** - baterie, într-un recital exploziv, ce a constituit după a noastră opinie punctul valoric culminant al Festivalului; în seara a patra unsprezece episoade sonore, concretizate cu o tehnică instrumentală virtuoză și o trăire interpretativă autentică, s-au regăsit în recitalul intitulat „**Mike Nielsen – Solo Guitar Tour**” al oaspetelui irlandez, în program figurând compozițiile proprii „Rigby Sketch”, „Flamenco Sketch”, „Song For Lieb”, ca și măiestre versiuni creative conferite unor notorii standarduri ca „Mona Lisa”, „They Can't Take That Away From Me”, „Nuages”, „Cheek To Cheek”, „Somewhere Over The Rainbow”, „Classical Gas”, „Caravan”. Iar etapa - epilog a sărbătorii muzicale târgumureșene a fost încredințată talentatei (și plinei de nuri) cântărețe din Budapesta **Szöke Nikolett**, deținătoare a unui prețios Premiu I la ediția 2005 a *Competiției vocale de jazz de la Montreux*, solistă care are la activ șapte albume discografice și o bogată activitate concertistică internațională – vocalista, acompaniată de redutabilii instrumentiști parteneri **Zsolt Farkas** - pian, **Barcza-Horváth József** - contrabas, **Gyárfás Attila** - baterie, propunând publicului român un cuprinzător context de reinveșmântări ale unor cunoscute teme, între care „I Wish You Love”, „Moonglow”, „So Many Stars”, „Teach Me Tonight”, „I Thought About You”, „Shape Of My Heart”...

Nu putem încheia rândurile acestui meritat *laudatio*, fără a accentua competențele contribuției la ținuta audiției și a imaginilor video transmise și *on line* în direct, de o echipă tehnică în frunte cu **Szép-Tóth Gyuri**, **Buksa Arpi** (sunet) și cu **Dragoș Burlacu** (video). Nota 10 prezentatorului **Mike Godoroja** pentru doctele, dinamicele sale expozeuri susținute bilingv. Și încă un puseu de admirație pentru designul inspirat, pentru conținutul bogat în informații al *programului de sală* editat în trei limbi – română, engleză, maghiară, un veritabil model!

Prin forța împrejurărilor, tot subsemnatului îi revine și ultimul cuvânt: vorba francezului – „Chapeau”! (Foto: Solyom Sándor)

Florian LUNGU

Gala Premiilor de jazz pe 2018

Atâta timp cât (mai) avem festivaluri de jazz de o singură zi-doar UNA, cu două recitaluri, precum cel de la Victoria-Făgăraș și/sau de două zile cu patru recitaluri (două pe seară), precum cel de la Baia Mare (și asta nu din vina organizatorilor respectivi, care desigur, și-ar dori mult mai multe zile și formații), nu exagerăm dacă considerăm că Gala

Premiilor de jazz-Premiile MUZZA pe anul precedent e un adevărat festival național într-o singură seară! Precizez, NAȚIONAL, cu atât mai mult cu cât, din păcate, nu avem un festival/eveniment cu un asemenea profil! Au fost cândva, cele de la Ploiești (1969, '70 și '71), apoi primele ediții ale celui de la Sibiu începând cu 1974, iar multe asemenea evenimente/festivaluri din țară, invită prea puține formații autohtone deși, Slavă Domnului, am spus-o de mai multe ori, avem ȘI multe ȘI bune asemenea formații...ȘI de jazz dar ȘI de blues...

Pentru juriul și organizatorii acestei Gale cea mai dificilă problemă e, pe de o parte, să asiste la toate sau cât mai multe din evenimentele, concertele și festivalurile din țară, iar pe de altă parte, să selecteze și să invite/programeze un număr limitat de formații/recitaluri, cele mai bune, reprezentative, care să se producă în răstimpul unei seri, respectiv în 3-4 ore...

Dovadă că acest lucru s-a reușit și la recenta ediție e faptul că ecourile atât din partea publicului și a presei, cât și a participanților-muzicieni sunt favorabile, bune. Mai mult ca niciodată, acest succes s-a datorat acum și unei foarte bune echipe de sunet avându-l la pupitrul tehnic pe Cătălin Șerban, căruia îi mulțumim și pe această cale.

Dar iată și ordinea recitalurilor... nu întâmplătoare... Ca și alternanța stilistică, ordinea respectivă a urmărit un anumit demers spectacologic.

Andrei Cerbu & The Crossroads (Premiul REVELAȚIA ANULUI) au început în forță și cu mult aplomb interpretativ, în care au excelat cu toții, dar mai ales protagonistul, Andrei-chitarist virtuoz și solista vocală Elena Alexandra Dodoi, piese cunoscute din repertoriul internațional de blues și rock, dar în apreciate versiuni proprii.

Călin Grigoriu, Al. Șipa, Teodora Enache

Petho Csaba-voce și chitară, (aceiași premiu) cu un repertoriu de piese clasice/standard de jazz, prezentate cu multă sensibilitate, rafinament și bun simț artistic.

Sebastian Burneci & The Jam Community (Premiul CD-ul ANULUI-secțiunea JAZZ), cu două piese (compoziții ale protagonistului), semnificative, inspirate, de pe albumul premiat. Și de această dată, Sebastian, (secondat cu brio de Albert Tajti-pian, Alexandru Marin-bas și Gabriel Matei-tobe), a dovedit maturitate interpretativă și improvizatorică.

Adrian Naidin Quartet (PREMIUL SPECIAL AL INSTITUTULUI CULTURAL ROMÂN), un grup de elită al muzicii românești, un grup de maestri (Sorin Zlat-pian, Eugen Amardei-cbas și Gabriel Bălașa-percuții), coordonați magistral, scenic și muzical, de către protagonist-voce și violoncel.

Punctul pe j... azz

Duo Teodora Enache (Premiul MUZICIANUL ANULUI) & CĂLIN GRIGORIU (Premiul SPECIAL AL FUNDAȚIEI MUZZA)-o îmbinare extrem de reușită și benefică reciproc, între o voce/creativitate și inspirație ajunse la apogeu, și o chitară/receptivitate și sensibilitate de mare artist, cu piese deloc facile, (dar nu ermetice), cu o desfășurare extrem de complexă și valoroasă.

Groove Garden & Sorin Zlat (Premiul FORMAȚIA ANULUI), nu putea să cînte altfel decât pe măsura titlului primit. Un adevărat SUPERGRUP, alcătuit din muzicieni care, cu două excepții, saxofonistul Răzvan Trifan și baterisul Laurențiu Ștefan, au cu toții și propriile formații: Sorin Zlat-pian și autor al câtorva inspirate teme și aranjamente muzicale pentru această formulă, Alex Man-chitară, Răzvan Cojanugbas și Robert Patai-solist vocal. De precizat că și tânărul saxofonist Răzvan Trifan a fost răsplătit cu un premiu pentru evoluția de excepție din anul precedent, atât în această formulă cât și în trupa de blues CANAF, respectiv PREMIUL FUNDAȚIEI MUZZA.

Marcian Petrescu & Trenul de noapte (PREMIUL PENTRU BLUES) dovedește și cu acest prilej că este una dintre cele mai solide trupe cu acest profil de la noi din țară.

Microrecital divers, alert, cu piese atât proprii semnate de lider cît și din repertoriul internațional, cu elemente de show, cu interacțiune maximă scenă-public, în care excelează, desigur, Marcian Petrescu-voce și muzicuță.

Au mai fost premiați și au vorbit, s-au adresat publicului și organizatorilor în această seară A.G.Weinberger (Premiul CD-ul ANULUI, secțiunea BLUES), Vlad Mateescu (Premiul SPECTACOLUL ANULUI) și Nora Szilagyi (Premiul MANAGERUL ANULUI).

Din păcate, nu ne-am bucurat și de microrecitalul pregătit de Anamaria Maranda & Easy Jazz Band, laureată cu premiul CONFIRMAREA ANULUI, deoarece protagonista a fost invitată să susțină un concert în Polonia în aceeași zi cu Gala noastră. Poate la o altă ediție...

Să mai adăugăm că la reușita evenimentului nostru au contribuit sponsori și parteneri media tradiționali (pentru prima oară și Global Report), dar și un public numeros, avizat, cu mulți fani veniți și din alte orașe precum Deva, Iași, Tg Mureș, Făgăraș, Slobozia, Hamburg, etc... (scuze că nu i-am identificat/recunoscut și pe alții).

Alexandru ȘIPA

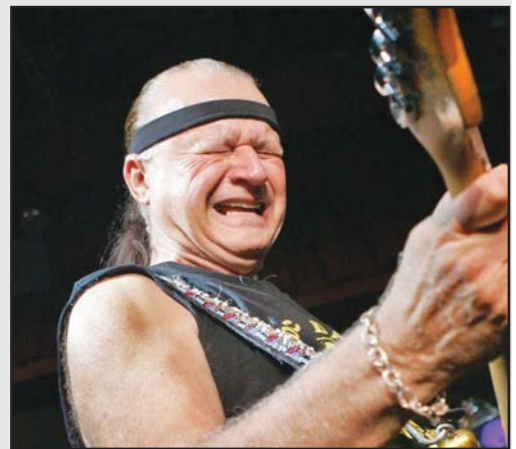
Despărțiri

André Prévín. André George Prévín s-a născut la Berlin, în 1938 se refugiază la Paris (fiind evreu) și apoi la Los Angeles. A decedat la la 89 de ani, în Manhattan. Dirijor (London Symphony Orchestra, the Los Angeles Philharmonic, ș.a.), compozitor de muzică pentru filme (4 premii Oscar, printre care "Porgy & Bess", "My Fair Lady"), pianist de jazz (influențat de Art Tatum, a înregistrat discuri de gen), a scris cântece pop pentru Judy Garland, Doris Day și pentru musicalul "Coco". O viață agitată: a fost căsătorit de 5 ori, având 6 copii biologici și 3 adoptați.

Dick Dale. Richard Anthony Monsour (n. 1937, Massachusetts) a adus sonorități noi în rock and roll când a mărit reverbul chitarei și a aplicat modalități arabice în creație. Versiunea sa rapidă a cântecului "Misirlou" (Fată egipteană) devine cel mai celebru song

al surf rock-ului, învățat de la unchiul său libanezi care-l interpretau la oud. Porecla sa devine și titlul albumului din 1963 *King of the Surf Guitar*. Rămâne notabilă și colaborarea cu constructorul Leo Fender (numit Einstein al chitarei). Revine în prim plan după ce "Misirlou" apare în filmul *Pulp Fiction* (Quentin Tarantino, 1994). Suferind de 20 de ani de diabet și afecțiuni renale, decedează la 81 de ani.

Keith Flint. Excentricul solist vocal al formației britanice The Prodigy s-a sinucis la numai 49 de ani. Formația a reușit să popularizeze muzica dance electronică în rockul alternativ prin "Firestarter" (cu videoclip interzis de BBC fiindcă speria copiii!) în 1996 și "Breathe." Succesul american a fost scurt, în schimb în Marea Britanie au avut 7 albume pe locul 1 între 1994 și 2018. A suferit de dislexie, a părăsit școala la 15 ani, lucrează, călătorește și a devenit dansator, apoi solist vocal și textier pentru The Prodigy. Apariția sa punk (cu piercinguri și coafură Mohawk multicoloră) și energia sa scenică uimitoare au devenit faimoase.

Scott Walker. Noel Scott Engel (n. Ohio, 1943) se mută în Anglia, înființează The Walker Brothers și vocea sa de bariton duce pe locul 1 cântecul lor "The Sun Ain't Gonna Shine Anymore". Era un pop-idol adulat în 1967, iar în 1975 reformează grupul pentru 3 albume. Treptat devine o figură enigmatică, lansând 14 albume solo, cu versuri stranii și compoziții experimentale, de avangardă, dar și preluări ale cântecelor idolului său, belgianul Jacques Brel. Este răpus de cancer la 76 de ani, la Londra.

Gabi MATEI

Mereu strălucitor și plin de surprize

Ediția a 69-a (de altfel afișul utilizează simbolurile Yin și Yang) a celebrului festival l-a avut pentru a doua oară consecutiv ca director artistic și co-prezentator pe reputatul cantautor Claudio Baglioni, 67 de ani, secondat de doi cunoscuți actori de comedie, Virginia Raffaele, 38 (a mai

iubite). Și de această dată Baglioni a cântat în duet cu mulți dintre invitați, rezultând momente unice. Claudio Baglioni a fost plătit cu 585.000 de euro, exact ca anul trecut, când, vă reamintesc, a obținut o medie de 10.971.493 spectatori, cu un procent "share" pe micul ecran de 52%, ridicând iarăși audiența festivalului la un nivel înalt. Scenă dominată de superbe efecte de lumini (fiecare piesă însoțită de altă culoare, în funcție de text) și cu scară retractabilă (am putea să "furăm" și noi ideea!), pentru prima oară autoarea cadrului scenografic fiind o femeie, Francesca Montinaro. Au fost utilizate 12 telecamere, dintre care 8 speciale. Baglioni a gândit ediția actuală sub semnul armoniei, scena fiind un golf de mare, în care orchestra și muzica sunt ca o undă blândă a valurilor. Concertele sunt lungi, se termină târziu în noapte, fiindcă au fost reținute 24 de melodii, toate cântate în prima seară, apoi câte 12, pentru că au fost, firește, momentele înafară de concurs. Ca o noutate, seara "cover" (reluări ale unor piese celebre) a fost înlocuită cu una în care artiștii au interpretat piesele din concurs în duet cu personalități ale genului. Alte premiere: nu au mai existat eliminări și s-a renunțat de asemenea la cele două categorii, Consacrați (Big) și Tineri (Nuove proposte), având doar o competiție a celor 24 de cântece. Mai mult, fiind vorba de "Festivalul cântecului italian", n-au mai fost

fost în această postură) și Claudio Bisio, 61, membru în juriu la "Italian Good Talent". Cu o lună înainte televiziunea publică italiană, RAI Uno, a difuzat emisiunile "Prima festiva", care a introdus melomanii în atmosferă, iar în timpul celor 5 zile de concurs n-a lipsit tradiționalul "Dopo festival", animat de Rocco Papaleo, Anna Foglietta și Melissa Greta Matchetto. După cum spunea Baglioni, festivalul este o imagine în plină mișcare a muzicii ușoare italiene contemporane, o expoziție, nu un muzeu. Sumedenie de emoții și reverii la actuala ediție, fiindcă au fost invitați de marcă: Andrea Bocelli cu fiul său Matteo, Elisa, Riccardo Cocciante, Giorgia, legendarul Pippo Baudo, Loredana Berté (68, fosta soție a lui Björn Borg și soră a Miei Martini, aflată la al 11-lea Sanremo), Il volo (Gianluca Ginoble, Piero Barone, Ignazio Boschetto s-au întors pe

Claudio Baglioni

scena teatrului Ariston după triumful de acum 4 ani, cu "Grande amore"), Ornella Vanoni, Patty Pravo (cam de nerecunoscut datorită operațiilor estetice, dar la fel de

convocate vedete de peste hotare, nerisipindu-se banii pe nume care veneau să cânte o piesă-două, dar și în ideea că vedetele peninsulare au ele însele statut internațional. Primarul orașului Sanremo, Biancheri, a propus ca în aceste zile grupuri de copii să viziteze studiourile radio-TV instalate în piețele principale ale orașului. Juriul de specialitate a inclus pe compozitorul și dirijorul Mauro Pagani, fost component al formației de cantautori din Genova a lui Fabrizio D'André (președinte), Camila Raznovich, Ferzan Ozpetek, Claudia Pandolfi, Beppe Severgnini, Serena Dandini, Elena Sofia Ricci, Jeo Bastianich, aceștia fiind actori, muzicieni, orchestratori (Pagani a dirijat la Sanremo), regizori, realizatori TV, ziariști - nume puțin familiare publicului din România, dar respectate aici. Momente emoționante au fost cele în care a fost omagiat îndrăgitul prezentator Fabrizio Frizzi, care ar fi împlinit 61 de ani, dar și cel în care, simbolic, Andrea

Bocelli a înmănat fiului său, ca o predare de ștafetă, jacheta de piele cu care a debutat la Sanremo în urmă cu 25 de ani. Securitatea la intrarea în sală a fost extrem de strictă, spectatorii fiind controlați de cel puțin 10 ori, pașaport, acte, biletul nominal. M-am bucurat mult când Claudio Baglioni (s-au cunoscut la festivalul de la Sopot, în Polonia, când Baglioni era la început de drum) și criticul muzical Marco Mangiarotti i-au transmis calde salutări colegului nostru

Octavian Ursulescu, pe care veteranul gazetar Mario Luzzato Fegiz îl numea, după Mamaia 1990, "un Renzo Arbore rumeno", Arbore fiind o figură extrem de populară în Italia. De fapt vă aduceți aminte că în corespondența de anul trecut am inclus și dedicația lui Baglioni, așa cum anunțul făcut atunci a început să prindă contur, bucurându-mă să pot face o poză (autorul imaginilor este Marian Mocanu) lângă statuia lui Lucio Dalla, prima din seria în curs de amplasare în oraș.

Cândva, Adriano Celentano spunea: "Cambia il mondo", iar palmaresul concursului, din păcate, dă dreptate celor care acuză politizarea votului, victoria fiind decisă de juriu și de Sala stampa (jurnaliști), toți cu orientare de stânga, așa cum scrie ziarul "Il secolo XIX". La televot cele mai multe puncte le-a obținut Ultimo, dar personal cel mai mult mi-au plăcut melodiile interpretate

de Loredana Berté, "leoaica rockului italian" (compoziție a lui Curreri, de la formația Stadio), Simone Cristicchi, Enrico Nigiotti. Iată podiumul: locul I "Soldi" (Mahmood); 2 - "I tuoi particolari" (Ultimo); 3 - "Musica che resta", între autori fiind Gianna Nannini (Il Volo). Premiile speciale au fost direcționate către "Argento vivo"-Daniele Silvestri

(Premiul criticii "Mia Martini"), aceeași piesă primind și distincția "Lucio Dalla" din partea jurnaliștilor; premiul "Sergio Endrigo" pentru cea mai bună interpretare mi-a dat o mare satisfacție, fiind acordat lui Simone Cristicchi - "Abbi cura di me" (Ai grijă de mine). Juriul a premiat cel mai bun duet, cel dintre marea vedetă Nada și tânărul Motta ("Dove è Italia" - chiar așa, unde mai e?); membrii orchestrei au premiat cea mai bună compoziție, trofeul "Giancarlo Bigazzi" fiind acordat piesei "Abbi cura di me" (ce folos că a cucerit două premii speciale, dacă n-a figurat, așa cum merita, între primele trei?). "Argento vivo" al lui Daniele Silvestri a reușit să cucerească un al treilea premiu special, adevărată performanță, de această dată trofeul "Sergio Bardotti" pentru cel mai valoros text; premiul TIM, pentru cea mai difuzată piesă, a revenit melodiei "I tuoi particolari" (Ultimo), iar cel mai aplaudat premiu a fost cu siguranță cel înmănat lui Claudio Baglioni, aflat în plin turneu european - "Amico di Sanremo". Foarte interesantă a fost stabilirea controversatului câștigător (telespectatorii români l-au putut vedea la Eurovision, unde Italia îl trimite automat pe învingătorul de la Sanremo). După televot ordinea era detașat în favoarea lui Ultimo, care conducea cu 48,80, fiind urmat de Il Volo (30,26) și Mahmood (20,95).

Dar a intervenit juriul, care i-a acordat lui Mahmood 47,15, așa încât acesta a triumfat cu 38,92, fiind urmat de Ultimo-35,50 și Il Volo-18,22. Mahmood are tată egiptean și mamă italiancă, fiind născut și crescut la Milano. Victoria sa a născut multe polemici, inflamând telespectatorii, care după cum se poate vedea l-au votat în proporție de aproape 50% pe Ultimo, dar voturile juriului de onoare și de la Sala stampa au inversat rezultatul, ceea ce a reiterat diferența între ceea ce place publicului și preferințele specialiștilor, victoria fiind decisă de fapt de un "salon radical chic", cum scrie presa italiană, și care a cam umbrat momentele foarte frumoase ale manifestării. Dar cum și muzica, și concursul sunt o oglindă a vieții de zi cu zi, este normal să mai asistăm și la asemenea situații.

Însă ultima seară de festival nu s-a rezumat la mult-discutatul premiu I, pentru că au încântat Eros Rammazzotti, alături de Luis Fonsi, anunțând cu această ocazie un turneu mondial cu 100 de concerte; Elisa, cu vocea ei inconfundabilă, cu câteva melodii din repertoriul propriu, dar și cu atât de gustatul duet cu Baglioni. A fost ultima oară când s-au cântat cele 24 de piese finaliste, votul fiind împărțit astfel: 50% publicul, 20% juriul și 30% jurnaliștii din Sala Stampa. S-au anunțat cele 3 piese rămase în luptă, fără să se precizeze vreo ordine, s-au re-cântat, s-au adunat

notele. Primele punctaje au fost: 45% Ultimo, 39% Il volo, doar 14% (!) Mahmood. Se votează din nou și, stupoare, se ajunge la 38% Mahmood, 35% Ultimo, 25% Il volo!! Ierarhia finală, "întoarsă" de juriul de specialitate (de onoare) și de jurnaliștii din Sala stampa, a fost primită cu vociferări și chiar cu huiduieli în sală, Ultimo (învingător anul trecut la secțiunea "Giovani") fiind total nedumerit... Comentatorii notează că festivalul de la Sanremo nu putea fi rupt de problemele care frământă societatea italiană actuală, banii (despre care cântă Mahmood) și emigrația. Cert este că Mahmood a plecat acasă cu mult-râvnita statueta realizată

în întregime manual de artistul venețian Cristiano Moschini, familia acestuia fiind legată de festival din tată-n fiu, semnând și statueta care se acordă la festivalul filmului de la Veneția. Familia Moschini își pune semnătura pe trofeul de la Sanremo de... 59 de ani, acesta reprezentând un palmier pe care stă sprijinit un leu, fiind realizat din 1 kg de argint aurit. Dar festivalul nu are loc doar pe scenă, incluzând o sumedenie de evenimente: dezbateri legate de viitorul cântecului italian, lansări de discuri, parade ale modei, dar și lansări de produse, între care înghețată: Claudio Baglioni (cu fistic și riccota), Virginia Raffaele (alune și mere), Claudio Bisio (marron glacé)! În Piața Bresca au fost prezentate diverse cocktailuri cu nume de cântece; de pildă

"Uomini soli" (melodia cu care I Pooh a triumfat în 1990) conține zahăr cu gust de mușețel, whisky, bitter de citrice, sifon. Multă lume a fost prezentă la lansarea volumelor "Istoria culturală a cântecului italian" de Jacobo Tomatis și "Sanremo story" de Bruno Gambarotta, cu diverse întâmplări, povești și fotografii alb-negru. Un mare succes l-a înregistrat ediția actuală on line, cu peste 3 milioane de vizualizări. Formidabilă a fost participarea publicului cu

vârste între 15 și 24 de ani, cu un plus de 45% față de anul trecut. Cele mai comentate momente în social media au fost cele ale Viginiei Raffaele (o excelentă imitatoare) împreună cu Ornella Vanoni și Alessandra Amoroso. Așa cum am putut din nou constata personal, este în primul rând un spectacol de televiziune (cu lungi momente publicitare) și

mai puțin de sală. Orchestra (director muzical al festivalului-Geoff Wesley) a fost la mare înălțime, aproape fiecare melodie având alt dirijor. În a treia seară, celebra interpretă Mia Martini a fost evocată tulburător de actrița Serena Rossi, care dă viață mării artiste în filmul TV "Io sono Mia": la 30 de ani de la prezentarea în concurs a piesei "Almeno tu nell'universo", Rossi împreună cu Baglioni și o orchestră specială au readus marele succes în atenția publicului. De altfel Baglioni a știut să păstreze parfumul aparte al muzicii ușoare italiene, prin duete de mare efect, cum a fost și cel alături de Alessandra Amoroso omagiindu-

l pe Pino Donaggio și cântecul acestuia "Io che non vivo". Baglioni, cu tată polițist și mamă croitoreasă, este un cantautor prolific, cu peste 350 de compoziții, el fiind și un bun pianist. În urmă cu 50 de ani s-a calificat în semifinala unui concurs de speranțe, organizat de Rita Pavone, după care a devenit unul dintre cei mai iubiți artiști italieni.

Festivalul de la Sanremo reprezintă un paradox, fiind urmărit de 10 milioane de telespectatori. Iată ce scrie o telespectatoare: "Sunt crescută cu pâine și cu Baglioni, am toate discurile lui, am mers la toate concertele lui, dar pentru mine Sanremo nu mai există!". Și totuși, de ce urmăresc festivalul toți acești oameni? Ca să poată vorbi despre el pe social media, la școală, la serviciu, ca să judece liber, să critice, să se simtă parte dintr-o familie expertă într-ale spectacolului. De pildă, creșterile în social media au fost uluitoare: plus 289 % pe Facebook, plus 28% pe Instagram, plus 30% pe Twitter. Pe Twitter cele mai difuzate au fost momentele cu Marco Mengoni, Hunziker, Berté și duetul Baglioni-Mannoia. În fond, "Il festival della canzone italiana" nu mai este un simplu concurs, este un eveniment unde vin diverse fenomene, să

le spunem așa, fiecare cu defectele și fragilitățile sale. Comentariile, ca de obicei, au curs: că a fost destul de plictisitor, cu cele 24 de cântece finaliste, prea multe indicații pentru televot (și care, iată, nu a folosit la nimic!), multă publicitate, mult "rap" (mai mult se vorbește decât se cântă), polemici despre câștigătorul moral Ultimo și lipsa lui de educație, despre adevărata câștigătoare, Loredana Berté, despre așa-zisul "Imn al drogului" al lui Achille Lauro... Dar dincolo de toate rămân recordurile actualei ediții, unul din ele ținând de numărul de jurnaliști, fotografi și operatori acreditați, prezenți la Sala Stampa de la teatrul Ariston și la sala "Lucio Dalla" de la Palafiori: nu mai puțin de 1443, veniți nu numai din Italia, dar și din Australia, Canada, SUA, Argentina, Chile și, firește, România. Am avut din nou onoarea să mă număr între cei 525 jurnaliști de la Ariston, în miezul evenimentelor. Pentru ediția de anul viitor, a 70-a, se pare că Baglioni nu va mai reveni, din păcate, și se vorbește de Amadeus, un prezentator cu ani buni de televiziune în spate. (foto: Marian Mocanu)

Corespondență specială de la **Ileana POPOVICI**

Recordurile lui Marius Țeicu

Compozitorul și interpretul, dublați de un moderator ("entertainer", cum spun americanii) fermecător, acumulează record după record. Pe de-o parte este vorba de popularitatea ieșită din comun a zecilor sale de șlagăre, pe care le fredonăm de-o viață, mici și mari. Dar cum aceasta nu se poate cuantifica, mult mai palpabil este recordul ce ține de aparițiile sale discografice: doar la casa

Angela Similea, Marius Țeicu

de discuri Eurostar a lansat peste 20 de CD-uri, la sfârșitul anului trecut fiind de altfel distins cu "Discul de aur" de Venera și Paul Stîngă, conducătorii reputatei case de producție! De această dată, Eurostar ne-a invitat din nou la foarte primitivul magazin "Muzica", la lansarea a nu mai puțin de patru albume purtând semnătura garantată Marius Țeicu. Este vorba de patru CD-uri de tip "Best of", incluzând mari șlagăre scrise de-a lungul timpului. Două din ele, "Trăiesc" și "Să ne reamintim", retrasează colaborarea exemplară cu Angela Similea, incluzând o parte din cele peste 50 de melodii lansate împreună, mare parte din ele laureate la concursuri importante sau premiate de Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor, ale căror refrane au fost reluate în cor de sutele de participanți (gazdele au suplimentat numărul de scaune, anticipând afluența excepțională). Și cum ar putea uita cineva cântece care fac parte și azi din existența noastră, cum ar fi "Ce-ar fi să fiu", "Nu voi putea uita niciodată", "Viața este mai frumoasă" (și chiar că a fost, datorită acestor corifei ai muzicii ușoare românești!), "Flacăra nestinsei iubiri", "Cheamă iubirea, ad-o-napoi", "Nu voi plânge niciodată", "Cineva", "Lumina vieții", "Viața merge iubind înainte"? Compozitorul a întreprins numeroase turnee împreună cu Angela, în țară, dar și peste hotare, fiind astfel martor direct la primirea călduroasă făcută creațiilor sale. Antologică este participarea lor la celebrul festival de la Sopot, din Polonia, când partiturile trimise de TVR n-au mai ajuns, iar Țeicu a scris știmate toată noaptea, una din compozițiile sale, "Pastel", fiind atunci cântată de Angela Similea fără acompaniament orchestral, apelând

doar la un grup vocal. După ce câțiva ani de zile a ocolit aparițiile publice (singura fiind cea de anul trecut, la lansarea cărții "Titus Munteanu, un lord al micului ecran", dedicată unuia din mentorii săi), Angela a părut fericită să se reîntâlnească, în această ambianță "ca pe vremuri", cu câțiva dintre colegii săi, dar și cu admiratorii necondiționați. "Asaltul" acestora a fost atât de consistent, cu tone de flori, îmbrățișări, fotografii, încât doamna Liliana Menadi a prelungit mult programul magazinului după ora de închidere, pentru ca nici unul dintre fani să nu plece fără autograf. Iar la final, Venera și Paul Stîngă i-au înmănat Angelei Similea "Discul de aur" și un minunat tort personalizat și... bio din partea firmei Doux-Art.

Sub reflectoare zecilor de reprezentanți ai mass-media (un alt record al cuplului Țeicu-Similea), un tort similar, dar firește cu altă dedicație, a primit și Marius Țeicu, care și-a invitat rând pe rând pe scenă prietenii interpreți, pentru a da viață câtorva din cele 41 de titluri de pe cele două albume "Refrane de aur". Acestea au un caracter unitar, incluzând doar melodii pe versurile poetului Eugen Rotaru, plecat dintre noi la sfârșitul anului 2018. Scriitorul Eugen Rotaru a fost un textier prolific și extrem de înzestrat (deși la bază era... profesor de chimie!), între realizările sale numărându-se și un volum despre Gabriel Dorobanțu. Colaborarea dintre Marius Țeicu și Eugen Rotaru a fost una absolut exemplară, cu peste o sută de cântece elaborate împreună, multe din ele marcând decisiv istoria muzicii ușoare românești. Între acestea se numără câteva din titlurile amintite de pe cele două albume ale Angelei Similea, dar și alte uriașe șlagăre, cum ar fi "Nu te enerva", "Mă întreb ce să fac?", "Când iubești", "Voi cânta pentru mileniul III", "Mama, doar mama", "Ce va fi cu iubirea mea?", "Soarele apare iar", "Tu mi-ai adus fericirea", "Îți voi cânta"... Câțiva dintre invitații de onoare

Angela Similea, Paul Stîngă, Marius Țeicu

au adus la microfon, în uralele publicului, șlagărele "Dau viața mea pentru o iubire" (care după exact două decenii a cucerit din nou "Cerbul de aur" la Brașov, în toamna anului trecut!)-Monica Anghel, "Eu te voi iubi"-Adrian Daminescu, "Te condamn, iubite!"-Silvia Dumitrescu, "Te iubesc"-Paula Seling (a capella), "Eu te iubesc de când te știu"-Aurelian Temișan. Dar în sală s-au mai aflat și alți interpreți care au ținut să nu lipsească de la această sărbătoare a muzicii: Mirabela Dauer, Sergiu Cioiu (care cu această ocazie ne-a invitat la spectacolele sale muzicale de la București, la Teatrul Nottara și la cel de Comedie), Ileana

Șipoteanu, Adrian Romcescu, Aurel Moga, Alexandra Ungureanu. Aurelian Temișan a fost însoțit de soția sa, actrița Monica Davidescu, cât și de fițița care-i calcă hotărât pe urme, așa cum n-au lipsit de la eveniment compozitorul Jolt Kerestely, actrița și prezentatoarea Alexandra Velniciuc, Rodica Munteanu (văduva lui Titus Munteanu), regizoarea muzicală Alexandra Cepraga, poeta Rodica Elena Lupu, legendara realizatoare radio Lucia Popescu Moraru, violonistul Petrică Pană, Ioana Tufaru (fiica Andei Călugăreanu dorea să lanseze, tot la Eurostar, un disc al mamei sale, dar s-a lovit din păcate de obtuzitatea ultimului soț al artistei), cunoscutul meloman Doru Chiriacescu.

Venera și Paul Stîngă, Angela Similea

Emoționată, dar în același timp fericită, actrița Maria Rotaru, văduva lui Eugen Rotaru, a mulțumit cu lacrimi în ochi tuturor celor prezenți, anunțând editarea, în toamnă, a unei cărți închinată neuitatului textier.

Cu cele patru noi albume lansate cu acest prilej, casa de discuri Eurostar și-a consolidat poziția fruntașă în rândul caselor de producție autohtone, cel puțin pe tărâmul muzicii ușoare neavând de departe nici un rival.

Marius Țicu este de departe compozitorul nostru cu discografia cea mai bogată (numai la casa de discuri Eurostar a editat, cum spuneam, peste 20 de albume!), conștient fiind că muzica sa trebuie să circule, să fie cunoscută, mai ales în prezent, când difuzarea la Radio și TV este sub orice critică. Popularitatea uriașă a șlagărelor lansate de el împreună cu Angela Similea (au peste 40 de titluri împreună) este dublată și de faptul că multe dintre ele au fost recompensate cu distincții prestigioase. Și ce și-ar mai dori un creator decât să beneficieze în egală măsură de iubirea marelui public și de aprecierea specialiștilor?

Mă voi referi înainte de toate la acele cântece distinse cu premii importante, mai ales că fiecare din ele îmi trezește emoții suplimentare, amintindu-mi de serile când eu însumi anunțam la microfon laurii respectivi. În ordinea de pe disc, "Cheamă iubirea, ad-o-napoi" a primit Premiul Juriului la Festivalul "Melodii '87" de la București, în timp ce "Lumina vieții" a fost recompensată cu

atât de importantul premiu al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România pe anul 1979 – cea dintâi recunoaștere oficială majoră pentru creația lui Țicu. "Nu-mi lua iubirea" a cucerit premiul I la festivalul Melodii '86, în timp ce melodiei "Voi râde iar" i-a fost conferit Premiul Juriului la festivalul "Melodii '81" (inițiativă a unui om care a făcut imens pentru muzica ușoară românească, Ladislau Hegheduș). După trei ani, deci la "Melodii '84", piesa "Trăiesc" primea distincția supremă, Marele Premiu. Dar, cum am mai spus, premiile sunt importante, sună ca o confirmare a "lucrului bine făcut" (n-am găsit... altă rimă, vorba lui Mircea Diaconu din scheciul TV scris de Dan Mihăescu), dar diplomele se îngălbenesc, pe plachete se așterne praful (îmi închipui câte trofee are de îngrijit Rodica, soția compozitorului!), cupele încep la un moment dat să ruginească, însă ceva nu va dispărea niciodată: iubirea marelui public, de care Marius Țicu și cântecele încredințate de el Angelei Similea se bucură din plin. Cu puțin timp în urmă, Marius Țicu a primit Placheta de excelență din partea Alexandrei Dobre, directoarea generală a Centrului pentru Seniori al Municipiului București; ei bine, pe scena Teatrului Elisabeta, așa cum face de fiecare dată și la Gala laureaților, la Festivalul internațional "George Grigoriu" de la Brăila, unde este președinte al juriului, compozitorul (care altminteri, emotiv, nu apare niciodată la TV în emisiuni în direct!) a provocat publicul să cânte împreună cu el șlagăre mai vechi, drept care corul de sute de voci a fost absolut impresionant. Mai e ceva de comentat?

Pe CD-ul intitulat "Trăiesc" toate cele 14 cântece sunt șlagăre pe care Angela Similea ni le-a sădit în suflet cu vocea sa unică și fervoarea, pasiunea incomparabile. Între ele, alte duete cu compozitorul, din perioada turneelor de succes efectuate împreună, "Tu, iubirea mea" și "Nu uita", sau o melodie care te duce automat cu gândul la emisiunea TVR de uriașă audiență născută din mintea iscoditoare a lui Titus Munteanu, "O dată-n viață". Dar vreau să-l văd (mai bine zis să-l aud) pe cel care, chiar fără a poseda cine știe ce înzestrări muzicale, nu va porni a îngâna, sfios, alături de Angela, refrenele binecunoscute ale unor piese cum ar fi "Nu voi plânge niciodată", "Tubește-mă mereu", "Cineva", "Te-aș alege din nou". Eu o fac chiar acum, sigur că nu mă aude nimeni!

Octavian URSULESCU

Seniori de 5 Stele

Peste 20 de personalități din toate domeniile de activitate au fost laureate la Gala Seniorilor de 5 Stele, un

Actorii Vladimir Găitan, Ion Dichiseanu, Alexandru Lulescu și Costel Constantin, interpreții de muzică ușoară Corina Chiriac, Doina Spătaru, Marian Nistor - liderul formației SAVOY și Petre Geambașu, interpreții de muzică populară Gheorghe Turda, Ștefania Rareș, Aneta Stan, apoi Prof.Univ.Dr. Monica Pop, Managerul General al Spitalului Clinic de Urgențe Oftalmologice, Alexandra Ceperaga, regizor muzical (Televiziunea Română), Alexandru Mironov, Voicu Enăchescu, dirijorul Corului "Preludiu" al Centrului Național de Cultură "Tinerimea Română", Florentina Satmari (realizator de emisiuni TV de folclor), violonistul Petrică Pană, șef de orchestră, coregraful Dumitru Theodor Vasilescu, profesor și cercetător în domeniul folclorului și al dansului autentic românesc, Valentina Spânu, președinta Asociației "Credință și Demnitate" și Gheorghe Chioaru, președintele Federației „Omenia” a Caselor de Ajutor Reciproc a Pensionarilor din România au fost marii

Voicu Enăchescu, Miruna Ionescu, Alexandra Dobre

eveniment de excepție organizat de Primăria Capitalei prin Centrul pentru Seniori al Municipiului București, în parteneriat cu Asociația "Cultură, Educație, Tradiție și Spiritualitate". Găzduit de la Sala Savoy a Teatrului de Revistă "Constantin Tănase", evenimentul a reunit mari actori și artiști români, oameni de cultură, medici, realizatori de televiziune, coregrafi, oameni de știință și din mediul academic, alături de peste 400 de seniori bucureșteni care au simțit, au aplaudat și s-au bucurat la unison, reuniți pentru un scop nobil: acela de a-i omagia pe cei mai valoroși reprezentanți ai unor generații de elită, inclusiv cea a muzicii de toate genurile, care au marcat prin activitatea și cariera lor societatea românească și au făcut ca România autentică, valoroasă, să fie apreciată pretutindeni.

Corina Chiriac

Alexandra Ceperaga

sărbătoriți ai galei. "Mulțumesc foarte mult pentru recunoaștrerea meritelor artistice și a celor peste 50 de ani de activitate susținută pe tărâmul muzicii" – a spus Petre Geambașu. "(...) este un moment foarte fericit al vieții mele, dar și al carierei care a început în 1960 și continuă, slavă Domnului și acum! Sunt un senior cu o activitate intensă, în putere, vocea îmi... merge și cred că mai aveți mult timp de-acum încolo să mă ascultați!"

Prezentată de actrița și cântăreața Miruna Ionescu, Gala Seniorilor de 5 Stele a fost deschisă cu un moment muzical susținut de violonistul Valentin Albeșteanu și de pianistul Valentin Cucu, urmat de recitalul baritonului Marius Nine, acompaniat de cei doi virtuozii. Interpretul este absolvent al secției canto a

A. Dobre, Marian și Dorina Paraschin Nistor (Savoy)

interpretat piese de muzică ușoară, populară și instrumentală: Maria Cătălina Georgescu, David Adrian Ștefan, Ingrid Maria Boengiu, Ana Stănculescu, Cristina Maria și Rareș Mihai Florescu (vioară). "Este un prim eveniment de acest gen, pornit din dorința doamnei Primar General de a cinsti personalități care și-au creat din profesia lor o religie, devenind adevărate modele ale societății civile românești" – a spus Alexandra Dobre, Director General CSMB, cea care a înmănat și distincțiile premianților, "un eveniment care își propune ca în acest timp al valorilor răsturnate să aducă în lumină destinele cu har ale unor oameni care au contribuit la definirea neamului românesc, integrându-l într-un orizont nemărginit de timp și spațiu". Actorul Naționalului bucureștean, Costel Constantin a mărturisit, emoționat: "Am sosit în București în 1969, exact acum 50 de ani, adus de la Iași de Radu Beligan, director pe atunci la TNB, odată cu Ovidiu

Petre Geambașu

Universității Naționale de Muzică București, la clasa maestrului Nicolae Constantinescu, membru al corul de cameră "Preludiu" al maestrului Voicu Enăchescu, este colaborator al Corului Academic Radio și corului Filarmonicii "George Enescu".

"Mi-am pus tot sufletul în această meserie și sunt foarte onorată pentru premiul oferit, mai ales că, deși sunt pensionară, continui să lucrez, să fiu solicitată, fie ca regizor muzical, fie în juriile marilor festivaluri de muzică, naționale și internaționale!" – a menționat Alexandra Cepraga, regizor muzical. Alte momente artistice au fost oferite de copii talentați care au

Valentin Cucu, Valentin Albeșteanu, Miruna Ionescu

Iulian Moldovan și cu Florina Cercel, de la Timișoara. Deci am încă alt motiv să sărbătoresc, pe lângă zecile de roluri din teatru și film... Vă mulțumesc pentru această onoare și vreau să vă felicit și pentru înființarea micilor teatre bucureștene, cu săli superbe, unde pot evolua artiști, regizori, actori, scenografi din toate generațiile, cu texte bune, solide, minunate și ce este cel mai important, pentru faptul că sunt accesibile oricui!". De remarcat și faptul că Alexandra Dobre a premiat-o în aceeași seară pe Florina Cercel "actriță de frunte a teatrului și filmului românesc, pentru cariera de decenii închinată artei și marelui public", cu ocazia zilei sale de naștere, sărbătorită pe scena Teatrului Tineretului, la finalul spectacolului "Gaițele" de Al. Kirîțescu. (Foto: Ruslan Chetrosan)

Oana GEORGESCU

Rapsodii la Câmpulung-Muscel

Scriam cândva că nu întâmplător Festivalul internațional al romanței "Crizantema de aur" de la Târgoviște a atins, după 51 de ediții, un nivel atât de înalt, fiind într-un fel, cum spunea un titlu celebru, "marele fluviu care-și adună apele". Între "afluenții" importanți, cărora li se datorează menținerea interesului pentru romanță și descoperirea unor voci noi, la loc de cinste se situează festivalul "Rapsodii de toamnă" de la Câmpulung-Muscel, ajuns la ediția a 13-a și desfășurat în principal prin strădania unei interprete și textiere cu performanțe notabile atât la "Crizantema de aur", cât și la alte manifestări de gen (Zlatna, Chișinău, Bocșa, Baia-Mare, Timișoara). Am numit-o pe Mariana Claudia Filipescu, absolventă a Școlii populare de artă din Pitești și câștigătoare a Trofeului "Nae Leonard" în anul 2011; dânsa a fost directoare artistică a festivalului și membră în juriu, alături de prof. Constantin Ticuleanu (președinte), prof. Moise Mitulescu, prof. Raisa Bărnaz (Republica Moldova), Gheorghe Nicolescu. Comitetul de organizare a inclus Primăria municipiului Câmpulung-Muscel, Cercul Militar

Mariana Filipescu

Târgoviște. Mai mult, Nicoleta Vasile din Aninoasa, jud. Dâmbovița, avea să cucerească acolo chiar Trofeul "Crizantema de aur"! La "Rapsodii", ea a fost distinsă cu premiul I, cântând "Bătrânul tei" de Dan Mizrahy, versuri Mariana Ionescu. Recompensată cu premiul II (a cântat "Vioara", de Mia Braia), Alina Ureche din Republica Moldova va confirma și ea la "Crizantema de aur", cum spuneam, justetea aprecierii juriului muscelian. Premiul III a rămas, cum s-ar spune, acasă, fiind cucerit de localnica Nicoleta Solomon, cu "Dragă toamnă" de Vasile Veselovski, versuri Mihai Maximilian. Cercul Militar a acordat un premiu special Anei Ghinea din Târgoviște, iar juriul a înmănat mențiuni unor soliști cu bune prestații: Octavian Cosmin Dinuț (Băilești, inexplicabil omis de la premii la alte concursuri), Michael Cetean Fakner (Brad), Daiana Berbec (Târgoviște), Daniela Bărbuceanu (Pitești), Tamara Scifos (Republica Moldova). În acompaniamentul unei valoroase orchestre, "Doina Bascovului" din Pitești, dirijată de prof. dr. Cătălin Iancu, au fost oferite entuziastului public și trei recitaluri. În cel propriu, Claudia Mariana Filipescu a lansat creația dirijorului și compozitorului Moise Mitulescu, pe versurile Mariane Chirtoacă, "Romanță pentru Câmpulung", ce va deveni în viitor imnul festivalului. Celelalte două recitaluri au adus la rampă laureatele principale ale ediției 2017 și anume Gabriela Șecanu din Brașov (Trofeul), respectiv Doina Bordea Eremia din Timișoara (premiul I), într-un firesc record cu ediția anterioară. Festivalul a fost prezentat de Sergiu Cicu, directorul Casei de cultură a sindicatelor "C. D. Aricescu", și de Diana Bumbeneci, ziaristă la publicația "Evenimentul muscelian".

Iată așadar că în țară, adesea puțin sau deloc mediatizate, au loc asemenea manifestări muzicale de ținută, ce mențin vie flacăra interesului pentru genuri puțin popularizate, deși cu mare priză la public.

Lelia PRUNDU

Juriul

Câmpulung (condus de Luigi Toma, director general al festivalului), Casa Sindicatelor "C. D. Aricescu" (director Sergiu Cicu), Casa de cultură "Tudor Mușatescu" (director Liviu Cioacă). Ediția cu un număr, sperăm... norocos, a fost indiscutabil un succes, având în vedere participarea extrem de bogată, cu concurenți din zece localități ale țării, dar și de la Chișinău și Strășeni (Republica Moldova). Trofeul "Nae Leonard" a fost acordat lui Alexandru Demeter din Câmpeni, jud. Alba, remarcat și pe scena festivalului "Te-astept pe-același drum" de la Zlatna. De această dată a întrunit sufragiile juriului prin interpretarea melodiei "Romanța mea" de George Grigoriu, pe versuri de Mircea Block. Aminteam de rolul important jucat de aceste competiții mai mici, iar dovada o găsim chiar în palmaresul de la Câmpulung, unde pe pozițiile următoare s-au situat două valoroase concurente care, peste numai câteva săptămâni, aveau să strălucească și la

Organizatori și laureați

Șase formații

De Ziua Dorului, formația **VUNK** lansează "Mi-e dor de tine", o baladă puternică, primul single de pe viitorul album, care se va lansa în toamnă și este compus de Cornel Ilie. Cântecul este o colaborare cu Anastasia Sandu, iar videoclipul piesei realizat de Sandu Anton. De 25 de ani pe scena din România, VUNK a adus inovații în rock-ul românesc. Primul videoclip 3D, primul concert multimedia, primul afiș exclusiv din GIF-uri sau primul videoclip filmat live pe Facebook. Compozitoare și interpretă, Anastasia Sandu are melodii proprii, colaborări cu artiști precum Puya, Fly Project și piese compuse în studio de ea pentru Lora, Fly Project, Nicole Cherry, Vanotek, Nicoleta Nucă.

CUANTUNE lansează un nou single, de data aceasta în limba română, însoțit de un video pe măsură. "Patima" muzicii plină de "pasiune și extaz" pe fundalul sonor al unor "vibrante ecouri de bas" presărate de vocea catifelată și jazzy a Elisabetei, prinde contur în noul single CUANTUNE.

Alex & The Fat Penguins lansează *Somebody*. Videoclipul este regizat de Andu Miron, iar scenariul - Alex Coțofan. Actrițele Iulia Verdeș și Lorena Luchian dau viață celor două personaje, formația îmbogățindu-și componența cu un nou membru, chitaristul Mircea Steriu. Alex & The Fat Penguins este o formație de rock alternativ cunoscută pentru mesaje sociale pe care le promovează prin muzică, iar prin "Urlă Pământul" au tras un semnal de alarmă asupra pericolelor la care supunem mediul înconjurător. Componența: Alex Coțofan (voce și chitară), Mihai Ungureanu (bass, backing vocals), Daniel Rizea (chitară), Mircea Steriu (chitară) și Ionuț Tebeica (tobe).

Populara formație din Republica Moldova - **Alternosfera** - a lansat un album la Arenele Romane din București. Acesta este cel de-al VI-lea material discografic și este prilejuit de aniversarea a 20 de ani de la înființarea

trupeii. Videoclipul primului single de pe viitorul album, "Lucis", a fost deja publicat, piesa fiind un "remake alternosferic" al Luceafărului eminescian.

Formația **Fried Friend** a lansat cel de-al patrulea single, intitulat "Fried Friend", abordând în linii mari stilul electronic-rock. Elementele de drum and bass, progressive și post-rock pot fi de asemenea regăsite. Componența Fried Friend: Endy Glikman - voce, Andrei Cornea - samples, programming, producător audio, Andrei Neamțu - chitară,

Fried Friend

producător audio, Dragoș Pitaru - bass, Cătălin Cioargă - tobe, Matei Mihai - visuals

Una din formațiile emblematice ale rock-ului timișorean, **Univers**, revine pe scenă cu un concert unic la Reflektor Venue, în cadrul căruia membrii trupei au interpretat albumul „Zgomotele orașului”, un disc care din cauza cenzurii comuniste nu a văzut lumina zilei. Nu au mai cântat de vreo 40 de ani deloc și n-au modificat nimic la textele pieselor făcute pe vremea aceea de Ștefan Dandu, cenzurate de autoritățile comuniste. Piesele albumului „Zgomotele Orașului” au fost cântate o singură dată de formația Univers, în luna mai a anului 1978, la Casa Studenților, chiar dacă autoritățile de atunci nu au aprobat textul și nici titlul materialului. În vara acestui an, muzicienii au reînregistrat melodiile originale și au scos albumul

Univers

„Zgomotele Orașului”. Muzicienii au o vârstă și nu se gândesc să mai cânte și pe viitor.

Florin-Silviu URSULESCU

O carieră exemplară

Când, în anul 2014, Vasile Menzel primea din mâna Președintelui României Ordinul Național "Serviciu credincios" în grad de Cavaler, "în semn de apreciere a întregii sale activități, pentru performanțele în domeniul muzicii, teatrului și filmului, pentru dăruirea cu care a promovat valorile culturale românești", toți cei prezenți au realizat că se aflau în fața unei figuri aproape legendare, despre care din păcate nu se scrie și nu se vorbește suficient, pe măsura realizărilor sale, de o complexitate rar întâlnită. Pentru că, titra un cotidian central, "Duetul vocal și dansatorii de step "Frații Mentzel" este cel mai longeviv din România". De origine germană (deși nu cunoaște limba!), Vasile "Pasy" Mențel (Menzel, Mentzel) împlinește în 2019 80 de ani, deși fizicul și vioiciunea nu-i arată, așa cum a demonstrat de altfel prestația sa superlativă, în Anul Centenarului, în montarea-record cu "Vlaicu Vodă". Încă din 1970 a condus, timp de un deceniu, diverse orchestre proprii, cu care a făcut numeroase înregistrări la radio, televiziune, cinematografie, precum și concerte de succes. Aminteam de step, dar acesta nu este unicul său talent într-ale dansului, fiindcă a semnat coregrafia la numeroase spectacole, între care "Urmașul lui Don Quijote", "De la Stan și Bran la Muppets" (piese proprii), "Păpușa cu piciorul rupt", "Pufușor și Mustăcioară", "Fața-n față cu o hoată". Din 1955 a semnat numeroase texte, inclusiv la cântece de muzică ușoară, dar mai ales s-a ilustrat în

battle with ignorance", "Menuhin și maestrul suprem", "Prințul operetei", "Muzica, de la Biserica Albă la Athénée-Palace", "Kabaret", "Muzica și celelalte arte", "Charlie Parker și jazz-ul Bop", "Muzica e-un passe partout", "Iosif Ivanovici, un Johann Strauss român", "Jazz-ul de la cabaretul Minton's Playhouse", "Muzica din cafenele", "Cheia buclucașă a lui Mozart", "Enescu-un festival, o simfonie", "În lumea lui Ludwig", "Nietschenianul Wagner", "Muzica cu M (mare)", "De la jazz la sârbe și hore", publicând și câteva volume cu subiect muzical, alături de alte zeci de cărți (scenarii de

teatru, dramaturgie, poezie, interviuri). Să nu uităm că Vasile Menzel a terminat Facultatea de Teatru, la IATC, unde și-a susținut cu brio, în 2004, Doctoratul, absolvit Magna cum laudae, fiind de altfel membru fondator al câtorva instituții teatrale importante, unde între altele și-a pus în valoare înzestrările muzicale, cu compoziții, orchestrații, dirijat, interpretări.

Se înțelege, melomanii mai în vârstă nu pot uita fantasticul duet al Fraților Menzel, cu atâtea apariții de mare succes. Dintre cei doi, Eugen, inginer, este mult mai puțin cunoscut, separat, marelui public, comparativ cu Vasile, ale cărui realizări apar, între altele, pe 3 DVD-uri. După aparițiile pe disc ale perioadei romantice, alături de vedete feminine cum ar fi Lavinia Slăveanu, Roxana Matei sau Pompilia Stoian, Pasy Menzel și-a continuat în forță activitatea discografică, pe casete sau CD-uri, de fiecare dată cu muzică originală. După albumele "Frații Mentzel" (casa Electrecord, în limba germană), "Iulie", "Rock and roll", "Toi, toi l'homme", "Toată tinerețea mea", el a lansat, începând cu anul 2010, patru albume de succes la casa de discuri Eurostar: "Un buchet de fericire", "How do you do?", "De ziua ta", "Iubesc femeia". Înregistrările au fost făcute în studiourile Midi Sound (Jolt Kerestely), Mircea Drăgan, Vasile Menzel. De numele lui se leagă numeroase titluri care au circulat mult în epocă și care n-ar fi rău dacă ar mai fi difuzate, măcar la Radio România: "O stea", "Poveste de dragoste", "Statuile", "Sunt un vagabond", "Dar de primăvară", "Cercuri", "Taina iubirii", "Nu știu ce-mi faci", "În fața dragostei

UN BUCHEȚ DE FERICIRE
Muzica, versurile și interpretarea: **Vasile Menzel**
Înregistrările au fost făcute în studiourile: JOLT KERESTELY, MIRCEA DRĂGAN și VASILE MENZEL

1. Un buchet de fericire	2:33
2. Adorație	4:02
3. O sărutare dacă-mi dai	2:29
4. O stea	4:34
5. Te zăresc mereu	3:20
6. Toi, toi, l'home (tu, tu, omule)	3:08
7. De ziua ta	2:45
8. Toată tinerețea mea	2:43
9. Sunt un vagabond	4:57
10. În fața dragostei mă-nclin	3:53
11. Rock and roll	2:43
12. Mărțișoare, mărțișoare	2:20
13. Vai de băiatu'	4:26

Cântecele de la numerele 11 și 13 sunt cântate de **Frații MENTZEL**
Grafică: Mihai-Cristian Rampelt
Producător: Paul Stînga

COMPACT DISC DIGITAL AUDIO E 554 P&C 2009

6 421786 045544

Str: G-ral. BERTHELOT nr. 88
Tel: 021-3164529 & 021-3164530
RDS 031-4057814
E-mail: eurostar_ltd@yahoo.com
www.dceurostar.ro

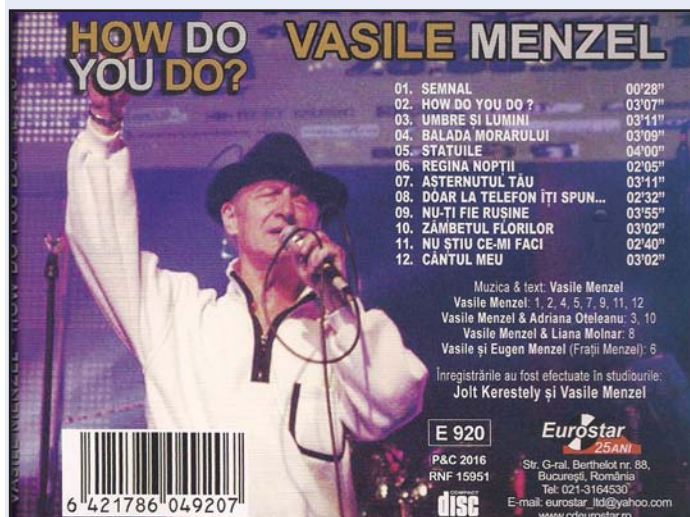
Te toate drepturile producătorului și ale autorilor sunt rezervate. Utilizarea neautorizată ale acestei înregistrări prin copiere, închiriere, împrumut, reprezentare publică sau transmitere radio și TV sunt strict interzise și se pedesc conform legii.
TIPAR: SC. TIPOGRAFIA FILARET SA. CUI RO 1454716

postura de apreciat critic muzical, publicând eseuri și articole în reviste din câteva țări (SUA, Canada, Australia), subiectele abordate trădând nu o dată un cercetător pasionat, investigând zone ale muzicii mai puțin cunoscute marelui public. Între titlurile care ne-au reținut atenția am cita "Maestri: Ravel, Stravinsky și Milhaud au cochetat cu jazz-ul", "Romanian musical, a

mă-nchin", "Balada morarului", "Adorație", "Doar la telefon îți spun", "Parfumul iubirii", "Umbre și lumini", "Cântul meu", "Rochia de bal", "Limba de clopot", "Mărțișoare, mărțișoare", "Vai de băiatu'", "Te zăresc mereu", "Tu, tu, omule", "O sărutare dacă-mi dai", "Regina nopții", "Te zăresc mereu"... Chiar că este mare păcat și nu ne referim aici doar la piesele de muzică

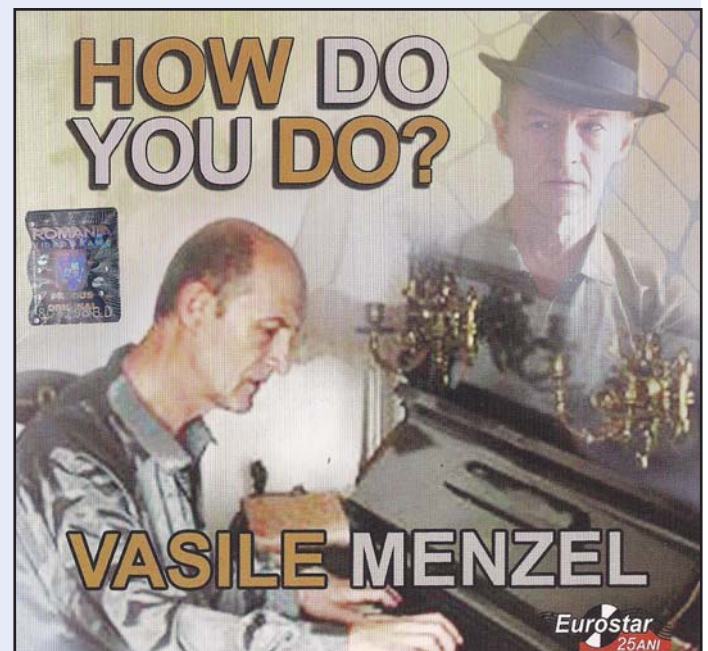

ușoară, firește cele mai cunoscute, pentru că Vasile Menzel a semnat și muzică de film sau de teatru. A fost actor, solist vocal și a evoluat cu duetul Fraților Menzel în câteva spectacole de neuitat ale Teatrului de revistă "Constantin Tănase", cum ar fi "Do, re, mi, fa, etcetera" sau "Revista 58". Pe tărâmul filmului muzical de televiziune a apărut, între altele, în producțiile marilor

maestri ai genului, Valeriu Lazarov ("Game", mențiune specială la festivalul de la Monte Carlo) și Titus Munteanu ("Examen", premiu la festivalul "Anonimul"). A dirijat, între altele, Orchestra de estradă Radio, Orchestra de estradă a Institutului Politehnic din București (de necrezut că pe vremuri exista așa ceva!), Fanfara din Râmnicu-Vâlcea, orchestra de estradă din Popești-Leordeni și, se înțelege, propria orchestră.

Avem în față câteva zeci de pagini din care am încercat să concentrăm măcar o parte semnificativă din sutele de aprecieri consemnând în mass media performanțele sale artistice, ce ar putea fi puse sub titlul unuia din aceste articole "Vasile Menzel, cel mai complex artist român"! Într-una din emisiunile sale radiofonice, Doru Popovici îl caracteriza astfel: "Vasile Menzel este un liric fermecător, cu o muzicalitate rafinată. Ca muzician, i-am apreciat meditația despre Mozart. Muzicalitatea sa se conturează tainic, ca un imn creat de Bernard de Ventadour. Arta sa "este respirația Domnului iertător de păcate. E puterea iubirii dătătoare de viață și moarte". Criticul muzical Cătălin Pavel consemna în revista "Muzica": "Este pasăre, este avion? Nu, este super Vasile Menzel, artistul în dreptul căruia poți trece fără rezerve eticheta "una din cele mai tari prezențe scenice din România". Cântăreț, compozitor, scriitor, dansator de step, actor, regizor sau mai bine zis "one man show", maestrul Menzel a făcut senzație într-un club, având o mobilitate ieșită din comun, un optimism contagios și, nu

în ultimul rând, un șarm aparte". Tot în revista "Muzica" a elogiat și Oana Victoria Anghel prestația de la clubul respectiv: "Maestrul stepului din anii '60, Vasile "Pasy" Menzel, a cântat în deschiderea concertului de la Wings Club și ne-a uimit pe toți cu energia sa. Ei bine, omul acesta, cu trecutul său amețitor, care a cântat, a dansat, a "sărit" pe melodiile sale, ba chiar a flirtat cu publicul, ne-a demonstrat că la orice vârstă poți fi dinamic și să te bucuri de fiecare moment". Iar colegul de breaslă Nicu Alifantis, la rândul-i autor de muzică de teatru, este și mai elogios: "Te felicit din toată inima pentru tot ceea ce faci. Ești extraordinar și vreau să-ți spun: ca tine aș vrea să fiu! Nu glumesc, sunt de-a dreptul impresionat de energia și vitalitatea ta. Să-ți dea Dumnezeu sănătate și putere!". Nu e păcat, parcurgând cele de mai sus, să nu ne străduim să punem în valoare pe acest autentic campion? Și nu este singurul caz, dintr-o listă în care mai găsim atâtea și atâtea nume trecute pe nedrept în umbră în aceasta lume grăbită și superficială...

Octavian URSULESCU

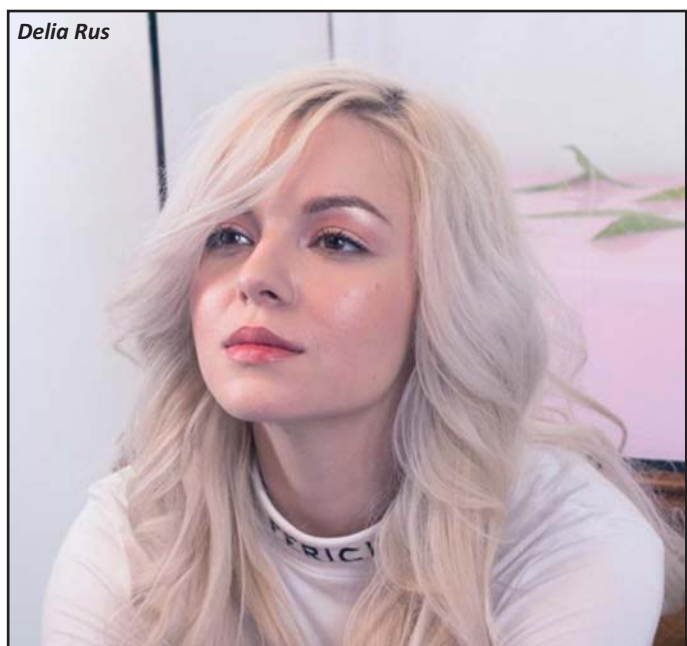
Afirmări / Confirmări

În anul în care artistul ar fi împlinit 80 de ani, **Jean Gavril** și **Feli** îi aduc un omagiu lui Dan Spătaru și îi dedică soției artistului o nouă versiune a piesei "Îți pare rău (și-mi ceri împăcarea)". Jean și Feli și-au dorit ca prima care ascultă versiunea interpretată de ei să fie Sida Spătaru, soția lui, femeia din spatele solistului și așa au ajuns

cu piesa la doamna Spătaru, căreia îi și dedică interpretarea. Este o versiune sensibilă, spre deosebire de versiunea mai veche a rapperului Spike, cu text "adițional". Din păcate, în prezentare se folosește sintagma "cântecul lui Dan Spătaru", în loc de "cântec interpretat de Dan Spătaru". Așa că suntem nevoiți să spunem tinerilor ziariști că este cântecul LUI Alexandru "Șoni" Imre, compozitor, orchestrator și dirijor de renume al orchestrei Electrecord, instrumentist de marcă în jazzul tradițional și în stilul swing.

Spre "clasice" și-a îndreptat atenția și **Delia Rus**, care înregistrează „De-ai fi tu salcie la mal”, compusă de Horia

Moculescu și lansată în 1973 de Mihaela Mihai. Ni se spune că ea aduce o nouă semnificație versurilor scrise de Mihai Maximilian, reorchestrând (?) unul dintre cele mai mari șlagăre din istoria muzicii românești ("am cântat-o așa cum am simțit-o eu"), dar maniera vocală forțată ("modernă?") nu este un atut al noii versiuni, iar specificația finală ne-a uluit: Muzica - Delia Rus, Solo, Kovia (N.A: de fapt este vorba de un negativ minimalist pe computer), Editor: Roton Music Publishing. 16 cu „Dacă pleci”, lansările solistei au adunat peste 40 de milioane de vizualizări pe YouTube. Cel mai recent single - Iartă-mă - a "închis" povestea de iubire începută în "Fericire/ Chip de chin" și continuată cu "Alandala".

După plecarea a milioane de români în străinătate, apare acum o nouă noțiune: "proiect internațional". **Oana**, născută și crescută în România, dar devenită cunoscută în Ecuador, revine cu un nou single - „Sisas”, o colaborare cu Reykon. În timpul unei excursii în Ecuador, a captat atenția unei televiziuni naționale și a apărut în emisiuni TV precum „Combate” și „Atrevidos”. Oana s-a întors în Spania pentru a-și urma adevărata chemare: muzica și l-a contactat pe Costi, imprimând astfel single-ul „Duro” (locul 2 în topul iTunes Ecuador). Succesul a fost remarcat și de Reykon, care a vrut să colaboreze cu Oana la noua versiune a piesei

„Duro”, intitulată „Sisas”. „El Lider”, albumul său de debut lansat în 2018, a ocupat prima poziție în topul US Latin Album Chart. Tot un astfel de "proiect" este și Alex Toma, care lansează "Amor Amor". Deși s-a născut în România, Alex Toma și-a petrecut mare parte a vieții la Roma, unde a fost concurent la X-Factor Italia. Pasiunea pentru muzică și-a descoperit-o de mic, influența sa principală fiind Michael Jackson. Tot atunci a descoperit pianul, instrument pe care l-a studiat ani la rând și de care se declară în continuare fascinat.

Cu sute de mii de persoane care-i urmăresc fiecare mișcare, atât online cât și offline, **BiBi** este una dintre cele mai interesante personaje din noua generație. Tânăra revine cu un nou single - „Unde ai fost până acum” - compus de ea alături de echipa DeMoga Music. La doar 16 ani, BiBi reușește să îmbine școala, pasiunea pentru muzică și vloggingul cu un mare succes. După single-ul „Ciocolata”,

a fost aleasă de Disney pentru a da voce unuia dintre personajele principale din serialul Disney „Star Darling”, fiind mai apoi parte din Festigal, una dintre cele mai complexe producții realizate în România. Au urmat piese precum „Coji de portocale”, „Dansez cu inima ta”, „Road To Monaco”, „Un pic, un pic”, care au adunat zeci de milioane de vizualizări. BiBi își menține relația specială cu fanii prin intermediul vlogului, canalul de YouTube al artistei depășind 450 000 de abonați.

Demn de notat este și parcursul **Ralucai Leoca**. Cu un CV notabil, cu zeci de activități muzicale, cursuri de muzică și experiență ca Vocal Coach în cadrul școlii Crina

Raluca Leoca

Mardare Music Experience, băileanca lansează single-ul și videoclipul „Rolul secundar”, compus de Synthetic Music, videoclipul fiind regizat de Alma Andreescu. Legăturile Ralucai cu industria muzicală sunt multiple, începând de

la studiile din domeniu, până la participări alături de artiști ca Delia, Sore, Tudor Turcu în cadrul unor concerte ca backing vocal sau cu texte scrise pentru melodii. A participat la concursul „Ti amo” Onești și a început să studieze pianul de la vârsta de 6 ani.

Termenii de altădată cum ar fi „cel mai popular” sau „cel mai cunoscut” a fost înlocuit de termenul „cel mai vizualizat”. De pildă, „cel mai vizualizat” grup românesc - **Fly Project** - lansează „Mexico”. Hiturile lor au peste 1

miliard de vizualizări online. „Mexico” este prima lansare a grupului de la hit-ul „Get Wet”, care a adunat zeci de milioane de vizualizări pe Youtube și peste 1 milion de stream-uri pe Spotify, dar și o continuare a hiturilor internaționale „Musica” și „Toca Toca”, cu un mix de engleză și spaniolă, cu care Fly Project a cucerit topurile și cluburile din întreaga lume. Fly Project este într-un turneu internațional care se numește #WeMakeTheWorldDance.

Gabi MATEI

Cornel Constantiniu: „N-ai văzut o fată?”

Albumul de față este unul din cele două pe care casa de discuri Eurostar i le-a consacrat îndrăgितului interpret, readus astfel, meritat, în atenția melomanilor. Cornel Constantiniu s-a lansat în 1970, când a cucerit concursul TV „Steaua fără nume”, în anul următor fiind distins cu premiul I la Mamaia. Actor profesionist, el a tâlmăcit ideal song-urile poetice ale lui Alexandru Mandy, piesa titulară fiind de altfel emblematică pentru cariera sa prodigioasă. Colecția aceasta de 16 cântece ilustrează perfect fervoarea și căldura interpretărilor protagonistului. Înafara compozițiilor lui Mandy, 2 la număr, figurează pe disc Ionel Tudor cu 3 (între care șlagărul „Nu îți spun ”te iubesc”), Temistocle Popa (2), Vasile V. Vasilache (cu un alt hit, „Lasă lumea să vorbească”), Valențiu Grigorescu (2, între care cunoscuta „Noapte de catifea”), Marcel Dragomir, Ion Cristinoiu, Cătălin Crișan. Un loc aparte, nu numai prin cele 3 compoziții, îl ocupă Sabin Păutza, prieten fidel încă din perioada studenției ieșene. Cântecele „Brad bătrân”, pe versurile lui Nicolae Iorga, a triumfat la popularul concurs TV „Șlagăre în devenire” în anii '80.

Ioana Sandu: „Cum se alintă o femeie...”

Deși este ea însăși o textieră valoroasă (să nu uităm că în viața de zi cu zi este profesoară de limba română), cunoscuta interpretă Ioana Sandu își pune cu generozitate talentul în slujba altei poete, Gabriela Drăghici, pe această remarcabilă apariție a casei de discuri Eurostar. Este o colaborare foarte interesantă între două sensibilități feminine de excepție, pentru că Gabriela Drăghici a cunoscut durerea, singurătatea și dorul de casă și de cei dragi, fiind stabilită peste hotare. Așa s-au născut poezii tulburătoare cum ar fi „L-am rugat pe Dumnezeu”, „Unde-i fericirea mea?”, „Cum aş putea?”, „Să fii străin”, „Să plângă”, „Oare de ce?”, „Viață, viață”, tâlmăcite vibrant de Ioana Sandu. Este un album cu trei protagoniști, de fapt: interpreta, autoarea versurilor și autorul muzicii la toate cele 13 piese, valorosul compozitor Francisc Reiter, care semnează în egală măsură orchestrațiile și mixajul. (O. G.)

Colega mea din rândul patru

Cu Anca am fost coleg la Liceul "Dimitrie Cantemir", care de curând a aniversat 150 de ani de la înființare. Școala era la jumătatea distanței între casele noastre, ea locuind pe atunci pe Calea Moșilor, până a se construi blocurile de azi. Culmea e că peste ani, după divorț, avea să revină cu fiica ei Ioana într-un asemenea bloc, pe aceeași arteră, la intersecția cu str. Mihai Eminescu... Unii se vor fi mirat, poate, că am scris Anca, dar acesta era prenumele ei real, cel care a transformat-o în Anda, pentru a evita cacofonia, fiind, după câte am înțeles, actorul Mircea Crișan, la un spectacol televizat prezentat de el. Anca era mai mare decât mine, fiind, ca vârstă, între mine și fratele meu Florin-Silviu. Dacă noi eram glorii la diverse Olimpiade școlare și ale echipei de baschet antrenate de prof. Enric Klosowski, ea era vedeta trupei de teatru a liceului, patronată de actualul teatru Nottara. Pentru că nu muzica, e bine de subliniat acest lucru, a fost marea ei pasiune dintotdeauna, ci teatrul. Deși talentul ei era uriaș (cine poate uita faimoasele scenete jucate la TVR alături de Toma Caragiu, de pildă?), ciudatele comisii de admitere de la IATC o tot respingeau, dar ea s-a ambiționat, nu s-a lăsat și a intrat la facultatea de profil după numeroase tentative, când era deja un nume în lumea artistică: nu că ar mai fi avut nevoie, dar a ținut să aibă "patalamaua", cum spunea, diploma de actriță cu studii...

Invitat de colega mea, am văzut-o pentru prima oară în postură de cântăreață la un concert al celebrei, în epocă, formații Sincron, conduse de Cornel Fugaru. Din microrecitalul ei, n-am să uit niciodată, m-a impresionat "Tombe la neige", celebrul șlagăr al lui Salvatore Adamo, atât interpretarea, cât și accentul (eu însumi datorez mult profesorilor noștri de franceză de la "Cantemir") fiind impecabile. A devenit rapid o vedetă a muzicii ușoare românești, reprezentând țara noastră la festivalurile internaționale "Cerbul de aur" de la Brașov (mențione în 1969) sau la cel de la Knokke-Zoute (Belgia), într-o echipă din care mai făceau parte Marina Voica și Dida Drăgan. A fost căsătorită cu actorul Dan Tufaru, la rândul lui foarte muzical, vedetă în show-uri TV de divertisment, rodul iubirii lor fiind Ioana Tufaru, cea care îi păstrează mamei sale o duioasă amintire, fiind de altfel cea care a propus casei de discuri Eurostar editarea unui album "remember" - un "Best of" care să reunească mari succese ale unei cariere

excepționale. Că Anda n-a fost uitată ne-a dovedit-o acum câțiva ani un spectacol închinat ei de artiști tineri, pe scena Teatrului de revistă "Constantin Tănase"...

Aceste două acolade biografice și-au propus să-i ajute și pe melomanii din generațiile recente să cunoască personalitatea acestei artiste înscrise cu majuscule în "cartea de aur" a muzicii noastre ușoare. Să luăm, de pildă, "O portocală" (sunt sigur că atunci când regretatul meu coleg de emisiuni radiofonice Ovidiu Dumitru a scris versurile fructul cu pricina se găsea încă în magazine, altminteri piesa n-avea nici o șansă să fie difuzată!), creația lui Marius Țeicu din 1973. Compozitorul îmi povestea că în acel an se afla într-un turneu cu Anda, intrarea lui în scenă fiind întârziată de faptul că publicul cerea numeroase bis-uri cu acest cântec! Țeicu însuși a introdus refrenul în colajele sale cu hit-uri, fiind nevoit să-l interpreteze "live" pretutindeni, de pildă la finalul festivalului internațional "George Grigoriu" de la Brăila,

unde este președinte de juriu, sau la Gala unde a primit Placheta de Excelență din partea Centrului pentru Seniori al Municipiului București. Tot Țeicu este autorul altei melodii cunoscute, din 1987 de această dată, "Strop de viață". De-a lungul timpului, pe micul ecran s-au afirmat o serie de prezentatori la emisiunile pentru copii, unii dintre ei fiind parcă făcuți pentru asta: Daniela Anencov, Iurie Darie, Anca Țurcașiu, Eugen Cristea, Mihai Constantinescu, nemaivorbind de Anda Călugăreanu sau Ioan Luchian Mihalea. Așa încât nimic mai firesc ca Anda să fie "cap de listă" în distribuția unui film care și astăzi poate fi difuzat, pentru că nu are nici un rid,

îndeosebi în plan muzical. Muzica aparține marelui compozitor Eugen Doga și a fost înregistrată în 1980, premiera având loc un an mai târziu, iar la lansarea albumului "Mari succese" al maestrului Doga de către casa Eurostar, la magazinul Muzica, Medeea Marinescu ("Mirabela") și Mihai Constantinescu ("Scăpăric") ne-au reamintit tema muzicală a filmului, reluată în cor de toți cei prezenți, după aproape patru decenii! Pelicula a făcut într-adevăr epocă, dar nu numai din punct de vedere artistic. Chiar dacă regizor a fost Ion Popescu Gopo, varianta sovietică a avut-o drept regizoare pe Natalia Bodiul. Datorită ei, aceasta fiind fiica lui Ivan Bodiul, primul-secretar de partid din Moldova, Eugen Doga și autorul versurilor, poetul Grigore Vieru, au putut trece Prutul! Operator a fost Alecu Popescu, fratele lui Gopo, iar de sunet s-a ocupat Dan Ionescu. "Maria" era Gilda Manolescu, decedată de mică, "Zâna pădurilor" era

Ingrid Celia, în banda sonoră mai cîntînd Dem Rădulescu, Alexandrina Halic, Jorj Voicu, Rodion Hodovanski, grupul feminin 5T (excelent în cântecul "Metamorfoze"), toți sub bagheta lui Cornel Popescu, cu orchestra Radio,

înregistrările efectuându-se în studioul muzical de la TVR. Anda Călugăreanu a întruchipat un personaj neuitat, "Oachi", pe disc fiind două secvențe ce au încântat copilăria multora. Din păcate și de neînțeles, deși a fost un succes uriaș, Eugen Doga n-a mai fost solicitat pentru alte colaborări în România, așa încât după aceea a făcut faimoase studiourile de film de la Chișinău și de la Moscova, cu "Șatra", "Gingașa și tandra mea fiară", "Anna Pavlova", "Lăutarii"...

Nu pot uita, firește, marile șlagăre ale Andei: "Seara" de Radu Șerban (piesă apropiată de maniera folk căreia i s-a dedicat un timp, părăsind muzica ușoară), "În rândul patru" de Temistocle Popa (cântată cu mare succes și de Dan Spătaru), "N-am noroc" de Ion Cristinoiu (ce a beneficiat în anii din urmă de o reușită reactualizare din partea lui Cornel Ilie și a formației Vunk), "Nu mai imita" de Radu Șerban, "Nu te supăra" de Paul Ghentzer (compozitorul și șeful de orchestră s-a repatriat și s-a stabilit la Breaza). Acestea se cuvine a le adăuga trei titluri internaționale atât de legate de interpretarea sa încât mulți cred că ea le-a și lansat: "O, mamă, tu", "Te-aș ruga", "Eu sunt Albă-Ca-Zăpada". Avem de-a face cu o mică istorie a genului, cu lucrări ale unor compozitori de valoare, aproape uitați azi: Adalbert Winkler (ocazie de a ne reîntâlni cu vocea admirabilă a lui Aurelian Andreescu), Gelu Solomonescu, Paul Ghentzer, Edmond Deda. În perioada când repudiase total muzica ușoară, dedicându-se activității în "Cenaclul Flacăra", a și compus câteva cântece folk, aplecarea ei către genul poetic fiind ilustrată de piesa "Orgoliu" de Nicu Alifantis, pe versurile poetei Nina Cassian. Ca să nu mai vorbesc de faptul că înzestrările sale artistice complexe i-au permis să abordeze convingător și cu lejeritate inclusiv piese folclorice.

Călătorule meloman, abate-ți pașii prin zona străzii Clucerului, nu departe de Piața 1 Mai, și vei descoperi acolo Intrarea Anda Călugăreanu, solista fiind între foarte puținii artiști onorați de municipalitate. Dacă n-ai o floare la îndemână, trimite măcar un gând pios...

Octavian URSULESCU

George Enescu: „Strigoi”

Casa de discuri Capriccio din Austria a realizat această înregistrare în premieră a oratoriului în 3 părți din 1916 al lui George Enescu, pe libretul lui Mihai Eminescu. Orchestra simfonică a radiodifuziunii din Berlin este dirijată de Gabriel Bebeșea, soliști fiind soprana Rodica Vica, tenorul Tiberius Simu, baritonul Bogdan Baciu și basul Alin Anca. Pe coperta de mare eleganță (de fapt o casetă incluzând și un booklet de 48 de pagini în română, engleză și germană, cu fotografii, versurile, prezentarea protagoniștilor) apar numele compozitorilor Cornel Țăranu (reconstrucție) și Sabin Păutza (orchestrație). În interiorul booklet-ului de care aminteam, Cornel Țăranu și Gabriel Bebeșea prezintă pe larg melomanilor biografia lui Enescu, precum și cele două lucrări, cea de-a doua fiind Fantezia Pastorală pentru orchestră mică din 1899.

Nicolas Simion: „Romanian Ethno-Jazz”

Un album (Esteban Prodcum, 2019 – 7Dreams Records) absolut excepțional al reputatului saxofonist Nicolas Simion, care semnează în egală măsură muzica (înafară de celebra "Hora staccato" a lui Grigoraș Dinicu), aranjamentele și producția discului, a cărui masterizare s-a făcut la Köln, în Germania. Avem de-a face cu lucrări inspirate de teme celebre, cum ar fi "Sanie cu zurgălăi" (Richard Stein), "Călușarii", "Am un leu și vreau să-l beau", "Perinița", "Sârba-n căruță", "Asta-i seara lui Crăciun", "Bordeiaș, bordei, bordei", "Ciocîrlia", geamparale, dansuri din Banat sau un colind din Hunedoara. Este de fapt o selecție din CD-uri de top ale muzicianului, care are alături nume de marcă din jazz-ul autohton și internațional. În egală măsură, în booklet-ul cuprinzător și elegant, protagonistul semnează o adevărată dizertație despre jazz-ul românesc, făcând o reverență în fața colegilor de ieri și de azi.

Festivalul Național de Romanețe
Crizantema de aur
-Ediția a 52-a, Târgoviște, România-

COMUNICAT DE PRESĂ

Vă facem cunoscut că în perioada 17-19 octombrie 2019 se va desfășura în municipiul Târgoviște cea de-a 52-a ediție a Festivalului Național de Interpretare și Creație a Româneții Românești „Crizantema de Aur”, sub patronajul Comisiei Naționale a României pentru UNESCO. Festivalul este organizat de Consiliul Local Târgoviște, Primăria Municipiului Târgoviște, Consiliul Județean Dâmbovița, Centrul Județean de Cultură Dâmbovița și Teatrul „Tony Bulandra” Târgoviște, în colaborare cu Ministerul Culturii și Identității Naționale, cu Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România și cu Uniunea Muzicienilor din Moldova și în parteneriat cu Radio România și cu Televiziunea Română - *posturile regionale Iași, Cluj, Craiova, Timișoara, Târgu-Mureș și Moldova.*

Ediția din acest an este dedicată celebrării prin Romaneța a Patrimoniului muzical și poetic național și Anului omagial al satului românesc.

În acest context, precum și din dorința de a aduce la cunoștință cât mai multor interpreți și compozitori de romanețe fenomenul muzical național de la Târgoviște, organizăm preselecții regionale în România pentru Concursul de Interpretare al Festivalului Național „Crizantema de Aur” în: Cluj – 30 mai 2019, ora 10.00, la Sala Radio România Cluj; Iași – 31 mai 2019, ora 11.00, la Casa de Cultură a Studenților din Iași; București – 14 iunie 2019, ora 11.00, la sediul Radio România din București, studioul T3; Constanța – 15 iunie 2019, ora 14.00, la Teatrul de Operă și Balet „Oleg Danovski” din Constanța; Târgoviște – 21 iunie 2019, ora 11.00, la Casa Româneții din Târgoviște; Craiova – 28 iunie 2019, ora 11.00, la Opera Română Craiova; Republica Moldova – la Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” din Chișinău, în perioada 15-25 iunie 2019, în colaborare cu Uniunea Muzicienilor din Moldova, conform calendarului detaliat în Regulamentul Oficial disponibil pe site-ul www.crizantemaaur.ro.

Totodată, Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România și Uniunea Muzicienilor din Moldova vor participa la pregătirea Concursului de Creație, prin organizarea preselecțiilor românețelor înscrise în competiție, la București și, respectiv, la Chișinău, în perioada 15 - 25 iunie 2019, conform calendarului detaliat în Regulamentul oficial.

Revistă lunară de informare, opinie și dezbateri editată de
UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
și finanțată cu sprijinul MINISTERULUI CULTURII ȘI IDENTITĂȚII NAȚIONALE

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactor șef:

George BALINT

Redactori: Mihai COSMA, Octavian URSULESCU

Editorialist: George BALINT

Secretar de redacție: Costin ASLAM

Colegiu redacțional:

Mariana POPESCU, Vasilica STOICIU-FRUNZĂ,
Cristina ȘUTEU, Petre-Marcel VĂRLAN

Semnează în acest număr:

Loredana BALTAZAR, Corina BURA, Daniela CARAMAN FOTEA,
Carmen CĂRNECI-CAVASSI, Lavinia COMAN,
Oana GEORGESCU, Sorin LERESCU, Florian LUNGU,
Carmen MANEA, Mirela MERCEAN-ȚĂRC, Doina MOGA,
Alexandru PĂTRAȘCU, Diana ROTARU, Constantin-Tufan STAN,
Mădălin Alexandru STĂNESCU, Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

<http://biblioteca-digitala.ro/?pub=289-actualitatea-muzicala-uniunea-compozitorilor-si-muzicologilor-din-romania>

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect. 1, 010071,
România. Tel./Fax: +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - INTERSIGMA-ERICOM SRL

TEL: 021-242.30.32

ISSN: 1220-742X

Dragostea pentru romaneța românească – gen muzical de patrimoniu al culturii naționale, aflat în geneza Imnului Național – respectul pentru interpreții și creatorii ei valoroși, precum și interesul public manifestat constant la nivel național și internațional pentru ROMANEȚĂ în marea familie a genurilor muzicale de patrimoniu, ne determină să continuăm procedurile oficiale la Ministerul Culturii și Identității Naționale și la Comisia Națională a României pentru UNESCO în vederea înscrierii ROMANEȚEI în Lista Reprezentativă UNESCO a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității.

Ediția a 52-a a Festivalului „Crizantema de aur”, care se va desfășura în perioada 17-19 octombrie 2019 la Târgoviște, va fi structurată pe trei mari secțiuni: Concursul de Interpretare; Concursul de Creație; Concerte și Recitaluri extraordinare susținute de mari artiști ai scenei românești și internaționale, de câștigători ai Trofeului „Crizantema de aur” din România și din Republica Moldova, acompaniați de orchestre și de dirijori profesioniști. Totodată, o secțiune aparte o constituie cea a evenimentelor asociate Festivalului, care includ: *Programul Național de Concerte „Comori ale Româneții”, realizat în România și în Republica Moldova; *Lansări editoriale și discografice; *Dezbateri și mese rotunde dedicate rolului Româneții în patrimoniul cultural național. Evenimentele asociate festivalului vor avea loc în zone istorice din România și Republica Moldova, în perioada iunie – decembrie 2019, inclusiv la „Casa Româneții” din Târgoviște - spațiu muzeal unic în România, care își desfășoară activitatea sub patronajul Federației Europene a Asociațiilor, Centrelor și Cluburilor pentru UNESCO.

Sponsor oficial: COTNARI